
**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY
ROGOŹNO NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO
ROKU 2029**

GMINA ROGOŹNO

ZAMAWIAJĄCY	GMINA ROGOŹNO
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

ROGOŹNO 27.05.2022

Załącznik nr 1
do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Rogoźnie
z dnia

Opracowanie:

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Autor:

Karolina Drzewiecka – Kierownik Projektu

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
1.1. Stan formalno-prawny i cel sporządzenia prognozy	5
1.2. Zakres merytoryczny Prognozy	6
2. Zastosowane metody i wykorzystane materiały	7
3. Informacje o zawartości, głównych celach Programu i powiązaniu z innymi dokumentami	8
3.1. Przedmiot i główne cele Programu	8
3.2. Powiązanie Programu z dokumentami szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego, regionalnego i lokalnego	10
4. Charakterystyka ogólna gminy	38
5. Stan środowiska na obszarach objętych potencjalnym znaczącym oddziaływaniem	39
5.1. Jakość powietrza	39
5.2. Klimat akustyczny	43
5.3. Pola elektromagnetyczne	45
5.4. Wody powierzchniowe i podziemne	46
5.5. Gleby i zasoby geologiczne	59
5.6. Zasoby przyrodnicze	67
5.7. Zagrożenia poważnymi awariami	90
5.8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochrony przyrody	91
6. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji Programu	92
7. Przewidywane znaczące oddziaływania Programu na poszczególne komponenty środowiska	93
7.1. Wprowadzenie	93
7.2. Oddziaływanie na środowisko poszczególnych zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu	94
7.2.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	95
7.2.2. Zagrożenia hałasem	98
7.2.3. Pola elektromagnetyczne	101
7.2.4. Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa	101
7.2.5. Zasoby geologiczne, gleby oraz gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	106
7.2.6. Zasoby przyrodnicze	107
7.2.7. Zagrożenia poważnymi awariami	109
7.3. Wpływ na środowisko realizacji zadań monitorowanych	110
7.4. Edukacja ekologiczna	110
7.5. Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne przedsięwzięć określonych w Programie na środowisko przyrodnicze	111
7.6. Oddziaływania na etapie realizacji inwestycji – etap budowy	113
7.7. Oddziaływania na obszary i obiekty chronione oraz różnorodność biologiczną	115
7.7.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną oraz stan fauny i flory	116

7.7.2. Oddziaływanie na obszary i obiekty chronione	116
7.8. Relacje między oddziaływaniami	117
7.9. Oddziaływania wtórne i skumulowane	119
7.10. Decyzje środowiskowe dla poszczególnych inwestycji.....	119
8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Programu	120
9. Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie Programu	124
10. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	124
11. Napotkane trudności i luki w wiedzy	125
12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania – monitoring	125
13. Konsultacje społeczne	131
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	131
15. Spis tabel i rysunków	138

1. Wprowadzenie

1.1. Stan formalno-prawny i cel sporządzenia prognozy

Przepisy art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.) zobowiązują do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dalej sooś) projektów dokumentów wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Jednym z dokumentów, dla których wymagane jest przeprowadzenie sooś, jest projekt programu ochrony środowiska.

Prognozę Oddziaływania na Środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 sporządzono w celu określenia wpływu na środowisko zaplanowanych w nim działań. Przedmiotowa Prognoza przedstawia możliwe do wystąpienia skutki realizacji Programu, wskazując jednocześnie zalecenia dotyczące przeciwdziałania ewentualnym negatywnym oddziaływaniom oraz sposoby ich minimalizacji.

Określając cele Programu, wzięto pod uwagę postanowienia następujących dokumentów:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001);
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003);
3. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, ze zm.);
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003);
5. ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.);
6. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.);
7. ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r., poz. 916).

1.2. Zakres merytoryczny Prognozy

Zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.) prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

1) zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

2) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta,

rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3) przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Przedmiotowa Prognoza została wykonana zgodnie z zakresem określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.) oraz zakresem i stopniem szczegółowości uzgodnionym z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem znak: WOO-III.411.50.2022.AM.1 z dnia 01.03.2022 r. i Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym pismem znak: DN-NS.9011.169.2022 z 02.03.2022 r.

2. Zastosowane metody i wykorzystane materiały

W ramach przedmiotowej Prognozy w pierwszej kolejności przeanalizowano, czy zapisy ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno będą wspierały realizację celów określonych w dokumentach strategicznych odnoszących się do problematyki środowiska i zrównoważonego rozwoju, zarówno na szczeblu międzynarodowym, jak i krajowym, w tym również regionalnym i lokalnym. Następnie dokonano oceny obecnego stanu środowiska w granicach administracyjnych gminy Rogoźno oraz potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji Programu.

Zidentyfikowano również potencjalne oddziaływania planowanych działań na środowisko, co zaprezentowano w postaci macierzy – w wierszach uwzględniono działania, a w kolumnach następujące elementy:

- obszary chronione, w tym obszary Natura 2000,
- różnorodność biologiczna,

- ludzie,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wody,
- powietrze,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki i dobra materialne.

Występowanie oddziaływania zaznaczono symbolem:

- **(+)** – realizacja działania spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(-)** – realizacja działania spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(+/-)** – realizacja działania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie różnych aspektów analizowanego zagadnienia,
- **(0)** – realizacja działania nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,
- **(N)** – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków, są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

3. Informacje o zawartości, głównych celach Programu i powiązaniu z innymi dokumentami

3.1 Przedmiot i główne cele Programu

Program Ochrony Środowiska, dla którego opracowano prognozę oddziaływania na środowisko zawiera:

- efekty realizacji dotychczasowego programu,
- ocenę stanu środowiska:
 - charakterystykę gminy pod względem: położenia administracyjnego i geograficznego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
 - analizę stanu środowiska w granicach administracyjnych gminy w zakresie: ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasu, pól elektromagnetycznych, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych

i gleb, gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami,

- zagadnienia horyzontalne,
- cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie,
- system realizacji programu,
- spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 przeanalizowano następujące obszary interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami.

Cele określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 w zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 1. Cele określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029

Obszar interwencji	Cel
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego
Zagrożenia hałasem	Poprawa klimatu akustycznego
Gospodarowanie wodami	Poprawa zaopatrzenia w wodę
	Poprawa stanu wód
Gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami
Zasoby przyrodnicze	Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych
Zagrożenia poważnymi awariami	Ochrona przez poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi

Źródło: Opracowanie własne

Analizując cele określone w Programie, oprócz oceny ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań przedstawionych w dokumentach

krajowych, wojewódzkich i powiatowych oraz dokumentach na szczeblu lokalnym. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów zależy bowiem możliwość osiągnięcia celów określonych dla gminy Rogoźno.

3.2. Powiązanie Programu z dokumentami szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego, regionalnego i lokalnego

GLOBALNA AGENDA 21

Została uchwalona w czerwcu 1992 r. na Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Spraw Środowiska i Rozwoju w Rio de Janeiro na tzw. Szczycie Ziemi. Stanowi globalny program działań na rzecz środowiska i rozwoju i wskazuje w jaki sposób należy równoważyć rozwój gospodarczy i społeczny z poszanowaniem środowiska. Agenda składa się z czterech zasadniczych części:

- problemy socjalne i gospodarcze,
- zachowanie i zagospodarowanie zasobów w celu zapewnienia rozwoju,
- wzmocnienia znaczenia ważnych grup społecznych,
- możliwości realizacyjne celów i zadań agendy.

Jednym z celów wyznaczonym w dokumencie jest zapewnienie stanu równowagi ekologicznej. Do kluczowych zadań należy ochrona atmosfery, zwalczanie wylesiania, ochrona delikatnego środowiska, ochrona różnorodności biologicznej, kontrola zanieczyszczeń oraz zarządzanie biotechnologią i odpadami radioaktywnymi.

Zasady zrównoważonego rozwoju przyjęte w Agendzie 21 zostały usankcjonowane na szczeblu krajowym, w związku z tym realizacja przedmiotowego Programu również uwzględnia założenia z niej wynikające. W Programie wyznaczono zadania zmierzające do poprawy jakości powietrza, wód i gleb, co wpływa na zapewnienie stanu równowagi ekologicznej.

AGENDA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU 2030

Agenda 2030 została przyjęta przez 193 państwa członkowskie ONZ podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku we wrześniu 2015 r. W jej ramach zdefiniowano 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju. Program Ochrony Środowiska wpisuje się w następujące cele dotyczące środowiska naturalnego:

- cel 2: Eliminacja głodu, osiągnięcie bezpieczeństwa żywnościowego i lepszego odżywiania oraz promowanie zrównoważonego rolnictwa:
 - utworzenie systemów zrównoważonej produkcji żywności oraz wdrożenie praktyk odpornego rolnictwa mające zwiększyć wydajność i produkcję, podtrzymywać ekosystemy, wzmocnić zdolność przystosowania się do zmian klimatycznych,

- ekstremalnych zjawisk pogodowych, suszy, powodzi i innych katastrof, a także mające stopniowo poprawiać jakość gleby i gruntów;
- cel 3: Zapewnienie wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowego życia oraz promowanie dobrobytu:
 - znaczące obniżenie liczby zgonów i chorób spowodowanych przez niebezpieczne substancje chemiczne oraz zanieczyszczenie i skażenie powietrza, wody i gleby;
 - cel 6: Zapewnienie wszystkim ludziom dostępu do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi:
 - poprawienie jakości wody poprzez redukcję zanieczyszczeń, likwidowanie wysypisk śmieci, ograniczenie stosowania szkodliwych substancji chemicznych i innych szkodliwych materiałów; zmniejszenie o połowę ilości nieoczyszczonych ścieków oraz znaczące podniesienie poziomu recyklingu i bezpiecznego ponownego użytkowania materiałów w skali globalnej;
 - cel 7: Zapewnienie wszystkim dostępu do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie:
 - znaczące zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii;
 - cel 11: Uczynienie miast i osiedli ludzkich bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu;
 - cel 13: Podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom;
 - cel 15: Ochrona, przywracanie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymanie i odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymywanie utraty różnorodności biologicznej.

W Programie zaplanowano zadania z zakresu zmniejszenia zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej, zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, a także poprawy stanu wód powierzchniowych, poprawy funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej, usuwania wyrobów zawierających azbest oraz rozwoju obszarów zieleni, co wpłynie na realizację celów Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju.

EUROPEJSKA KONWENCJA KRAJOBRAZOWA

Europejska Konwencja Krajobrazowa została sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. Jest częścią działań Rady Europy w zakresie ochrony naturalnego i kulturowego dziedzictwa, planowania przestrzennego i kształtowania środowiska. Konwencja została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a weszła w życie 1 stycznia 2005 r.

Podstawowym celem Konwencji jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w tym obszarze, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej.

W ramach Konwencji podejmowane są działania na rzecz ochrony, planowania i gospodarowania krajobrazem. Do środków ogólnych zalicza się prawne uznanie krajobrazu jako istotnego komponentu otoczenia ludzi, ustanowienie i wdrożenie polityki krajobrazowej, stworzenie procedur udziału społeczeństwa w kreowaniu tej polityki oraz uwzględnienie kwestii krajobrazowych we wszelkich innych politykach, które bezpośrednio lub pośrednio oddziałują na krajobraz.

Wśród środków specjalnych (określonych w art. 6 Konwencji) istotnym elementem działań na rzecz ochrony krajobrazu jest podnoszenie świadomości społeczeństwa oraz innych podmiotów w zakresie wartości krajobrazów, ich roli i wprowadzanych w nich zmian.

Zadania uwzględnione w Programie, m.in.: rewaloryzacja terenów zieleni i nasadzenia roślin oraz prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego, są spójne i przyczyniają się do ochrony zasobów przyrody, w tym ochrony krajobrazu. Stąd niniejszy dokument realizuje wyżej wskazane założenia.

EUROPEJSKI ZIELONY ŁAD

Europejski Zielony Ład to plan działania na rzecz zrównoważonej gospodarki UE, która zobowiązała się do 2050 r. osiągnąć neutralność klimatyczną. Realizacja tego celu będzie wymagała transformacji społeczno-gospodarczej w Europie: racjonalnej kosztowo, sprawiedliwej i zrównoważonej społecznie. Działania zostały wyznaczone w następujących obszarach: Klimat, Energia, Rolnictwo, Przemysł, Środowisko i oceany, Transport, Finanse i rozwój regionalny, Badania naukowe i innowacje.

Program Ochrony Środowiska uwzględnia w swoich założeniach działania z zakresu poprawy klimatu, środowiska oraz zrównoważonego gospodarowania energią, m.in.: montaż instalacji odnawialnych źródeł energii, dzięki czemu dokument jest spójny z Europejskim Zielonym Ładem i wpływa na realizację założeń w nim określonych.

STRATEGIA NA RZECZ BIORÓŻNORODNOŚCI 2030

Jest to unijny dokument mający na celu ochronę przyrody i odwrócenie procesu degradacji ekosystemów. Celem Strategii jest odbudowa bioróżnorodności w Europie do 2030 r. Założenia Programu Ochrony Środowiska są spójne przede wszystkim z działaniami z zakresu rozpoczęcia planu odbudowy zasobów przyrodniczych.

Do zadań ujętych w Programie należą: rewaloryzacja terenów zieleni i nasadzenia roślin oraz prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego. Działania te wpłyną na realizację Strategii na rzecz Bioróżnorodności 2030.

STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030 (SPA 2020)

Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2013 r. Głównym jego celem jest zadbanie o zrównoważony rozwój gospodarki i społeczeństwa z uwzględnieniem zmieniającego się klimatu. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach takich, jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża.

Wśród celów szczegółowych wyznaczono następujące zadania:

cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:

kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu:

— Działanie priorytetowe: przygotowanie strategii, planów ochrony, programów ochrony lub planów zadań ochronnych w zakresie ochrony przyrody z uwzględnieniem zmian warunków klimatycznych.

cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu.

cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu.

cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Cele i założenia zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” wpisują się w cele zawarte w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Niniejszy dokument przyczynia się przede wszystkim do realizacji celu 1. „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska” i kładzie nacisk na realizację kierunku działania 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu. Realizacja założeń dokumentu wpłynie na

poprawę jakości środowiska na terenie gminy, w tym ochronę komponentów przyrody, które mają przyczynić się do spowolnienia zmian klimatycznych.

RAMY POLITYKI KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNEJ DO ROKU 2030

„Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030” zawierają ogólnounijne założenia i cele polityki na lata 2021-2030. Do najważniejszych celów na rok 2030 należą:

- ograniczenie o co najmniej 40 proc. emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.)
- zwiększenie do co najmniej 32 proc. udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii
- zwiększenie o co najmniej 32,5 proc. efektywności energetycznej.

W październiku 2014 r. „ramy polityki” zostały przyjęte przez Radę UE. Ich realizacja odbywa się poprzez działania z zakresu gospodarki niskoemisyjnej oraz działania mające na celu tworzenie efektywnego i bezpiecznego systemu energetycznego. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” realizują cele środowiskowe określone w powyższym dokumencie unijnym w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz wzrostu efektywności energetycznej budynków na terenie gminy Rogoźno. W związku z tym Program jest spójny z wytycznymi unijnymi.

POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA 2030 – STRATEGIA ROZWOJU W OBSZARZE ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

„Polityka Ekologiczna Państwa 2030” to dokument przyjęty uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Polityki Ekologicznej Państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (M.P. z 2019 r. poz. 794).

W dokumencie wyznaczono następujące cele szczegółowe:

- cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
- cel szczegółowy III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez następujące cele horyzontalne:

- środowisko i edukacja: rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa;
- środowisko i administracja: poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” wpisuje się w powyższe cele. Priorytetem obu dokumentów jest ochrona środowiska przyrodniczego, a także wykorzystanie jego potencjału w sposób zrównoważony. W związku z tym dokumenty są ze sobą spójne.

POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2030 ROKU

Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r. uchwałą nr 202/2009 (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2030 r.; M.P. z 2010 r. nr 2 poz. 11) i przedstawia strategię państwa, mającą na celu odpowiedzenie na najważniejsze wyzwania stojące przed polską energetyką zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i w perspektywie do roku 2030. W ramach wskazanego dokumentu przewidziano działania:

- w zakresie poprawy efektywności energetycznej:
 - dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną;
 - konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE 15;
- w zakresie wzrostu bezpieczeństwa dostaw paliw i energii:
 - racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego;
 - zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw ropy naftowej, rozumianej jako uzyskiwanie ropy naftowej z różnych regionów świata, od różnych dostawców z wykorzystaniem alternatywnych szlaków transportowych;
 - budowę magazynów ropy naftowej i paliw płynnych o pojemnościach zapewniających utrzymanie ciągłości dostaw, w szczególności w sytuacjach kryzysowych;
 - zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii;
- w zakresie dywersyfikacji struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej:
 - przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej

kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych;

— w zakresie rozwoju wykorzystania OZE:

- wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 r. oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych;
- osiągnięcie w 2020 r. 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji;
- ochronę lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw tak, aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną;
- wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa;
- zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach;

— w zakresie rozwoju konkurencyjnych rynków:

- zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen;

— w zakresie ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko:

- ograniczenie emisji CO₂ do 2020 r. przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego;
- ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM10 i PM2,5) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych;
- ograniczenie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych;
- minimalizację składowania odpadów przez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce;
- zmianę struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” jest zgodny z „Polityką energetyczną Polski do 2030”, gdyż realizuje zaplanowane w nim kierunki działań z zakresu poprawy efektywności energetycznej oraz wprowadzania niskoemisyjnych rozwiązań.

POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2040 ROKU

Celem polityki energetycznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego przy utrzymaniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

W ramach celów szczegółowych wyznaczono:

1. Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych;
2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej;
3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych;
4. Rozwój rynków energii;
5. Wdrożenie energetyki jądrowej;
6. Rozwój odnawialnych źródeł energii;
7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;
8. Poprawa efektywności energetycznej.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” wpłynie na realizację celu w zakresie rozwoju OZE i poprawy efektywności energetycznej, które zostały wyznaczone w ww. dokumencie. W Programie uwzględniono zadania z tego zakresu w obszarze interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza”.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

Dokument przyjęty został uchwałą Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 roku (M.P. 2019 poz. 1060).

Celem głównym polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzy będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców przy jednoczesnym dążeniu do spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel główny realizowany będzie przez uzupełniające go trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
2. Wzmacniania regionalnych przewag konkurencyjnych;
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” są spójne z założeniami celu 1, gdyż jego realizacja przyczynia się do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, przede wszystkim w wymiarze środowiskowym i przestrzennym.

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2030

Dokument przyjęty został uchwałą Rady Ministrów nr 184/2020 z dnia 14 grudnia 2020 r. (M.P. 2020 poz. 1060).

Celem głównym Strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce.

Wyznaczone w SRKL 2030 cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu kompetencji obywateli, w tym kwalifikacji cyfrowych.
2. Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.
3. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.
4. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” wpisuje się w realizację celu szczegółowego 2. Na poprawę stanu zdrowia obywateli wpłynie zmiana stylu życia i poprawa jakości środowiska, w którym żyją. W Strategii podkreślona została konieczność wykorzystania w większym stopniu nowoczesnych technologii i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie smogu czy środków transportu.

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO (WSPÓLDZIAŁANIE, KULTURA, KREATYWNOSĆ) 2030

„Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030” przyjęta została uchwałą nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060).

Głównym celem SRKS 2030 jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizowany on będzie przez następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne,
- Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich,
- Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne.

Założenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” wpisują się w realizację celu szczegółowego 1 i sformułowany w jego ramach priorytet 1.2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej, w którym zwrócono uwagę na budowanie kapitału społecznego, na który

wpływa zaangażowanie uczniów w pomoc koleżeńską, pracę społeczną, życie kulturalne i ochronę środowiska naturalnego.

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSI, ROLNICTWA I RYBACTWA NA LATA 2030

„Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030” została przyjęta uchwałą nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150).

Zawarta w niej wizja polskiej wsi 2050 brzmi następująco: „Obszary wiejskie w 2050 r. To atrakcyjne miejsce pracy, zamieszkania, wypoczynku i prowadzenia działalności rolniczej lub pozarolniczej. To również obszary dostarczające dóbr publicznych i rynkowych, z zachowaniem unikalnych walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych dla przyszłych pokoleń, dzięki zrównoważonemu rozwojowi konkurencyjnego rolnictwa i rybactwa. Na obszarach wiejskich zatrzymano niekorzystne zmiany demograficzne oraz znacząco zwiększono pozytywne efekty środowiskowe produkcji rolnej i rybackiej. Podstawą ustroju rolnego są gospodarstwa rodzinne rozwijające się w sposób zrównoważony i odpowiedzialny, wykorzystujące nowoczesne technologie. Zapewniono zwiększenie się wkładu małych i średnich gospodarstw rolnych w zapewnienie zrównoważonego rozwoju rolnictwa”.

Celem głównym Strategii jest, zatem rozwój gospodarczy wsi, który zadba również o minimalizowanie rozwarstwienia ekonomicznego i społecznego jej mieszkańców, a także uwzględni potrzeby środowiska przyrodniczego.

W strategii wyznaczono następujące cele szczegółowe:

- I. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej,
- II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska,
- III. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” wpisuje się w cel szczegółowy II, a dokładniej w kierunek interwencji II.4 Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska. Zgodnie z tym dokument jest spójny ze „Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030”.

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TRANSPORTU DO 2030 ROKU

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054). Zgodnie z jej założeniami Polska w 2030 r. ma charakteryzować się nowoczesnym i wysoce dostępnym systemem transportowym.

Celem głównym jest zwiększenie dostępności transportowej poprzez zadbanie o efektywność i bezpieczeństwo systemu.

Dokument określa następujące kierunki interwencji:

- kierunek interwencji nr 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- kierunek interwencji nr 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- kierunek interwencji nr 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;
- kierunek interwencji nr 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- kierunek interwencji nr 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- kierunek interwencji nr 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” jest zgodny ze „Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku”. Część zaplanowanych w *Programie* zadań wpłynie przede wszystkim na realizację założeń kierunku interwencji nr 5.

STRATEGIA ROZWOJU SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ **2022**

Dokument przyjęty został uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 r. (M.P. z 2013 r. poz. 377).

Głównym celem Strategii jest wzmocnienie efektywności i spójności systemu bezpieczeństwa. Będzie on realizowany poprzez cele operacyjne, do których należą:

1. Kształtowanie stabilnego międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym i globalnym;
2. Umocnienie zdolności państwa do obrony;
3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego;
4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa;
5. Tworzenie warunków do rozwoju zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego.

Na bezpieczeństwo mają wpływ, między innymi, degradacja środowiska naturalnego, klęski żywiołowe czy rosnące zapotrzebowanie na energię. „Program Ochrony Środowiska Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” reguluje prowadzoną politykę ochrony środowiska, wspierając zadania mające na celu ochronę i poprawę jego stanu. Wpisuje się on w realizację celu nr 4. Zwiększenie integracji i polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa, a dokładnie w kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

KRAJOWY PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030)

Celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza (KPOP) jest poprawa jakości powietrza na terenie całej Polski, a w szczególności obszarów o najwyższych stężeniach zanieczyszczeń powietrza oraz obszarów, na których występują duże skupiska ludności. Został przyjęty 3 września 2015 r. (KPOP, 2015) (M.P. z 2015 r. poz. 905).

Celem głównym jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia z uwzględnieniem ochrony środowiska i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Celami szczegółowymi KPOP są:

- osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE oraz utrzymanie tychże poziomów na tych obszarach, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia,
- osiągnięcie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz wypełnienie nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych prawa unijnego.

„Program Ochrony Środowiska Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” wpływa na poprawę jakości powietrza, a co za tym idzie, poprawę jakości życia mieszkańców. W Programie zaplanowano działania przyczyniające się do tego, np.: termomodernizacja obiektów, wymiana urządzeń grzewczych oraz modernizacja oświetlenia ulicznego (wprowadzenie lamp energooszczędnych). Wobec tego dokumenty są ze sobą spójne.

KRAJOWY PLAN GOSPODARKI ODPADAMI 2022

Dokument został przyjęty uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. i stanowi kontynuację wcześniejszych planów gospodarki odpadami (aktualizacja KPGO 2014).

Cele wskazane w dokumencie to między innymi:

- zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby w 2020 r. nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów,
- osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych,

- osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- osiągnięcie odpowiedniego poziomu recyklingu odpadów powstających z produktów, między innymi odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych,
- dokończenie likwidacji mogilników¹ zawierających przeterminowane ŚOR i inne odpady niebezpieczne.

Widać więc, że głównym celem dokumentu jest ustalenie polityki gospodarowania odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami w gospodarce o obiegu zamkniętym. Efektem wdrożenia KPGO 2022 będzie ograniczenie negatywnego wpływu odpadów na środowisko.

Dla osiągnięcia założonych celów określone zostały zaproponowane działania takie jak np. prowadzenie kontroli przez inspekcję ochrony środowiska, prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami czy wspieranie budowy sieci napraw i ponownego użycia produktów.

Uwarunkowania płynące z „Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2022” zostały uwzględnione w przedmiotowym „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029”. Zadania z zakresu gospodarowania odpadami ujęte w Programie mają na celu zrealizowanie założeń ww. dokumentu i zbudowanie systemu gospodarowania odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO 2022.

PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009 – 2032

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032 został ustanowiony uchwałą nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. Dokument ten określa działania niezbędne do oczyszczenia naszego kraju z azbestu.

W „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” utrzymane zostają cele określone w poprzednio obowiązującym programie:

- 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

¹ Od lat 60. XX w. przeterminowane środki ochrony roślin (ŚOR) składowano w tzw. mogilnikach (betonowych lub ceglanych zbiornikach zagrzebanych w ziemi lub ulokowanych w starych obiektach militarnych). Na początku lat 90. XX w., wraz ze wzrostem świadomości ekologicznej, rozpoczęto poszukiwanie, inwentaryzowanie i niszczenie tych skupisk toksycznych substancji, zagrażających środowisku naturalnemu. (Źródło: <https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nik-o-likwidacji-mogilnikow.html>)

Realizacja Programu zakłada współpracę poprzez wykonywanie zadań wzajemnie się uzupełniających na trzech poziomach (centralnym, wojewódzkim i lokalnym: powiatowym i gminnym). Te zadania będą finansowane zarówno ze środków publicznych, jak i prywatnych.

Program przedstawia konieczne działania w pięciu blokach tematycznych:

- 1) zadania legislacyjne,
- 2) działania edukacyjno-informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej, opracowywanie materiałów szkoleniowych, promocja technologii unicestwiania włókien azbestowych, organizacja krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji kongresów i udział w nich,
- 3) zadania z zakresu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych i użyteczności publicznej, terenów byłych producentów wyrobów azbestowych, oczyszczania terenów nieruchomości, budowy składowisk oraz instalacji do unicestwiania włókien azbestowych,
- 4) monitoring realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu przy pomocy elektronicznego systemu informacji przestrzennej;
- 5) ochrona zdrowia.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” jest zgodny z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”, gdyż uwzględnia w swoich zapisach jego założenia.

KRAJOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW

Celem „Krajowego Programu Zapobiegania Powstawaniu Odpadów” jest przerwanie relacji pomiędzy wzrostem gospodarczym a produkcją odpadów, które zagrażają środowisku.

Postęp stabilnej gospodarki ma zostać osiągnięty poprzez optymalne wykorzystanie zasobów, respektowanie środowiska i zwiększenie konkurencyjności za pomocą użycia technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce oraz energię, a także takiej, która pozwoli zużytkować surowce wtórne i odnawialne źródła energii.

Co więcej, w dokumencie wyszczególniona została budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym, np. inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury i turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych.

Te działania mają również umożliwić zmniejszenie ilości zmieszanych odpadów komunalnych.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” jest zgodny z Krajowym Programem Zapobiegania Powstawania Odpadów, ponieważ uwzględnia w swoich założeniach działania związane z gospodarowaniem odpadami. Jednym z obszarów interwencji w Programie jest zapobieganie powstawaniu odpadów, w ramach którego wyznaczono zadania, których realizacja doprowadzić ma do osiągnięcia wskazanych w ww. dokumencie celów.

AKTUALIZACJA „KRAJOWEGO PROGRAMU OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH 2017” (KPOŚK 2017)

Aktualizacja KPOŚK 2017 zawiera wykaz aglomeracji oraz inwestycji mających na celu wyposażenie ich w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków. Celem programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego. Rada Ministrów przyjęła piątą aktualizację KPOŚK 31 lipca 2017 r. Zawiera ona listę zadań dla samorządów do realizacji w latach 2016-2021.

Zakres rzeczowy planowanych przez aglomerację inwestycji obejmuje:

- budowę nowych sieci kanalizacyjnych,
- modernizację istniejących sieci kanalizacyjnych,
- budowę oczyszczalni ścieków komunalnych,
- modernizację oczyszczalni,
- rozbudowę oczyszczalni,
- modernizację części osadowej w oczyszczalniach,
- likwidację oczyszczalni.

Część obszaru gminy Rogoźno wchodzi w skład aglomeracji Rogoźno (PLWL059), zgodnie z uchwałą nr XLIII/410/2020 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 20.01.2021 r., która objęta jest działalnością oczyszczalni ścieków w Rogoźnie. Aglomeracja ta obejmuje 12 076 RLM.

Prowadzone i planowane remonty infrastruktury kanalizacyjnej na terenie gminy mają na celu ochronę środowiska przyrodniczego przed zrzutami ścieków, a założenia „Programu Ochrony Środowiska Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” wpływają na realizację celów wyznaczonych w „Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”.

PROGRAM WODNO –ŚRODOWISKOWY KRAJU

Program zmierza do poprawy i utrzymania stabilnego stanu wód w określonych obszarach dorzeczy.

Szczegółowe cele programu:

- niepogarszanie stanu części wód,
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych,
- spełnienie wymagań specjalnych zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie odnoszących się do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych; narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych; przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody pitnej, do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem),
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych² do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” jest zgodny z założeniami „Programu Wodno-Środowiskowego Kraju”, gdyż jego realizacja przyczynia się do poprawy jakości wód znajdujących się na obszarze gminy Rogoźno. W Programie zaplanowano działania, które mają zapewnić odpowiednią gospodarkę wodno-ściekową oraz poprawę stanu jakości wód.

PLANY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM

Plany mają na celu ochronę przed powodzią, w tym wytyczne dotyczące odpowiedniej organizacji w razie wystąpienia powodzi.

Wobec powyższego głównymi zadaniami PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

W ramach „Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym” określono 3 cele główne, które zostały rozwinięte w 13 celach szczegółowych:

- zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:
 - utrzymanie oraz zwiększenie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym,

² Jako substancje priorytetowe określa się substancje szczególnie niebezpieczne dla środowiska wodnego, których eliminacja powinna być priorytetem w polityce ochrony wód. Wykaz substancji priorytetowych znajduje się w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 1 marca 2019 r. w sprawie wykazu substancji priorytetowych (Dz.U. 2019 poz. 528).

- wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- określenie warunków możliwego zagospodarowania obszarów chronionych obwałowaniami,
- unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim (Q0,2%) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi;
- obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:
 - ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego,
 - ograniczenie istniejącego zagospodarowania,
 - ograniczenie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe;
- poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:
 - doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych,
 - doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź,
 - doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi,
 - wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz popowodziowych,
 - budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,
 - budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia i ryzyka powodziowego.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” jest spójny z „Planami Zarządzania Ryzykiem Powodziowym” uwzględniając w swoich zapisach jego założenia. Według map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Osłony Kraju, na terenie gminy Rogoźno występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzek Q 1% (średnie prawdopodobieństwo powodzi). W Programie zaplanowano zakup sprzętu dla OSP, który umożliwi skuteczną reakcję i pomoc oraz przywrócenie stanu sprzed wystąpienia zdarzenia w przypadku powodzi lub podtopień.

PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARACH DORZECZA ODRY

Główne sposoby użytkowania wód według „Planu Gospodarowania Wodami na obszarach dorzecza Odry”³ to:

- pobór wody na cele komunalne i gospodarcze,

³ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967).

- pobór wody na cele technologiczne i chłodnicze,
- pobór wody na cele rolnictwa,
- rybactwo i wędkarstwo,
- żegluga śródlądowa,
- turystyka i rekreacja wodna.

Celami „Planów Gospodarowania Wodami” są:

- określenie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych,
- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych w celu eliminacji zanieczyszczeń powstałych wskutek działalności człowieka.

Cele zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” uwzględniają założenia „Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry”. W Programie zawarto działania mające na celu poprawę stanu JCWP na terenie gminy. Ponadto realizacja planowanych działań nie powinna spowodować nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO ROKU 2030

Dokument przyjęty został uchwałą nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 r.

W Strategii wyróżniono cztery następujące cele strategiczne, a w ich obrębie jedenaście celów operacyjnych.

1. Wzrost gospodarczy wielkopolski bazujący na wiedzy mieszkańców:
 - 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki region,
 - 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia,
 - 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy.
2. Rozwój społeczny wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu:
 - 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie,
 - 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu,
 - 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu.

3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego wielkopolski:
 - 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa,
 - 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
 - 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej.
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem:
 - 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług,
 - 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Realizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” przyczyni się do realizacji wyżej opisanych celów, a zwłaszcza celu 3 poprzez działania prowadzące do ochrony przyrody, ograniczenia emisji szkodliwych substancji, racjonalnej gospodarki odpadami, wykorzystania alternatywnych źródeł energii oraz poprawy bezpieczeństwa energetycznego województwa.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO 2020+

„Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020+” ustanowiony został uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

W ramach dokumentu określono 8 następujących celów polityki przestrzennej, dla których określono kierunki zagospodarowania przestrzennego:

1. Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej:
 - a) Podnoszenie konkurencyjności ośrodków miejskich i ich najbliższego otoczenia;
 - b) Kształtowanie przestrzeni osadniczej.
2. Ochrona walorów przyrodniczych:
 - a) Ochrona różnorodności biologicznej;
 - b) Ochrona obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych;
 - c) Zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego województwa.
3. Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego:
 - a) Ochrona zasobów leśnych;
 - b) Ochrona zasobów wód;
 - c) Ochrona powierzchni ziemi;
 - d) Ochrona złóż kopalin.
4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji:
 - a) Wzmacnianie tożsamości narodowej i regionalnej;
 - b) Rozwój zróżnicowanych form turystyki i rekreacji.
5. Zrównoważony rozwój rolnictwa:

- a) Kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
 - b) Rozwój innowacyjnego sektora rolno-spożywczego i sieci obsługi rolnictwa;
 - c) Rozwój odnawialnych źródeł energii pochodzenia rolniczego.
6. Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa:
- a) Kształtowanie spójnego systemu komunikacji województwa.
7. Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej:
- a) Poprawa bezpieczeństwa energetycznego;
 - b) Rozwój infrastruktury komunalnej;
 - c) Poprawa dostępności infrastruktury teleinformatycznej;
 - d) Rozwój produkcji i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom:
- a) Zapewnienie bezpieczeństwa ludzi i mienia;
 - b) Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” uwzględnia założenia „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego 2020+”. Działania ustalone w ramach Programu wykazują spójność z celem nr 2: Ochrona walorów przyrodniczych, gdyż działania ujęte w Programie mają na celu ochronę wartości obszarów cennych przyrodniczo. Niniejszy dokument jest zgodny także z celem nr 3: Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego. Oba dokumenty przyczynią się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy Rogoźno.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO ROKU 2030

Program przyjęty uchwałą nr XXV/472/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Programu ochrony środowiska dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2030. Jest to dokument, który realizuje krajową politykę ochrony środowiska na szczeblu wojewódzkim zgodnie z dokumentami strategicznymi i programowymi oraz stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem na obszarze województwa.

W dokumencie zostały wyznaczone następujące obszary interwencji i określone w ich ramach cele:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele:
 - dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach,
 - adaptacja do zmian klimatu,
 - ograniczenie emisji gazów cieplarnianych,

2. Zagrożenie hałasem – cele:
 - dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu,
 - zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas,
 3. Pola elektromagnetyczne – cel:
 - utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych,
 4. Gospodarowanie wodami – cele:
 - zwiększenie retencji wodnej województwa,
 - racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody,
 - przeciwdziałanie skutkom suszy,
 - osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód,
 5. Gospodarka wodno-ściekowa - cele:
 - poprawa jakości wody,
 - wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich,
 6. Zasoby geologiczne – cele:
 - ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobycia kopalin,
 - rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,
 7. Gleby – cele:
 - ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb,
 - rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych,
 8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele:
 - redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych,
 - ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania,
 - ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami,
 9. Zasoby przyrodnicze – cel:
 - zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych,
 - zachowanie różnorodności biologicznej,
 10. Zagrożenie poważnymi awariami – cel:
 - brak incydentów o znamionach poważnej awarii.
- Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska:
11. Edukacja – cel:

— świadome ekologicznie społeczeństwo,

12. Monitoring środowiska – cel:

— zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” jest zgodny ze wszystkimi obszarami interwencji wskazanymi w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa. Realizacja założeń dokumentu przyczyni się do osiągnięcia celów wyznaczonych w ich ramach. Ponadto przy opracowywaniu niniejszego dokumentu uwzględniono założenia dokumentu sporządzonego na szczeblu wojewódzkim.

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA STREFY WIELKOPOLSKIEJ

Obecnie obowiązujący „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” przyjęty został uchwałą nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.

Głównym celem sporządzania i wdrażania Programów Ochrony Powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a dzięki temu poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w strefie.

W „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” uwzględniono następujące działania:

- ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej,
- zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk,
- inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego,
- kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych,
- termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach, w gminach miejsko-wiejskich,
- ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich,
- edukacja ekologiczna,
- zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

„Program ochrony środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” spełnia założenia Programu ochrony powietrza. Planowane przez Gminę zadania obejmują m.in. edukację ekologiczną, umożliwią ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery czy zwiększenie udziału zieleni, wobec czego są spójne z ww. działaniami

naprawczymi. Wpływ poszczególnych zadań na środowisko przedstawiono w dalszej części Prognozy.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO NA LATA 2019-2025

WRAZ Z PLANEM INWESTYCYJNYM

Dokument został przyjęty uchwałą nr XXII/405/20 przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 28 września 2020 r.

W dokumencie wyznaczono szereg celów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywnościowymi, innymi odpadami ulegającymi biodegradacji, odpadami powstającymi z produktów, odpadami niebezpiecznymi oraz opadami pozostałymi.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” jest spójny z „Planem Gospodarki Odpadami Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym”. Program przyczynia się do realizacji wyznaczonych w ww. dokumencie celów i wskazuje kierunki działania służące do ich osiągnięcia. Dzięki temu oba dokumenty mają istotny wpływ na poprawę stanu środowiska i jakości gospodarki odpadami.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OBORNICKIEGO NA LATA 2019 – 2022
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023 – 2026**

Program ochrony środowiska dla powiatu obornickiego został przyjęty uchwałą nr X/74/19 Rady Powiatu Obornickiego z dnia 27 czerwca 2019 r. Powiatowy program ochrony środowiska jest opracowaniem, które ma na celu zachowanie dobrego stanu oraz poprawę, jakości środowiska naturalnego na terenie powiatu.

Cele zawarte w „Programie ochrony środowiska dla powiatu obornickiego” to:

- osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza,
- zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi,
- powszechny dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- zmniejszenie oddziaływania hałasu i promieniowania elektromagnetycznego,
- ochrona i zrównoważone wykorzystanie gleb i zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko,
- dalszy zrównoważony rozwój gospodarki odpadami,
- ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych,
- przeciwdziałanie awariom i zagrożeniom środowiska, m.in. powodziom, suszom, wiatrom huraganowym, nawalnym deszczom, awariom instalacji przemysłowych.

„Program ochrony środowiska dla powiatu obornickiego” zawiera założenia mające na celu utrzymanie aktualnego stanu środowiska, a w przypadku negatywnych zmian wdrożenie działań naprawczych. Przy opracowywaniu „Programu ochrony środowiska dla gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” wzięto pod uwagę założenia

programu powiatowego. Powyższe dokumenty są ze sobą spójne i mają na celu zarządzanie środowiskiem i jego ochroną na obszarze ich obowiązywania.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ROGOŹNO NA LATA 2016-2022

Strategia została przyjęta uchwałą nr XXI/200/2016 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 27 stycznia 2016 r. Plan strategiczny dla gminy na lata 2016-2022 to:

1. Ciągłe i coroczne podejmowanie działań mających na celu poprawę obecnej sytuacji poprzez wykonywanie bieżących napraw, budowę lub przebudowę nowych, istniejących odcinków dróg zarówno na terenie miasta, jak i na obszarze wiejskim.
2. Zagospodarowanie, a przede wszystkim poprawa estetyki przestrzeni publicznej miasta Rogoźno ze szczególnym naciskiem na zagospodarowanie placu Karola Marcinkowskiego oraz placu Powstańców Wielkopolskich.
3. Podjęcie decyzji o uruchomieniu komunikacji autobusowej obejmującą swoim zakresem zarówno obszar gminy Rogoźno, jak i teren okolicznych miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem miasta Poznania, gminy Oborniki, gminy Wągrowiec oraz gminy Murowana Goślina.
4. Opracowanie programu budowy systemu monitoringu wizyjnego przestrzeni publicznej wraz z wdrożeniem go do realizacji.
5. Podjęcie intensywnych działań w celu dostosowania istniejących lokali do potrzeb mieszkalnictwa socjalnego.
6. Przygotowanie i udostępnianie odpowiednio wyposażonej bazy lokalowej w celu poprawy dostępności specjalistycznych usług medycznych dla mieszkańców oraz podejmowanie rozmów dotyczących kontraktowania specjalistycznych usług medycznych z jednostkami odpowiedzialnymi za ich realizację.
7. Poprawa dostępności miejsc do spędzenia czasu wolnego w formie biernej i aktywnej, zarówno w obiektach kubaturowych, jak i na świeżym powietrzu.
8. Promocja gminy w celu zwiększenia zainteresowania turystów oraz inwestorów. Należy opracować plan promocji gminy.
9. Dążenie do pozyskiwania oraz uzbrajania terenów pod inwestycje, w celu pobudzenia przedsiębiorczości na terenie gminy.
10. Likwidacja istniejących barier architektonicznych oraz prowadzenie inwestycji zmierzających do budowy infrastruktury eliminującej bariery architektoniczne.
11. Dążenie do zapewnienia ciągłego rozwoju kadry nauczycielskiej, a także doposażenia oraz rozbudowy zasobów lokalowych przeznaczonych na cele edukacyjne.
12. Działania mające na celu stworzenie miejsca do dziennego oraz stałego pobytu osób starszych.

13. Podejmowanie intensywnych działań mających przyczynić się do wypracowania ostatecznego wariantu przebiegu obwodnicy miasta Rogoźno w ciągu drogi wojewódzkiej nr 241, a w konsekwencji zawarcie ww. inwestycji w planie zadań do realizacji przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich.

„Program Ochrony Środowiska dla gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” jest zgodny z działaniami strategicznymi przyczyniającymi się do poprawy stanu środowiska, w tym modernizacji dróg.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY ROGOŹNO NA LATA 2016-2023

Dokument przyjęty został uchwałą nr XLII/395/2017 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 26 czerwca 2017 r.

Projekty zawarte w programie:

1. „Włączenie społeczne”, realizowany poprzez rozwój budownictwa socjalnego, zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej, zwiększenie dostępności do usług kulturalnych, poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców oraz przeciwdziałanie uzależnieniom.
2. „Samodzielni i zaangażowani mieszkańcy” realizowany poprzez rozwijanie usług opieki nad osobami niepełnosprawnymi, tworzenie warunków sprzyjających powrotowi na rynek pracy osób z grup defaworyzowanych, aktywizację osób starszych, wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodzin, rozwój idei wolontariatu.
3. „Atrakcyjne warunki do życia podstawą funkcjonowania aktywnego i zintegrowanego społeczeństwa”, realizowany poprzez poprawę stanu technicznego budynków, ich termomodernizację, likwidowanie barier architektonicznych, przebudowę infrastruktury komunikacyjnej, tworzenie miejsc sprzyjających spędzaniu wolnego czasu na świeżym powietrzu, poprawę stanu zagospodarowania i funkcjonalności przestrzeni, poprawę bezpieczeństwa, adaptację obiektów do pełnienia nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

Projektem strategicznym „Lokalnego programu rewitalizacji”, w który wpisuje się Program Ochrony Środowiska, jest przede wszystkim projekt nr 3. Zakłada on m.in. termomodernizację obiektów użyteczności publicznej, dzięki której ograniczona zostanie emisja zanieczyszczeń do atmosfery, przebudowę infrastruktury komunikacyjnej, dzięki czemu ograniczone zostanie natężenie hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych, co czyni cele powyższych dokumentów spójnymi.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY
ROGOŹNO I MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ROGOŹNO**

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego.

Przedsięwzięcia planowane w Programie Ochrony Środowiska są spójne z założeniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i określonymi w nim kierunkami dotyczącymi rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy Rogoźno, szczególności z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego.

Ponadto Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 jest zgodny z regulacjami zapisanymi w obowiązujących, uchwalonych na terenie gminy Rogoźno Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

4. Charakterystyka ogólna gminy

Gmina Rogoźno jest gminą miejsko-wiejską położoną w powiecie obornickim, w województwie wielkopolskim, która liczy 18 372 mieszkańców⁴. Siedzibą gminy jest miasto Rogoźno, które oddalone jest od Poznania o ok. 45 km, od Gniezna o ok. 58 km i od Piły o ok. 57 km. Według danych GUS powierzchnia gminy wynosi 216 km², a jej obszar dzieli się na 19 sołectw: Boguniewo, Budziszewko, Cieśle, Garbatka, Gościejewo, Jaracz, Józefinowo, Karolewo, Kaziopole, Laskowo, Nienawiszcz, Owczegłowy, Owieczki, Parkowo, Pruśce, Ruda, Słomowo, Studzieniec i Tarnowo.

Gmina Rogoźno graniczy:

- z gminą Oborniki (gmina miejsko-wiejska, powiat obornicki),
- z gminą Ryczywół (gmina wiejska, powiat obornicki),
- z gminą Wągrowiec (gmina wiejska, powiat wągrowiecki),
- z gminą Skoki (gmina miejsko-wiejska, powiat wągrowiecki),
- z gminą Budzyń (gmina wiejska, powiat chodzieski),
- z gminą Murowana Goślina (gmina miejsko-wiejska, powiat poznański).

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski terytorium gminy Rogoźno położone jest na obszarze trzech mezoregionów: Kotlina Gorzowska, Pojezierze Chodzieskie oraz Pojezierze Gnieźnieńskie.

⁴ Stan na dzień 31.12.2020 r.

5. Stan środowiska na obszarach objętych potencjalnym znaczącym oddziaływaniem

5.1. Jakość powietrza

W obszarze gminy Rogoźno można wyodrębnić dwa rodzaje zanieczyszczeń powietrza – tzw. emisję liniową i emisję powierzchniową. Źródłem emisji liniowej jest ruch drogowy w obrębie drogi krajowej nr 11 oraz drogi wojewódzkiej nr 241, a także wzdłuż dróg powiatowych i gminnych, tj. wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Wielkość emisji ze źródeł komunikacyjnych zależy jest m.in. od natężenia ruchu pojazdów i stosowanego paliwa. Dodatkowy wpływ na wielkość emisji zanieczyszczeń ma tzw. emisja wtórna z unoszenia się pyłu PM10 z nawierzchni dróg. Źródłem emisji powierzchniowej mogą być zanieczyszczenia emitowane z indywidualnych źródeł ciepła budynków (tzw. niska emisja), w których spalane są paliwa wysokoemisyjne. W wyniku spalania materiałów opałowych, oprócz ciepła, powstają również gazy spalinowe oraz popioły i żużle (w przypadku paliw stałych).

Wypełniając obowiązek wynikający z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Główny Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje roczne oceny jakości powietrza. W przypadku województwa wielkopolskiego ocena za 2021 r. dokonana została w podziale na 2 strefy – aglomerację poznańską oraz strefę wielkopolską_2. Obszar gminy Rogoźno mieści się w strefie wielkopolskiej_2, wobec czego w poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla tej strefy. Ocena poziomów substancji w powietrzu odbywa się pod kątem ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin, co zaprezentowano poniżej

Tabela 2. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy wielkopolskiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
		Kryterium – poziom dopuszczalny							Kryterium – poziom docelowy						Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
Faza I	Faza II														
Strefa wielkopolska_2	PL3004	A	A	C	A	C1	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim – raport wojewódzki za rok 2021

Tabela 3. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla każdej strefy, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
		Kryterium – poziom dopuszczalny		Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂	NO _x		
Strefa wielkopolska_2	PL3004	A	A	A	D2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim – raport wojewódzki za rok 2021

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi to:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon troposferyczny (O₃),
- pył zawieszony PM10, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył PM2,5.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin to:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – dopuszczalny poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko, jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – docelowy poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenie ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego – poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie – z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II – poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

Roczna ocena jakości powietrza za 2021 r. w strefie wielkopolskiej_2 wykazała przekroczenia następujących standardów emisyjnych:

— pod kątem ochrony zdrowia:

- dla poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀,
- dla poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza II),
- dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- dla poziomu celu długoterminowego ozonu,

— pod kątem ochrony roślin:

- dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne w granicach strefy wielkopolskiej_2 były dotrzymane. Terytorium gminy Rogoźno znajduje się w obszarze przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe PM₁₀ (kryterium ochrona zdrowia) oraz celu długoterminowego O₃ (kryterium ochrona zdrowia i ochrona roślin).

Gmina Rogoźno podejmuje działania w zakresie poprawy jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji. Mieszkańcy gminy mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie wymiany źródła ciepła. Działanie to realizowane jest na podstawie uchwały nr XLII/393/2020 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie zadań z zakresu poprawy jakości powietrza obejmujących wymianę źródeł ciepła w istniejących budynkach lub lokalach mieszkalnych na terenie gminy Rogoźno.

Ponadto Gmina Rogoźno współuczestniczy w realizacji ogólnopolskiego programu rządowego „Czyste Powietrze”, pomagając przyszłym beneficjentom w przygotowaniu i złożeniu wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność. Działania w zakresie poprawy jakości powietrza cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców, o czym świadczy rosnąca co roku liczba złożonych wniosków⁵. W ramach programu „Czyste Powietrze”, poza wymianą nieefektywnych źródeł ciepła, możliwe jest również pozyskanie środków na montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej oraz termomodernizację budynku.

Poprawa jakości powietrza jest możliwa poprzez następujące działania:

- ograniczenie stosowania tradycyjnych paliw na rzecz niskoemisyjnych źródeł energii: gazowych, olejowych lub poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła (rozbudowa sieci ciepłowniczej),
- wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii,
- wykonywanie termomodernizacji budynków,
- wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych zmierzających do eliminacji lub ograniczenia emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery,
- wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż tras komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie obiektów i urządzeń emitujących zanieczyszczenia.

5.2. Klimat akustyczny

Przez hałas rozumie się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania. Głównymi źródłami emisji hałasu w gminie Rogoźno są szlaki komunikacyjne – droga krajowa nr 11 oraz droga wojewódzka 241. Hałas komunikacyjny może również wynikać z ruchu kolejowego na linii kolejowej nr 206 oraz magistrali kolejowej nr 354.

Ochroną akustyczną objęte są określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (np. tereny zamieszkałe, rekreacyjne, szpitale).

Ograniczenie emisji hałasu może nastąpić m.in. poprzez stosowanie środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zmniejszających natężenie hałasu, ale również poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące lokalizacji obiektów przemysłowych, zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier

⁵ Za pośrednictwem Gminy w ramach programu „Czyste Powietrze” w 2019 r. złożono 13 wniosków, w 2020 r. – 20 wniosków, a do 09.11.2021 r. – 53 wnioski.

akustycznych. Istotnym działaniem w zakresie ograniczania natężenia hałasu jest także monitoring.

Na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, ostatnie pomiary hałasu drogowego na terenie gminy Rogoźno wykonano w 2019 r. Badania wykonano w sześciu rejonach badawczych:

- pięć punktów zlokalizowanych w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 241, przy ulicach: Kościuszki, Kościelnej, Reja, Wojska Polskiego oraz w rejonie ul. Różanej,
- jeden punkt usytuowany przy ul. Czarnkowskiej (droga gminna).

Poprawne warunki akustyczne stwierdzono w rejonie ulicy Reja. W pozostałych przypadkach dopuszczalne wartości poziomu hałasu w środowisku zostały przekroczone:

- w porze dnia i w porze nocy przy ul. Wojska Polskiego o ponad 7 dB,
- w porze nocy przy ul. Kościelnej i Kościuszki o około 7,5 dB,
- w porze dnia przy ul. Kościelnej i Kościuszki o około 3,5 dB,
- w porze dnia i nocy przy ul. w rejonie ul. Różanej o około 2 dB.

Ponadto przez terytorium gminy Rogoźno przebiega droga krajowa nr 11, dla której sporządzona została mapa akustyczna dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Na terytorium gminy znajduje się punkt pomiarowo-kontrolny na odcinku Budzyń-Rogoźno.

W tabeli poniżej przedstawiono natężenie ruchu pojazdów lekkich i ciężkich na odcinkach drogi krajowej nr 11 przebiegających przez obszar gminy Rogoźno.

Tabela 4. Natężenie ruchu pojazdów na odcinkach drogi krajowej nr 11 przebiegających przez teren gminy Rogoźno

Nr drogi	Nazwa odcinka	Km początku	Km końca	Doba	
				PL	PC
11	Budzyń-Rogoźno	218,2	233,5	6 807	1 805
11	Rogoźno-Oborniki	233,5	247,1	10 121	2 355

Legenda:

PL – pojazdy lekkie

PC – pojazdy ciężkie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map akustycznych sporządzonych przez GDDKiA

W tabeli poniżej przedstawiono dodatkowo dane nt. Średniego Dobowego Ruchu Rocznego (SDRR) na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021.

Tabela 5. Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drodze wojewódzkiej nr 241 oraz drodze krajowej nr 11 przebiegających przez teren gminy Rogoźno

Numer punktu pomiarowego		30032	30033	90222	90212
Nr drogi		241	241	11	11
Pikietaż	Początkowy	124,428	134,731	218,223	233,483
	Końcowy	134,731	140,154	233,483	247,140
Długość [km]		10,303	5,423	15,260	13,657
Nazwa		WĄGROWIEC - ROGOŹNO	ROGOŹNO /PRZEJŚCIE/	BUDZYŃ /UL. DWORCOWA/ - ROGOŹNO /AL. PIŁSUDSKIEGO (DW241)/	ROGOŹNO /AL. PIŁSUDSKIEGO (DW241)/ - OBORNIKI
SDRR pojazdy silnikowe ogółem [pojazdy/dobę]		4 884	8 510	8 834	12 635
Motocykle		33	88	22	41
Samochody osobowe mikrobusy		3 660	6 609	5 940	8 981
Lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)		452	689	1 015	1 267
Samochody ciężarowe bez przyczep		209	354	272	473
Samochody ciężarowe z przyczepą		430	724	1 545	1 805
Autobusy		34	20	24	59
Ciągi rolnicze		26	26	16	9
Rowery		-	-	3	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA, <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

Linie kolejowe znajdujące się na terenie Gminy Rogoźno nie zostały objęte mapami akustycznymi.

W ciągu drogi wojewódzkiej nr 241 planowana jest budowa obwodnicy Rogoźna. Inwestycja jest niezwykle ważna, ze względu na natężony ruch samochodów ciężarowych poruszających się przez centrum miasta, a jej realizacja wpłynie na ograniczenie emisji hałasu drogowego, który obecnie jest najbardziej odczuwalny wzdłuż ww. drogi.

5.3. Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne występuje powszechnie w środowisku, przy czym ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

Do źródeł promieniowania elektromagnetycznego, które występują na terenie gminy Rogoźno, należą m.in.:

- stacje i linie energetyczne,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, medycynie, policji, straży pożarnej.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Za okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku odpowiada Główny Inspektor Ochrony Środowiska, przy czym w granicach gminy Rogoźno nie były w ostatnim czasie prowadzone pomiary pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W lipcu 2021 r. Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy uruchomił, ogólnodostępny, bezpłatny System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne – SI2PEM. Dzięki niemu możliwe jest sprawdzenie poziomu pola elektromagnetycznego w dowolnie wybranych miejscu na terenie całego kraju. System ten oparty jest na danych z dziesiątek tysięcy pomiarów pól elektromagnetycznych wspartych zaawansowanymi modelami matematycznymi.

Istniejące urządzenia na terenie gminy Rogoźno nie stanowią większego zagrożenia. W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym należy jednak uwzględniać następujące działania: wprowadzać zakazy lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w pasach technologicznych wzdłuż linii elektroenergetycznych, a także ograniczać lokalizowanie stacji bazowych telefonii komórkowych emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w postaci masztów antenowych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na terenach przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową.

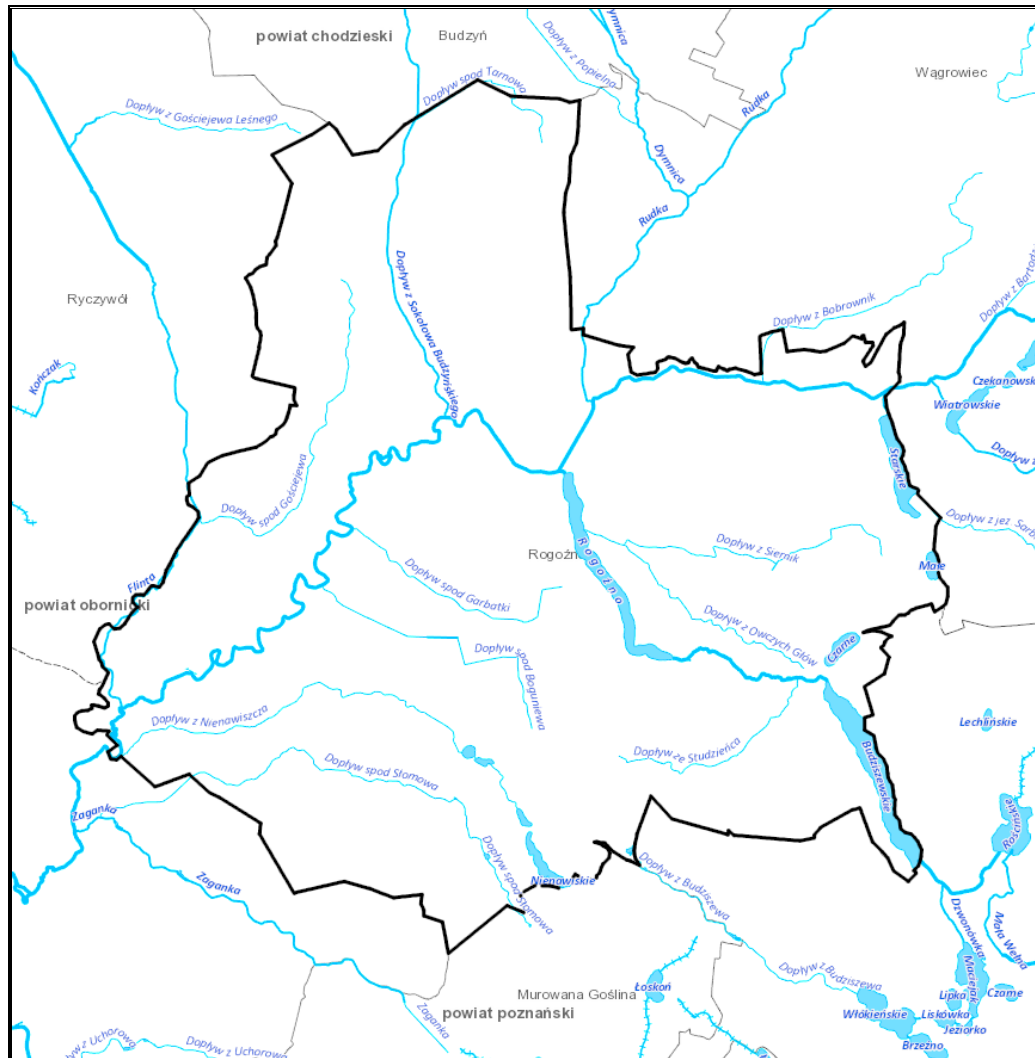
5.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Rogoźno pod względem hydrograficznym należy do regionu wodnego Warty oraz jej prawobrzeżnego dopływu – rzeki Wełny. Sieć hydrograficzną gminy tworzy Wełna z jej prawostronnymi dopływami: Flintą, Strugą Sokołowską i Rudką oraz lewobrzeżną Małą Wełną i Kanałem Parkowskim. Wody powierzchniowe w granicach administracyjnych gminy Rogoźno zajmują obszar 542 ha, co stanowi 0,88% ogólnej jej powierzchni.

Na obszarze gminy znajdują się jeziora: Budziszewskie, Czarne, Rogoźno, Małe, Prusieckie (Starskie), Nienawiszcz Duży, Nienawiszcz Mały, Boguniewskie.

Jednolite części wód powierzchniowych (dalej JCWP), których zlewnie znajdują się w granicach administracyjnych gminy Rogoźno, zostały przedstawione na poniższym rysunku i scharakteryzowane w tabeli poniżej.

Rysunek 1. Jednolite części wód powierzchniowych w granicach administracyjnych gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal; <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Tabela 6. Wykaz JCWP w granicach administracyjnych gminy Rogoźno

KOD JCWP	Nazwa JCWP	TYP JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	
						Stan lub potencjał	Stan chemiczny
LW10221	Prusieckie	3a	NAT	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
LW10249	Budziszewskie	3a	NAT	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
LW10251	Rogoźno	3b	SZCW	Zły	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW60001618672	Dopływ z Sokołowa Budzyńskiego	16	NAT	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW60001618692	Dopływ z Nienawiszcza	16	NAT	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW600016186949	Zaganka	16	NAT	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW60001718656	Dopływ z jeziora Starskiego	17	NAT	Zły	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW60001718689	Flinta	17	NAT	Zły	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW600023186589	Rudka	23	NAT	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW60002418699	Wełna od Dopływu poniżej jeziora Łęgowo do ujścia	24	SZCW	Zły	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekła istotnego - Wełna od ujścia do ujścia Flinty	Dobry stan chemiczny
RW600025186699	Mała Wełna od dopływu z Rejowca do ujścia	25	SZCW	Zły	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny	Dobry stan chemiczny

Opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (poz. 1967))

JCWP, które objęto badaniami monitoringowymi wód powierzchniowych to:

- Dopływ z jez. Starskiego – badania prowadzono w roku 2017 w punkcie reprezentatywnym Dopływ z jez. Starskiego – Prusce Młyn (gmina Rogoźno, powiat obornicki),
- Dopływ z Sokołowa Budzyńskiego – badania prowadzono w roku 2017 w punkcie reprezentatywnym Dopływ z Sokołowa Budzyńskiego – Gościejewo (gmina Rogoźno),
- Flinta – badania prowadzono w roku 2017 w punkcie reprezentatywnym Flinta – Wiardunki (gmina Ryczywół, powiat obornicki),
- Dopływ z Nienawiszcza – badania prowadzono w roku 2017 w punkcie reprezentatywnym Dopływ z Nienawiszcza – Parkowo (gmina Rogoźno, powiat obornicki),
- Rudka – badania prowadzono w roku 2017 w punkcie reprezentatywnym Rudka – Cieśle (gmina Rogoźno, powiat obornicki),
- Mała Wełna od Dopł. z Rejowca do ujścia – badania prowadzono w latach 2017-2019 w punkcie reprezentatywnym Mała Wełna – Rogoźno (gmina Rogoźno, powiat obornicki),
- Zaganka – badania prowadzono w roku 2017 i 2018 w punkcie reprezentatywnym Zaganka – Rożnowo (gmina Oborniki, powiat obornicki). W roku 2019 nie wykonano zaplanowanych badań z uwagi na brak wody w korycie cieką przez 6 miesięcy⁶,
- Wełna od Dopływu poniżej Jez. Łęgowo do ujścia – badania prowadzono w latach 2017 - 2019 w punkcie reprezentatywnym Wełna - Kowanówko (gmina Oborniki)⁷.

W granicach administracyjnych gminy Rogoźno znajdują się 3 następujące jednolite części wód powierzchniowych stojących (JCWP), które objęto badaniami monitoringowymi (badania prowadzono w roku 2017):

- Jezioro Rogoźno,
- Jezioro Budziszewskie,
- Jezioro Prusieckie.

Ocena stanu wód ww. JCWP na podstawie monitoringu wód powierzchniowych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przedstawia się następująco:

- Dopływ z jez. Starskiego – stan ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zdecydowały elementy fizykochemiczne: ogólny węgiel organiczny i azot Kjeldahla. Stan wód oceniono jako zły.

⁶ Jednolita część wód powierzchniowych znajduje się w granicach administracyjnych gminy Rogoźno, przy czym punkt pomiarowy zlokalizowany był poza granicami gminy (w gminie Oborniki).

⁷ Jak wyżej

- Dopływ z Sokołowa Budzyńskiego – stan ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zdecydowały elementy fizykochemiczne: przewodność w 20°C, substancje rozpuszczone, twardość ogólna, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny. Stan wód oceniono jako zły.
- Flinta – stan ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zdecydował element biologiczny – fitobentos. Przekroczenia wartości granicznych dla stanu dobrego odnotowano dla elementów fizykochemicznych takich jak: ogólny węgiel organiczny, substancje rozpuszczone, twardość ogólna, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny. Stan wód oceniono jako zły.
- Dopływ z Nienawiszcza – stan ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zdecydował element biologiczny – fitobentos. Przekroczenia wartości granicznych dla stanu dobrego odnotowano dla elementów fizykochemicznych takich jak: BZT₅, ogólny węgiel organiczny, przewodność w 20°C, substancje rozpuszczone, twardość ogólna, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V). Stan wód oceniono jako zły.
- Rudka – stan ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zdecydował element biologiczny – fitobentos. Przekroczenia wartości granicznych dla stanu dobrego odnotowano dla elementów fizykochemicznych takich jak: przewodność w 20°C, substancje rozpuszczone, twardość ogólna, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny, fosfor fosforanowy (V). Stan wód oceniono jako zły.
- Mała Wełna od Dopł. z Rejowca do ujścia – potencjał ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zdecydowały elementy fizykochemiczne: BZT₅, ogólny węgiel organiczny, przewodność w 20°C, twardość ogólna, odczyn, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny. Stan chemiczny oceniono jako dobry, natomiast stan wód oceniono jako zły.
- Zaganka – stan ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zdecydowały elementy fizykochemiczne: ogólny węgiel organiczny, przewodność w 20°C, substancje rozpuszczone, twardość ogólna, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny. Na klasyfikację stanu chemicznego – poniżej dobrego – wpłynęło przekroczenie dla difenylesterów bromowanych oznaczonych w biocie. Stan wód oceniono jako zły.
- Wełna od Dopływu poniżej Jez. Łęgowo do ujścia – potencjał ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako słaby, o czym zdecydował element biologiczny – ichtiofauna. Przekroczenia wartości granicznych dla stanu dobrego odnotowano dla elementów fizykochemicznych takich jak: ChZT-Mn, ogólny węgiel organiczny, przewodność w 20°C, siarczany, chlorki, wapń, magnez, twardość ogólna, azot Kjeldahla, azot

azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny, fosfor fosforanowy (V). Stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego ze względu na przekroczenia wartości granicznych dla: difenylesterów bromowanych, heptachloru oraz rtęci oznaczonych w biocie, a także benzo(a)pirenu oznaczonego w wodzie. Stan wód oceniono jako zły.

- w JCWP Jezioro Rogoźno potencjał ekologiczny oceniono jako słaby, o czym zdecydował element biologiczny – fitoplankton. Stan wód oceniono jako zły.
- w JCWP Jezioro Budziszewskie stan ekologiczny oceniono jako zły, o czym zdecydował element biologiczny – fitoplankton. Stan wód oceniono jako zły.
- w JCWP Jezioro Prusieckie stan ekologiczny oceniono jako zły, o czym zdecydował element biologiczny – fitoplankton. Stan wód oceniono jako zły.

Szczegółowe wyniki oceny przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są w granicach administracyjnych gminy Rogoźno

Nazwa ocenianej JCWP		Dopływ z Sokółowa Budzyńskiego	Dopływ z Nienawiszcza	Zaganka	Dopływ z jez. Starskiego	Filinta	Rudka	Wetna od Dopływu poniżej Jez. Łęgowo do ujścia	Mała Wetna od Dopł. z Rejowca do ujścia	Prusieckie	Budziszewskie	Rogoźno
Kod JCWP		RW60001618672	RW60001618692	RW600016186949	RW60001718656	RW60001718689	RW600023186589	RW60002418699	RW600025186699	LW10221	LW10249	LW10251
Typ monitoringu		MO	MO	MD, MO, MD/MO	MO	MO	MO	MD, MO, MD/MO	MO	MO	MO	MO
Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód	Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	2 (2018)	3 (2017)	1 (2017)	2 (2017)	3 (2017)	3 (2017)	4 (2017)	2 (2017)	5 (2017)	5 (2017)	4 (2017)
	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	>1 (2018)	>1 (2017)	>1 (2017)	>1 (2017)	>1 (2017)	>1 (2017)	>1 (2017)	1 (2017)	2 (2017)	2 (2017)	2 (2017)
	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	>2 (2018)	>2 (2017)	>2 (2017)	>2 (2017)	>2 (2017)	>2 (2017)	>2 (2017)	>2 (2017)	>2 (2017)	>2 (2017)	>2 (2017)
	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)	-	2 (2017)	-	-	-	-	2 (2017)	-	-	-	-
STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)		3 umiarkowany stan	3 umiarkowany stan	3 umiarkowany stan	3 umiarkowany stan	3 umiarkowany stan	3 umiarkowany stan	4 Słaby potencjał	3 umiarkowany stan	5 Zły stan ekologiczny	5 Zły stan ekologiczny	4 Słaby potencjał

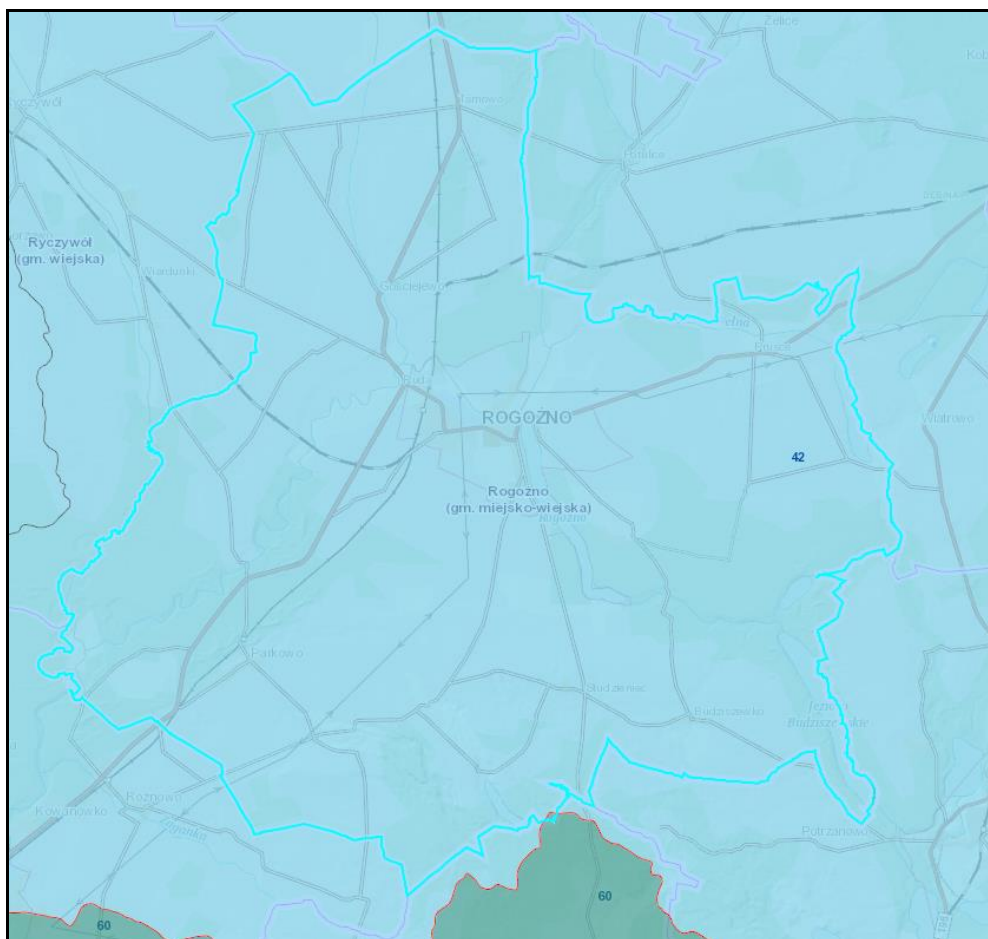
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ROGOŹNO NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa ocenianej JCWP	Dopływ z Sokółowa Budzyńskiego	Dopływ z Nienawiszcza	Zagananka	Dopływ z jez. Starskiego	Flinta	Rudka	Wehna od Dopływu poniżej Jez. Łęgowo do ujścia	Mała Wehna od Dopł. z Rejowca do ujścia	Prusieckie	Budziszewskie	Rogoźno
	ekologiczny (2018)	ekologiczny (2017)	ekologiczny (2017)	ekologiczny (2017)	ekologiczny (2017)	ekologiczny (2017)	ekologiczny (2017)	ekologiczny (2017)	(2017)	(2017)	ekologiczny (2017)
STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	-	-	Stan chemiczny poniżej dobrego (2018)	-	-	-	Stan chemiczny poniżej dobrego (2019)	Stan chemiczny dobry (2019)	-	-	-
OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)	Zły stan wód (2018)	Zły stan wód (2017)	Zły stan wód (2018)	Zły stan wód (2017)	Zły stan wód (2017)	Zły stan wód (2017)	Zły stan wód (2019)	Zły stan wód (2019)	Zły stan wód (2017)	Zły stan wód (2017)	Zły stan wód (2017)

Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

Według podziału Polski na 172 JCWPd⁸, granice administracyjne gminy Rogoźno położone są głównie na obszarze JCWPd nr 42 (PLGW600042). Niewielki fragment na południu gminy zajmuje JCWPd 60. Lokalizacja JCWPd na tle granic gminy Rogoźno przedstawiono na rysunku poniżej.

Rysunek 2. JCWPd na obszarze gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia, <https://geologia.pgi.gov.pl/>

W przeciwieństwie do jednolitych części wód powierzchniowych, GIOŚ nie prowadził w ostatnim czasie badań jednolitych części wód podziemnych występujących w granicach gminy Rogoźno. Zgodnie z mapą stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) według podziału na 172 obszary⁹ stan chemiczny i ilościowy JCWPd nr 42 oraz JCWPd nr 60 w 2019 r. określony został jako dobry.

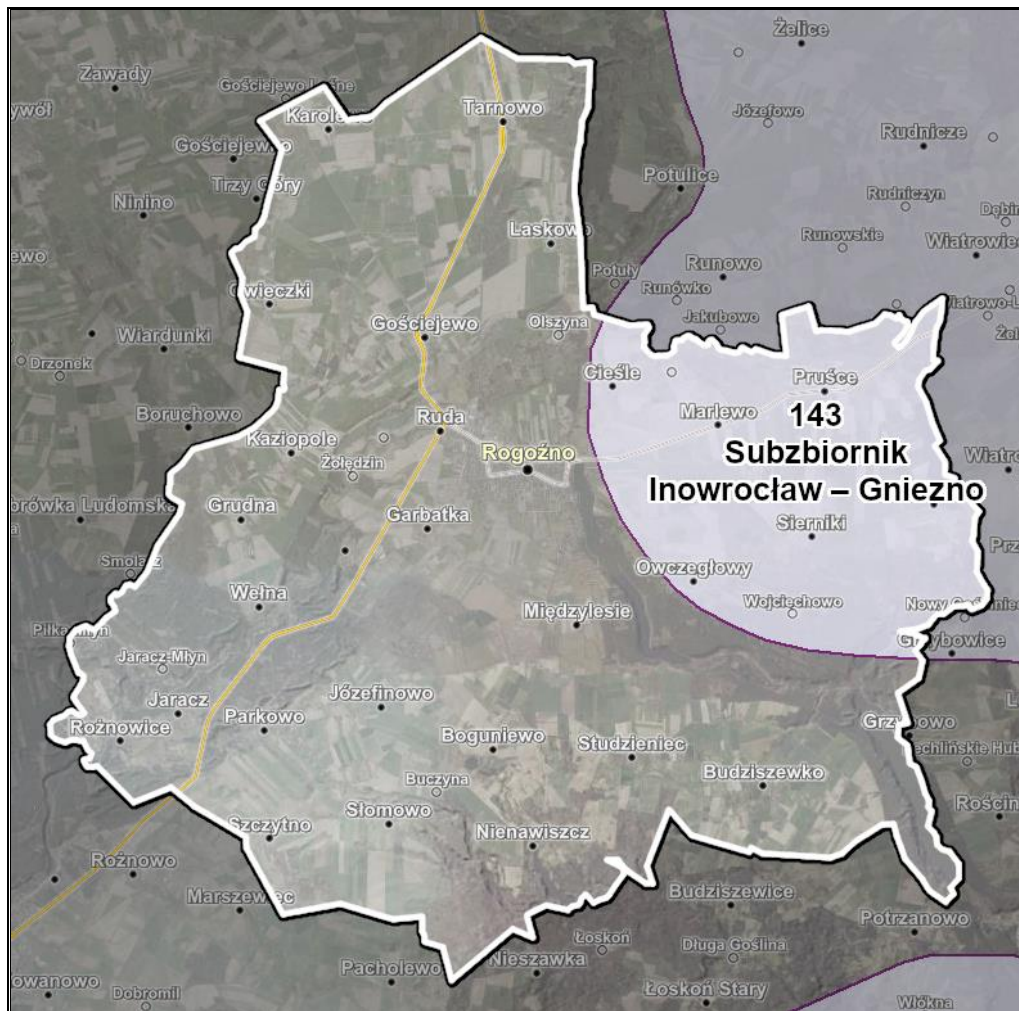
⁸ Zgodnie z definicją zawartą w Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r., jednolite części wód podziemnych (dalej JCWPd) obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności umożliwiającej pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

⁹ <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>

GŁÓWNY ZBIORNIK WÓD PODZIEMNYCH

W granicach administracyjnych gminy Rogoźno występuje udokumentowany Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) – GZWP 143 (subzbiornik Inowrocław – Gniezno), co przedstawiono na rysunku poniżej.

Rysunek 3. GZWP w granicach administracyjnych gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia, <https://geologia.pgi.gov.pl/>

Powierzchnia całego zbiornika wynosi 4 995,00km². Położony on jest na obszarze województwa wielkopolskiego i kujawsko-pomorskiego. Należy do RZGW w Poznaniu i Gdańsku. Jest to zbiornik porowy. Na przeważającym obszarze występuje w nim II klasa jakości wody. Warstwy wodonośne tworzone są przez piaski drobne i pylaste neogenu (miocenu) i paleogenu (oligocenu). Subzbiornik charakteryzuje się dobrą izolacją od powierzchni terenu utworami słabo przepuszczalnymi, które chronią zbiornik przed zanieczyszczeniem z powierzchni terenu i poziomów wodonośnych czwartorzędu. Zwierciadło wody ma charakter subartezyjski. Ze względu na niską podatność na

zanieczyszczenia pochodzące z powierzchni terenu dla zbiornika nie wyznaczono obszaru chronionego.¹⁰

ZAGROŻENIE I RYZYKO POWODZIOWE

Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza duże prawdopodobieństwo wystąpienia tam zjawiska powodzi. Ryzyko powodzi natomiast oznacza kombinację prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i prawdopodobieństwa wystąpienia związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla życia i zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej.

Według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie geoportal.gov.pl, w granicach gminy Rogoźno występują obszary zagrożenia powodziowego i występuje ryzyko powodzi. Dotyczy to obszarów w obrębie rzeki Wełny, jeziora Rogoźno oraz jeziora Budziszewskiego.

Rysunek 4. Mapa zagrożenia powodziowego gminy Rogoźno

¹⁰ Informator PSH, Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG-PIB, Warszawa 2017

Legenda:

 - Obszary zagrożenia powodziowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal; <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

Sposobem uniknięcia szkód na obszarach narażonych na zalanie wodami powodziowymi jest m.in. wykluczenie ich spod zabudowy mieszkaniowej, ale również ochrona i zwiększenie powierzchni retencyjnej na terenach nadrzecznych w celu utrzymania odpowiedniej ilości zasobów wodnych w sposób naturalny.

OCHRONA WÓD I DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ GMINĘ ROGOŹNO

W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogoźno¹¹ określono szereg zasad w celu ochrony wód, do których należą między innymi:

- zachowanie naturalnego biegu cieków wodnych oraz ochrona przed zanikiem zbiorników wodnych oraz towarzyszących im zadrzewień,
- wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień pełniących funkcję bariery biochemicznej,
- dążenie do osiągnięcia jak najlepszego stanu czystości wód przez bezwzględne wykluczenie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) zarówno do gruntu, jak i do wód powierzchniowych,
- objęcie szczególną ochroną terenów zlokalizowanych w obrębie stref ochronnych ujęć wód, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby odprowadzania ścieków sanitarnych,
- stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych na obszarach przewidzianych do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną wyłącznie jako rozwiązanie tymczasowe do czasu jej budowy,
- dopuszczenie oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzania ścieków do zbiorników bezodpływowych jedynie na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną,
- stosowanie urządzeń do oczyszczania wód opadowych i roztopowych przed wylotem kanałów deszczowych do cieków naturalnych i rowów melioracyjnych,
- zwiększanie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody w celu przeciwdziałania skutkom suszy.

Na obszarze gminy Rogoźno zidentyfikowano problem przeżyźnienia wód powierzchniowych (eutrofizacja), który prowadzi do następujących konsekwencji:

¹¹ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogoźno - Załącznik nr 1 do uchwały nr XX/160/2019 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 30 października 2019 r.

- zakwity wody (gwałtowny rozwój makrofitów i toksycznego fitoplanktonu – glony, sinice),
- zakwaszenia wód,
- pogłębienie strefy beztlenowej,
- spadek przezroczystości wody,
- wymieranie ichtiofauny,
- znaczne pogorszenie walorów użytkowych, przyrodniczych i rekreacyjnych wód.

W efekcie, zbiornik wodny ulega postępującej degradacji, która może doprowadzić do jego całkowitego zaniku na skutek zarastania. Eutrofizacja stanowi poważne zagrożenie dla wszystkich wód powierzchniowych na terenie Polski ze względu na ryzyko nadużywania nawozów i środków ochrony roślin, które dostają się do wód na skutek spływu powierzchniowego.

W celu poprawy stanu wód powierzchniowych, Gmina Rogoźno uzyskała pozwolenie wodnoprawne Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 29.12.2017 r. na wprowadzenie do wód powierzchniowych Jeziora Budziszewskiego i Jeziora Rogoźno substancji hamującej rozwój glonów w wyznaczonych pozwoleniem dawkach i terminach. Przedmiotowe pozwolenie wodnoprawne Marszałka Województwa Wielkopolskiego zostało oparte na opracowanym w 2017 roku „Operacie wodnoprawnym na przeprowadzenie rekultywacji jezior Rogoźno i Budziszewskiego”. Prace rekultywacyjne na ww. jeziorach były prowadzone w latach 2018-2020. Bezpośrednim efektem ekologicznym prac rekultywacyjnych jest powstrzymanie postępujących niekorzystnych procesów zachodzących w ww. jeziorach, poprzez ograniczenie ilości zakwitów, co powoduje zwiększenie przezroczystości wody, rozwój makrofitów i zwiększenie potencjału samorekultywacji Jeziora Budziszewskiego i Jeziora Rogoźno. Należy podkreślić, że działania podejmowane przez Gminę w zakresie rekultywacji jezior są zadaniami fakultatywnymi, natomiast do zadań własnych Gminy, które wpływają na ochronę wód, należy m.in. zaopatrzenie mieszkańców w wodę oraz odbiór i zagospodarowanie ścieków komunalnych. Działania związane z gospodarką wodno-kanalizacyjną powinny zapobiegać przedostawaniu się nieczystości płynnych do środowiska wodnego.

Istotnym aspektem ochrony wód jest również tworzenie warunków dla funkcjonowania rolnictwa proekologicznego oraz konsekwentne obniżanie ilości stosowanych w rolnictwie nawozów i środków ochrony roślin. W celu poprawy jakości wód spływających z terenów rolnych do wód powierzchniowych, wzdłuż zbiorników i cieków wodnych należy wprowadzać strefy buforowe w postaci barier biologicznych (zaroślowe i leśne zbiorowiska łąkowe).

W celu poprawy stosunków wodnych oraz jakości wód na terenie gminy, Gmina Rogoźno wraz z Zarządem Zlewni Wód Polskich w Poznaniu oraz Lasami Państwowymi zawarła

w 2020 r. porozumienie określające zasady współpracy w ramach Partnerstwa Wodnego. Partnerzy zadeklarowali ścisłą współpracę w zakresie realizacji zadań dotyczących gospodarki wodnej na terenie gminy, zwłaszcza w zakresie zwiększenia retencji wód oraz przywracania funkcjonalności systemów melioracyjnych, pozwalających na poprawę stosunków wodnych na gruntach rolnych, kształtowania zasobów ilościowych i jakościowych jezior oraz zwiększenia retencji wodnej na terenach leśnych. Efektem podejmowanych wspólnie decyzji ma być możliwie maksymalne zatrzymanie zasobów wód powierzchniowych w korytach cieków wodnych, a także zasilanie i retencjonowanie wody w istniejących już rowach melioracyjnych, korytach i zbiornikach.

Ponadto Gmina organizuje i bierze udział w akcjach mających na celu zintegrowanie działań samorządów oraz instytucji związanych z rolnictwem, ochroną środowiska oraz gospodarką wodną, na rzecz ochrony środowiska i podjęcie inicjatyw zmierzających do poprawy stanu środowiska naturalnego, ochrony różnorodności biologicznej oraz wspieranie inwestycji w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej wywierającej również wpływ na stan wód, prowadzony jest regularny monitoring oraz konserwacja urządzeń związanych z obsługą systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Systematycznie dokonuje się kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych. Obszary, gdzie mieszkańcy nie mają dostępu do kanalizacji sanitarnej i korzystają ze zbiorników bezodpływowych, podlegają kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników na nieczystości ciekłe prowadzonej przez straż miejską. Ponadto, w celu poprawy stanu gospodarki wodno-ściekowej, opracowano program wsparcia finansowego z budżetu Gminy na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Od początku funkcjonowania programu, który zainicjowano w 2017 r. do końca 2020 r., Gmina Rogoźno dofinansowała realizację 75 przydomowych oczyszczalni ścieków. Dotacja celowa udzielana jest mieszkańcom na pokrycie części kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, zarówno chemicznych jak i biologicznych, które zastępują zbiorniki na nieczystości.

5.5. Gleby i zasoby geologiczne

W ogólnej powierzchni gminy Rogoźno dominują użytki rolne. Na obszarze gminy występują gleby wytworzone z glin lekkich i średnich, a także gleby piaskowe: brunatne właściwe, wylugowane, pseudobielicowe i bielice, czarne ziemie zdegradowane, czarne ziemie właściwe oraz gleby murszowe. W dolinach rzek, cieków oraz obniżeniach terenu przeważają mady, gleby mułowo-torfowe, murszowe i murszowate, gleby brunatne i czarne ziemie. 1/5 areалу gruntów ornych stanowią gleby wysokich klas bonitacyjnych (II-III), z których przeważają gleby brunatne właściwe lub wylugowane, czarne ziemie, które zalicza się do kompleksów pszennych: bardzo dobrego i dobrego. Wraz z glebami klasy IVa – kompleks

pszenno-żytni, rzadziej żytni dobry, tworzą szerokie pasma gleb, w szczególności na północy gminy (głównie okolice Gościejewa). Na terenie gminy niewielki udział mają gleby kompleksu pszennego wadliwego. Na terenach silnie wilgotnych lub położonych niżej (rejon Garbatki i Międzyzlesia oraz południowo-zachodnie tereny Parkowa) dominują gleby kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego lub słabego. W okolicach lasów dominują gleby słabe napiaskowe klasy V i VI, które zalicza się do kompleksów żytnich słabych i bardzo słabych.

Najlepsze gleby, ze względu na przydatność rolniczą, znajdują się w Karolewie, Gościejewie, Owieczkach oraz w okolicach Parkowa, Studzieńca i Słomowa. Kompleksy 4,5 i 6 stanowią 68% ogółu powierzchni gruntów ornych, 12% terenu zajmują kompleksy gleb typu żytniego bardzo słabego, a kompleksy pszenne dobre zajmują 9%. Najmniej występuje gleb kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego, pszennego dobrego i bardzo dobrego oraz pszennego wadliwego¹².

Nasilające się wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, produkcyjno-usługowej i urbanizacyjnej na obszarze gminy Rogoźno mogą przyczynić się do niekorzystnych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te będą wówczas przejawiać się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzić do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb mogą wystąpić przede wszystkim:

- na terenach intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- na obszarach intensywnej melioracji gleb,
- w strefach budowy nowych osiedli mieszkaniowych,
- wzdłuż tras komunikacyjnych,
- na terenach eksploatacji kopalni lub wyrobisk poeksploatacyjnych,
- na obszarach niewłaściwie prowadzonej gospodarki ściekowej i odpadowej.

Konieczna jest zatem ochrona gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych, gdyż warunkują one efektywność prowadzenia działalności rolniczej. Tereny o najwyższej przydatności rolniczej powinny stanowić podstawę dla rolnictwa ekologicznego ukierunkowanego na produkcję zdrowej żywności. Obszary charakteryzujące się słabszymi glebami, mało przydatnymi rolnictwu, powinny być podstawą tworzenia nowych powierzchni leśnych, mogą być również przeznaczane pod rozwój funkcji rekreacyjnej lub ewentualnie innej, przy braku kolizji z otoczeniem.

¹² Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogoźno - Załącznik nr 1 do uchwały nr XX/160/2019 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 30 października 2019 r.

Ochrona gleb przed chemiczną degradacją ze strony rolnictwa obejmuje m.in.:

- stosowanie środków ochrony roślin i nawozów mineralnych w sposób racjonalny i umiarkowany, dostosowany do wymagań upraw, struktury gleb, warunków wodnych oraz ukształtowania terenu,
- stosowanie nawozów naturalnych oraz biologicznych i mechanicznych metod ochrony roślin,
- wprowadzanie i stosowanie na szerszą skalę metod proekologicznej produkcji rolniczej, zwłaszcza na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie tych obszarów, mając na uwadze występujące na terenie gminy ustanowione formy ochrony przyrody.

Sposobem ochrony gleb przed zanieczyszczeniami komunikacyjnymi jest tworzenie naturalnych osłon biologicznych (fitosanitarnych) w postaci pasów zieleni oraz ograniczenie stosowania soli w okresie zimowym.

BADANIA MONITORINGOWE GLEB

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 poz. 1973 ze zm.).

Na obszarze gminy Rogoźno nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, zatem nie jest ona objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Ukształtowanie terenu w granicach administracyjnych gminy Rogoźno charakteryzuje się dość dużym zróżnicowaniem dzięki strefie marginalnej zlodowacenia bałtyckiego (faza poznańska). Ukształtowanie rzeźby terenu jest skutkiem rozcięcia wysoczyzny morenowej przez rynny lodowcowe oraz doliny wód roztopowych. W krajobrazie wyróżnia się widoczny podział na obszary pagórkowate, płaskie oraz depresje, które wyznaczają główne jednostki orograficzne. Różnice poziomów terenu są znaczne – różnica wysokości liczy ponad 60 m.

Krajobraz gminy tworzą:

1. formy plejstoceńskie związane z akumulacyjną działalnością lądolodu:
 - wysoczyzna morenowa pagórkowata (strefa moren czołowych ostatniego zlodowacenia faza poznańska) występująca w postaci zespołu wzgórz morenowych o wysokościach względnych ponad 20 m oraz bardzo zróżnicowanych spadkach

- rzędu 5-20% (w rejonie miejscowości Nienawiszcz, Słomowo i Budziszewko), lokalnie wały morenowe typu ostańcowego;
- wysoczyzna morenowa falista o spadkach ok. 3-6%, otaczająca wysoczyznę pagórkowatą i tworząca wraz z nią pagórkowatą strefę marginalną (skrajnie południowy fragment gminy);
 - wysoczyzna morenowa płaska zajmująca rozległe połacie północnej, wschodniej i południowo-zachodniej części gminy, o niewielkich spadkach (0-5%), wyniesiona od około 73 m n.p.m. w rejonie Parkowa do blisko 93 m n.p.m. w okolicy Budziszewka;
2. formy plejstoceńskie związane z akumulacyjną działalnością wód glacialnych – równiny sandrowe, położone na przedpolu wysoczyzny, płaskie (o spadkach 0-2%), występujące w zachodniej części gminy;
 3. formy plejstoceńskie związane z erozyjną działalnością wód glacialnych – rynny subglacialne, tworzące system wąskich zagłębień o orientacji północny-zachód – południowy-wschód, specyficznym wydłużonym kształcie, płaskim dnie i stromych zboczach, zróżnicowanej szerokości i głębokości, wypełnione wodą;
 4. formy postglacialne związane z działalnością wód rzecznych:
 - terasy rzeczne Wełny, reprezentowane głównie przez terasę wysoką, wyniesioną około 66-78 m n.p.m. oraz terasę zalewową (ok. 56-75 m),
 - starorzecza, na ogół nieduże, podłużne zagłębienia w dnie terasy zalewowej;
 5. inne formy postglacialne:
 - dolinki erozyjno-denudacyjne powstałe w okresie panowania klimatu wilgotnego, początkowo na ogół płytkie, w dolnej części o charakterze głębokich rozcięć,
 - wydmy powstałe w okresie panowania klimatu suchego, tworzące skupiska kilkumetrowych wałów w rejonie: Tarnowa – Laskowa, Parkowa – Wełny oraz Jeziora Czarnego;
 6. formy pochodzenia antropogenicznego – wyrobiska, nasypy, skarpy itp.¹³

Zachowanie i ochrona rzeźby jest możliwa poprzez:

- ograniczanie przekształcania rzeźby terenu, w szczególności w strefie cieków wodnych,
- przeciwdziałanie procesom erozyjnym i zapobieganie degradacji gleb – wykorzystanie gleb wyższych klas bonitacyjnych dla rolnictwa,
- ochronę przed powstawaniem procesów erozyjnych poprzez wprowadzanie szaty roślinnej stabilizującej grunt oraz odpowiednie prowadzenie gospodarki rolnej,

¹³ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogoźno - Załącznik nr 1 do uchwały nr XX/160/2019 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 30 października 2019 r.

- minimalizację skutków zaistniałych zmian w rzeźbie terenu (zrekultywowanie terenów poeksploatacyjnych),
- wykorzystanie zbędnych mas ziemnych powstających w czasie realizacji inwestycji do nowego ukształtowania terenu w granicach działki własnej lub na działkach sąsiednich.¹⁴

GEOLOGIA

Obszar gminy Rogoźno znajduje się w obrębie Niecki Szczecińsko-Łódzkiej. Głębokie podłoże utworzone jest przez tzw. platformę paleozoiczną, na której zalega młodsza pokrywa mezozoicznych skał osadowych pochodzących z okresu triasu, jury i kredy. Na powierzchni kredowej znajdują się utwory trzeciorzędowe, które zbudowane są przez osady pliocenu, miocenu, oligocenu oraz cienką warstwę eocenu. Z informacji, które znajdują się w profilach wierceń hydrogeologicznych i geologicznych wynika, że:

- osady oligoceńskie występują w postaci kilkunastometrowej warstwy piasków glaukonitowych i iłów przewarstwionych mułkami,
- osady miocenne to głównie piaski kwarcowe oraz iły i mułki (z detrytusem roślinnym bądź przerostami węgla brunatnego) osiągające w rejonie Rogoźna miąższości 85-90 m,
- osady pliocenne to zaburzone glacictektonicznie iły, występujące jedynie we wschodniej i północno-wschodniej części gminy.

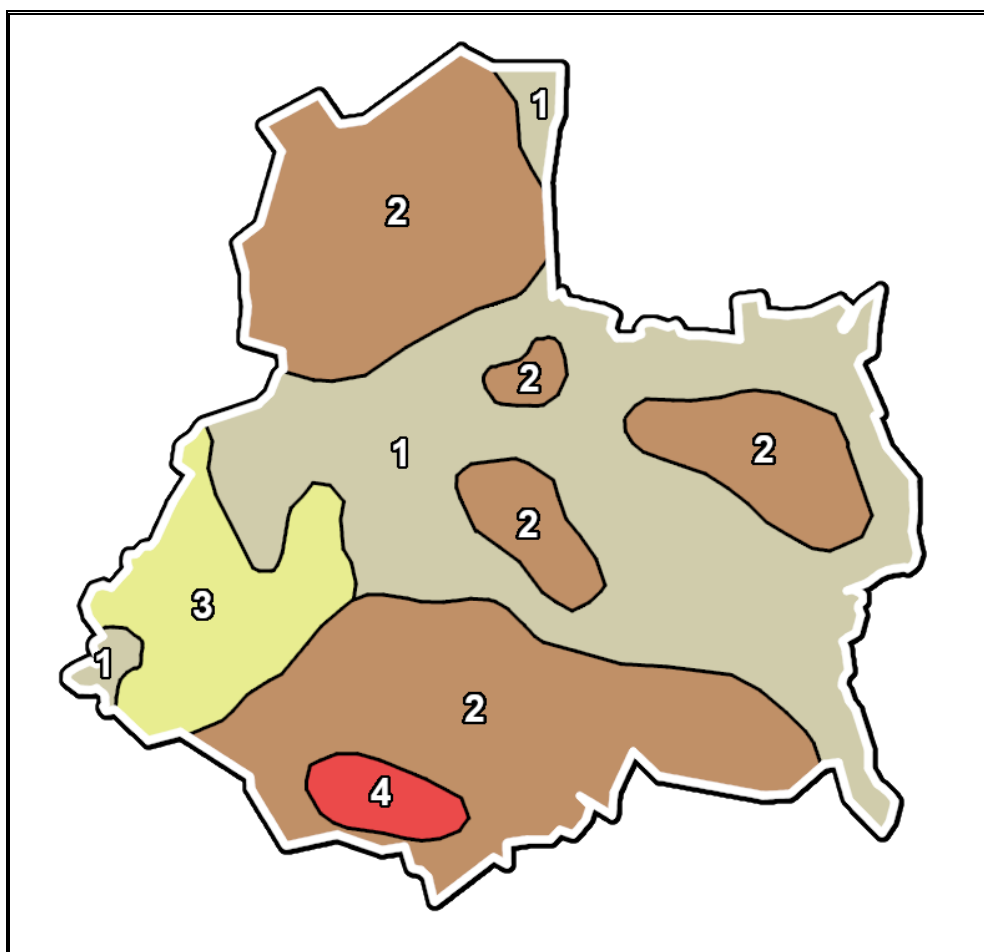
Na terenie gminy występują utwory czwartorzędowe plejstocenne zlodowacenia środkowopolskiego i bałtyckiego oraz holocenne, które charakteryzują się zróżnicowaną miąższością. Występują one jako utwory akumulacji lodowcowej, wodnolodowcowej, rzecznej i eolicznej. Wśród osadów plejstocennych przeważa glina zwałowa budująca powierzchnię wysoczyzny morenowej w północnej, południowej i wschodniej części gminy. Ich otoczenie tworzą obszary występowania piasków akumulacji wodnolodowcowej – równiny sandrowe i poziomy terasowe. Są to piaski drobnoziarniste, przeważnie zapyłone, o niskiej miąższości. Na krawędzi plejstocenu, w obrębie strefy peryglacialnej na skutek wzmożonych procesów eolicznych wytworzyły się wydmy, występujące przeważnie w rejonie jezior: Budziszewskiego i Czarnego oraz w zachodniej części gminy – w dolinie Wełny. Stworzone są z piasków drobnoziarnistych, dobrze obtoczonych i wysortowanych. W dolinie Wełny i obniżeniach terenu formują się współczesne osady aluwialne – mułki i piaski. Z zagłębieniami bezodpływowymi oraz z brzeżnymi partiami zarastających jezior wiąże się występowanie torfów i gytii, których miąższość wynosi ok. 4 m. W dolinie Wełny miąższość utworów piaszczysto-żwirowych rośnie do nawet kilkunastu metrów. Piaski, pospółki i żwiry tworzą zazwyczaj grunty średniozagęszczone i zagęszczone. W warstwie przypowierzchniowej odznaczają się licznymi przewarstwieniami i próchnicą. Na znacznych

¹⁴ Jak wyżej

połaciach gminy występuje także warstwa namułów organicznych o niewielkiej miąższości i warstwa torfów i gytii, które charakteryzują się większą większym stopniem miąższości¹⁵.

Głównymi utworami przypowierzchniowymi występującymi na terenie gminy Rogoźno są gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe. Rozmieszczenie utworów przypowierzchniowych na obszarze gminy Rogoźno przedstawia rysunek poniżej.

Rysunek 5. Mapa utworów przypowierzchniowych na obszarze gminy Rogoźno

Legenda:

1. Piaski i żwiry sandrowe (złodowacenia północnopolskie),
2. Gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe (Złodowacenia północnopolskie),
3. Piaski eoliczne, lokalnie w wydmach (Czwartorzęd),
4. Żwiry, piaski, głązy i gliny moren czołowych (Złodowacenia północnopolskie).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CBDG i PIG, <http://geologia.pgi.gov.pl>

¹⁵ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogoźno - Załącznik nr 1 do uchwały nr XX/160/2019 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 30 października 2019 r.

OBSZARY GÓRNICZE I ZŁOŻA KOPALIN

Na obszarze gminy Rogoźno zlokalizowane są złoża kopalin oraz występują 3 aktualne przestrzenie górnicze. Ogólną charakterystykę obszaru złóż i obszarów górniczych przedstawiają tabele poniżej.

Tabela 8. Charakterystyka złóż kopalin położonych na terenie gminy Rogoźno

Nr złoża	Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania
KN 6609	Boguniewo	1,10	Złoże rozpoznane szczegółowo
KN10328	Cieśle AD	8,14	Złoże zagospodarowane
KN 3664	Cieśle I	1,85	Złoże rozpoznane szczegółowo
KN 3663	Cieśle II	2,20	Eksploracja złoża zaniechana
KN 17897	Cieśle ZO	1,99	Złoże eksploatowane okresowo
KN 7584	Jaracz	11,70	Eksploracja złoża zaniechana
KN 7596	Jaracz II	8,02	Eksploracja złoża zaniechana
KN 18483	Jaracz MD	8,77	Złoże rozpoznane szczegółowo
TO 8852	Nienawiszcz FP	7,82	Złoże skreślone z bilansu zasobów
KN 6065	Potuły-Cieśle	13,98	Eksploracja złoża zaniechana
KN 4958	Pruście	0,68	Eksploracja złoża zaniechana
KN 6067	Pruście II	0,49	Eksploracja złoża zaniechana
TO 14986	Studzieniec-Boguniewo	5,85	Eksploracja złoża zaniechana

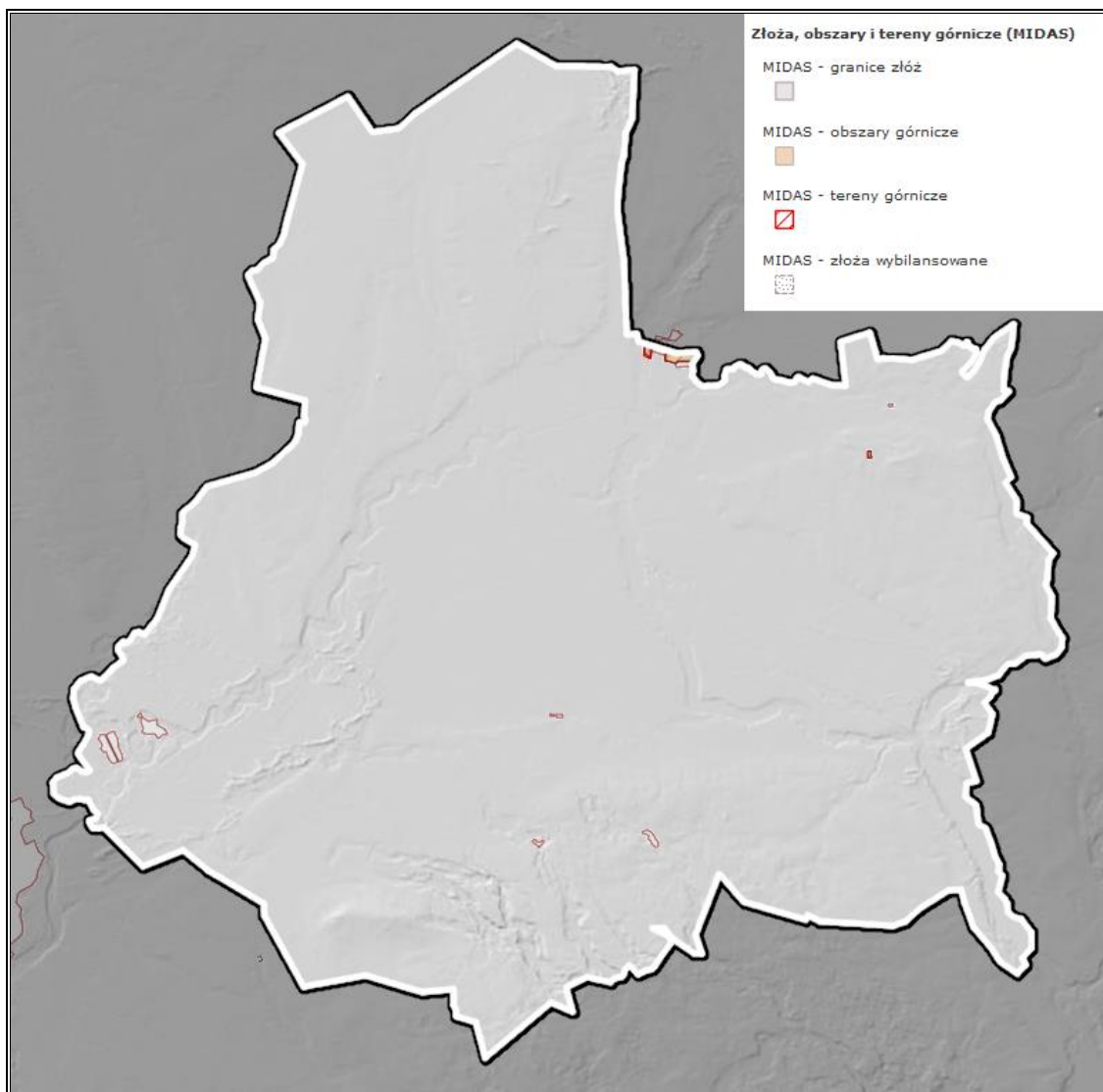
Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych

Tabela 9. Przestrzenie górnicze na obszarze gminy Rogoźno

Nazwa przestrzeni	Typ	Nr w rejestrze	Status	Położenie
Cieśle AD	OG	10-15/6/450	Aktualny	Cieśle, dz. 83/2
Pruście – I	OG	10-15/3/162	Aktualny	Pruście, dz. 201
Cieśle ZO	OG	10-15/11/1030	Aktualny	Cieśle, dz. 74

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych

Rysunek 6. Tereny, obszary górnicze oraz złoża na terenie gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CBDG oraz PIG-PIB, <http://geologia.pgi.gov.pl/>

OSUWISKA

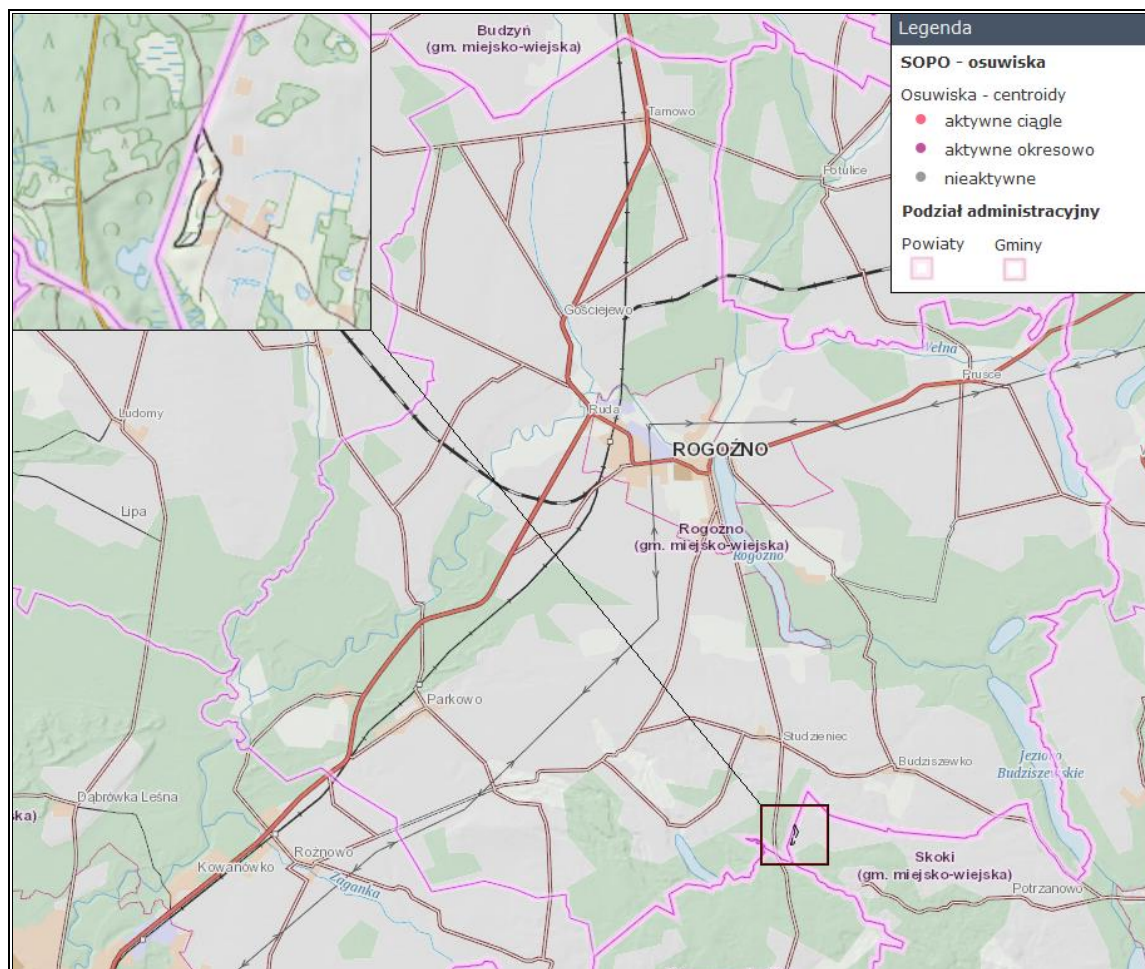
Osuwisko jest przemieszczeniem mas ziemnych, powierzchniowej zwierzeliny i mas skalnych podłoża spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka.

Dotychczas na terenie gminy Rogoźno nie stwierdzono obszarów objętych ruchami mas ziemi, dlatego nie powinny występować zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia wynikające z możliwości osuwania się mas ziemnych. Nie określa się także potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom.

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO), najbliższy obszar naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych znajduje się na granicy terytorialnej Gminy

Rogoźno i Gminy Skoki, a dokładnie w okolicach miejscowości Skoki położonej w Gminie Skoki, co zaprezentowano na rysunku poniżej.

Rysunek 7. Obszary występowania osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w okolicy gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu <http://geoportal.pgi.gov.pl/>

5.6. Zasoby przyrodnicze

Na zasoby przyrodnicze składają się elementy przyrody ożywionej (rośliny, zwierzęta, ekosystemy) i nieożywionej (np. minerały, gleba, skały, woda, atmosfera). Gleby, zasoby geologiczne, jak również woda i powietrze zostały scharakteryzowane we wcześniejszych rozdziałach. Poniżej opisano elementy przyrody ożywionej w ramach kompleksów leśnych oraz form ochrony przyrody znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Rogoźno.

Na terenie gminy Rogoźno największy kompleks leśny po obu stronach rzeki Mała Wełna tworzą bory sosnowe (bór mieszany świeży wraz z borem świeżym, borem mieszanym wilgotnym, lasem świeżym, lasem mieszanym świeżym, olsem jesionowym i olsem właściwym). Zróżnicowane kompleksy o siedliskach podmokłych i wilgotnych znajdują się w dolinie rzeki Wełny, na północ i północny-wschód od Rogoźna. W okolicy wsi: Nienawiszcz, Boguniewo i Słomowo dominują kompleksy lasów bukowych.

Na terenie gminy występują gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej. Występują także rośliny objęte ochroną gatunkową wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), tj.: wawrzynka wilczyłyko, sasanka łąkowa i pełnik europejski.

Występują także: buk, jawor i jarząb brekinia.

Lasy Państwowe na terenie gminy Rogoźno funkcjonują w administracji trzech nadleśnictw:

- południowa część gminy – Nadleśnictwo Łopuchowo (RDLP w Poznaniu),
- północno-wschodnia część gminy – Nadleśnictwo Durowo (RDLP w Pile),
- północno-zachodnia część gminy – Nadleśnictwo Oborniki (RDLP w Poznaniu).

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie gminy Rogoźno zgodnie z danymi GUS na koniec 2020 r. wynosiła 5 877,20 ha. Lesistość na terenie gminy wynosi 26,50%. Szczegółowe dane na temat lasów i gruntów leśnych w granicach administracyjnych gminy Rogoźno zostały przedstawione w tabeli poniżej.

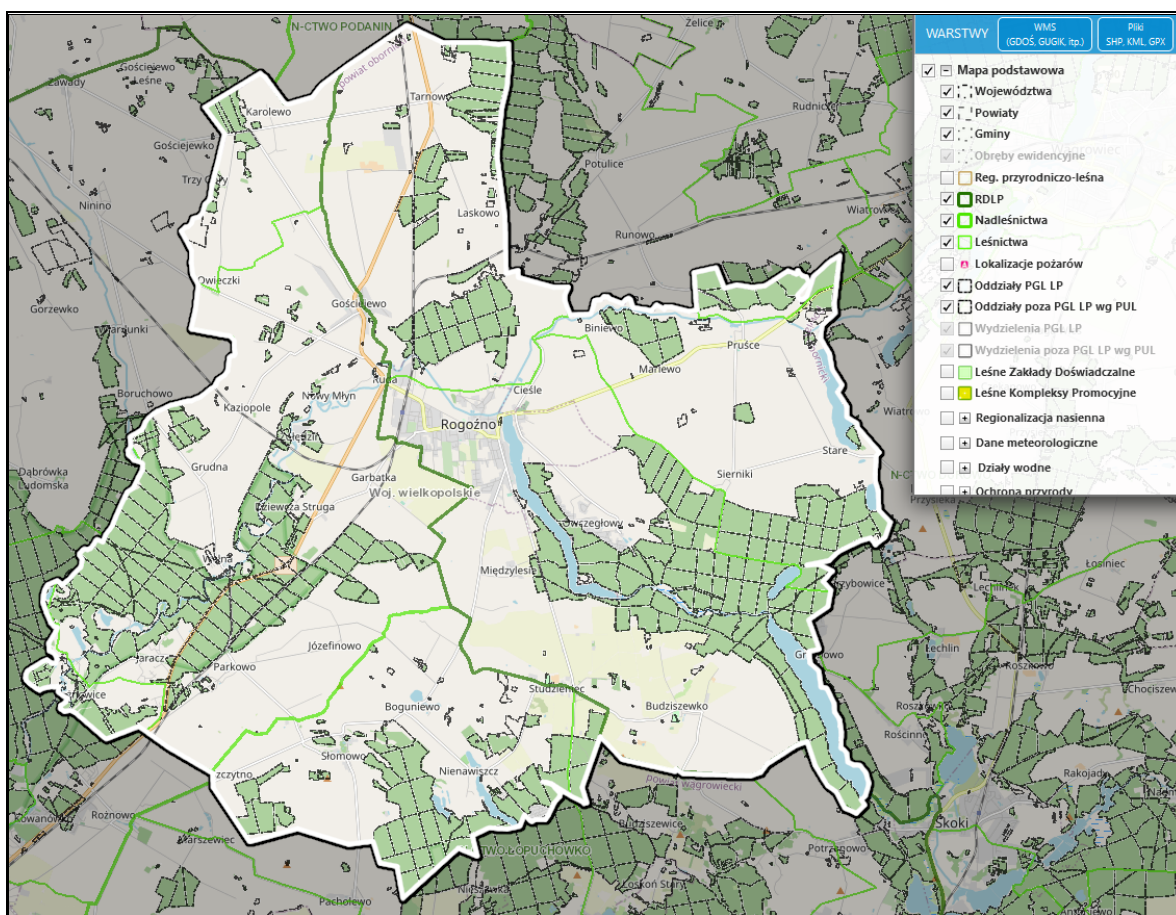
Tabela 10. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Rogoźno

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	5 877,20
Lesistość w %	%	26,50
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	5 520,80
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	5 494,90
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	5 441,70
Grunty leśne prywatne	ha	357,00
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	5 738,45
Lasy publiczne ogółem	ha	5 381,45
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	5 355,55
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	5 302,35
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	29,56
Lasy publiczne gminne	ha	25,90
Lasy prywatne ogółem	ha	357,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Na rysunku poniżej zaprezentowano mapę obszarów leśnych w gminie Rogoźno.

Rysunek 8. Mapa obszarów leśnych w gminie Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.bdl.lasy.gov.pl>

W lasach w gminie Rogoźno można spotkać jelenie, daniela, sarny i dziki, a przy wodach powierzchniowych bobry i wydry. Do drapieżników występujących na obszarze gminy można zaliczyć: lisy, borsuki, jenoty i kuny. Teren gminy zamieszkują także zajęce, dzikie króliki, jeże, ryjówki, krety i nietoperze. Do ptactwa bytującego na tutejszym terenie zaliczymy przede wszystkim takie gatunki, jak: bażanty, kuropatwy, bociany białe i czarne, żurawie, słonki, gągole, łabędzie nieme, bąki i bączki, kokoszki wodne, błotniaki stawowe, czajki, remizy, derkacze, kraski, oraz ptaki drapieżne takie jak krogulce, orły bieliki, orliki, rybołowcy, trzmielojady, kruki i inne. Na terenie gminy występują także chronione gatunki kręgowców: jaszczurka zwinka, padalec i zaskroniec. Znajduje się też wiele gatunków płazów, np.: ropuchy, żaby i traszki. W wodach powierzchniowych zlokalizowanych na obszarze gminy żyją: kleń, ukleja, kiełb, brzana, jelec, płoć i okoń. Natomiast wśród owadów warto wymienić motyle – paź królowej, mieniak, strużnik czy mieniak tęczowiec. Wśród chrząszczy bytujący na obszarze gminy można wymienić m.in.: rohatyńca nosorożca, dyląza garbarza, kruszcycę złotawkę, pływaka żółto-brzeżka i kałużnicę czarnozieloną.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy wskazać iż w gminie Rogoźno występują gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z

dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183, z późn. zm.).

Zadrzewienia i obszary leśne są ważnym czynnikiem retencji i stabilizacji warunków wodnych, zmniejszają zagrożenie powodziowe, łagodzą niedobory wód, chronią gleby przed erozją oraz poprawiają warunki aerosanitarne.

Biorąc pod uwagę, formy ochrony przyrody, w granicach obszaru gminy Rogoźno znajdują się:

- rezerwat przyrody Buczyzna,
- rezerwat przyrody Wełna,
- rezerwat przyrody Promenada,
- obszar chronionego krajobrazu Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka,
- obszar Natura 2000 Buczyzna w Długiej Goślinie,
- obszar Natura 2000 Dolina Wełny,
- obszar Natura 2000 Puszcza Notecka,
- pomniki przyrody.

Poniżej dokonano charakterystyki ww. form ochrony przyrody.

Rezerwat przyrody Buczyzna – zajmuje powierzchnię 15,75 ha. Został uznany za rezerwat zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 lutego 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Jest rezerwatem leśnym, którego zadaniem jest ochrona i zachowanie fragmentu lasu bukowego o charakterze zbliżonym do naturalnego. Las zaliczany jest do zespołu żyźnej buczyny niżowej i występują tu gatunki takich drzew jak: dęby szypułkowe i bezszypułkowe, graby, brzozy brodawkowate oraz olsze czarne. Obszar rezerwatu porasta 12 gatunków mszaków, 9 gatunków paprotników i 139 gatunków roślin kwiatowych. Występują tutaj także rośliny z gatunku roślin zielnych, m.in.: trawy (perłówka jednokwiatowa, prosownica rozpięchła, wiechlina gajowa i trzcinnik piaskowy). Na tym terenie rośnie także gwiazdnica wielokwiatowa i marzanka wonna¹⁶.

Na terenie rezerwatu obowiązuje plan ochrony ustanowiony rozporządzeniem nr 200/06 wojewody wielkopolskiego z dnia 26 września 2006 r. oraz obowiązują zakazy zgodne z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Zakazuje się:

1. budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;

¹⁶ crfop.gdos.gov.pl/

2. chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
3. polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
4. pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin oraz grzybów;
5. użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
6. zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
7. pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
8. niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
9. palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
10. prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
11. stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
12. zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
13. połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
14. ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
15. wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 katalog pojęć ustawowych pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172, 1495, 1696 i 1818);
16. wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;

17. ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach stanowiących własność parków narodowych lub będących w użytko-waniu wieczystym parków narodowych, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
18. umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
19. zakłócania ciszy;
20. używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
21. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
22. biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
23. prowadzenia badań naukowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody - bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
24. wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
25. wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
26. organizacji imprez rekreacyjno-sportowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Tabela 11. Charakterystyka rezerwatu przyrody Buczyna

Rezerwat przyrody Buczyna	
Rodzaj rezerwatu	Rezerwat leśny
Typ rezerwatu	Rezerwat fitocenotyczny
Podtyp rezerwatu	Rezerwat zbiorowisk leśnych
Typ ekosystemu	Rezerwat leśny i borowy
Podtyp ekosystemu	Rezerwat lasów nizinnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: crfop.gdos.gov.pl/

Rezerwat przyrody Wełna – zajmuje powierzchnię 10,44 ha. Został on ustanowiony na mocy zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 września 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Rezerwat został utworzony, by zachować w stanie

naturalnym fragment rzeki włosienicznikowej o podgórskim charakterze wraz z fauną i florą. Spośród ryb występują tu brzana, klenia i jelca. Znajdują się tu także ślimaki – przytulik strumieniowy, rozdepka rzeczna, a obszar porastają krasnorosty *Hildebrandia rivularis* i *Thorea ramosissima*. Występuje tu zimorodek, pliszka górską i pluszcz. Rezerwat zamieszkują również bobry i owady takie jak sieciarka strumycznik i ważka trzepla¹⁷.

Na terenie rezerwatu obowiązują zakazy zgodne z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody przedstawione w opisie rezerwatu przyrody Buczyna (patrz: poprzedni punkt).

Tabela 12. Charakterystyka rezerwatu przyrody Wełna

Rezerwat przyrody Buczyna	
Rodzaj rezerwatu	Rezerwat wodny
Typ rezerwatu	Rezerwat biocenotyczny i fizjocenotyczny
Podtyp rezerwatu	Rezerwat biocenozy naturalnych i półnaturalnych
Typ ekosystemu	Rezerwat wodny
Podtyp ekosystemu	Rezerwat rzek i ich dolin, potoków i źródeł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: crfop.gdos.gov.pl/

Rezerwat przyrody Promenada – zajmuje powierzchnię 4,3300 ha. Celem jego istnienia jest zachowanie grądu kokoryczowego oraz naturalnych procesów związanych z jego dynamiką. Został on utworzony zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 12 sierpnia 1987 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody. Rezerwat ten porasta las dębowo-grabowy. Runo obszaru porastają: kokorycz pusta, ziarnopłon wiosenny, złoć żółta, miodunka ćma, tojeść rozesłana, dąbrówka rozłogowa, cieciora pstra, przytulia leśna, kokoryczka wielokwiatowa, kłokoczka południowa i pyleńce. Z grzybów występują tu takie gatunki jak: ozorek dębowy i szmaciak gałęzisty. Ponadto można tu spotkać motyle, na przykład rusałkę pokrzywnik, kraśnika sześcioplamka, wojsilkę pospolitą i rynnację topolową. Z ptaków występują tu m.in.: gągoł, kobuz, puszczyk i dzięcioł zielony¹⁸.

Na terenie rezerwatu obowiązują zakazy zgodne z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody przedstawione w opisie rezerwatu przyrody Buczyna (powyżej).

¹⁷ crfop.gdos.gov.pl/

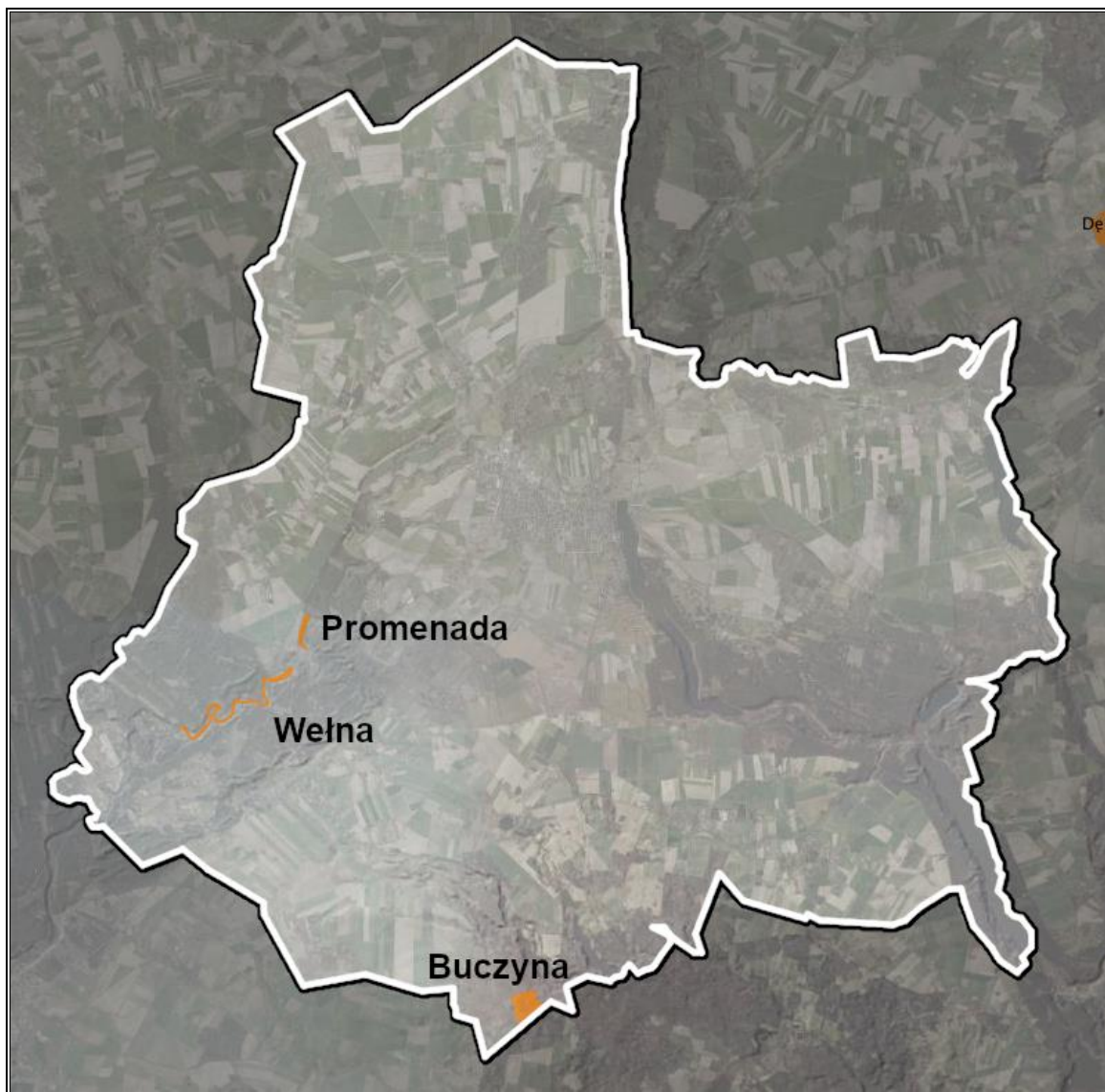
¹⁸ Jak wyżej

Rezerwat przyrody Buczyna	
Rodzaj rezerwatu	Rezerwat leśny
Typ rezerwatu	Rezerwat fitocenotyczny
Podtyp rezerwatu	Rezerwat zbiorowisk leśnych
Typ ekosystemu	Rezerwat leśny i borowy
Podtyp ekosystemu	Rezerwat lasów nizinnych

Tabela 13. Charakterystyka rezerwatu przyrody Promenada

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: crfop.gdos.gov.pl/

Rysunek 9. Położenie rezerwatów przyrody w granicach gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

Obszar chronionego krajobrazu Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka – zajmuje powierzchnię 22 640,0000 ha i został utworzony na mocy rozporządzenia Nr 5/98

Wojewody Piłskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie piłskim (Dz. Urz. z 1998 r. nr 13, poz. 83). Przedmiotem ochrony obszaru jest malowniczy krajobraz dolin rzecznych wciętych w równiny morenowe oraz wąskich rynien polodowcowych z licznymi jeziorami przepływowymi. Rzeka Wełna w dolnym biegu, meandrując po kamienistym dnie, tworzy tu liczne bystrza i przełomy, miejscami nabierając charakter potoku górskiego (występują tu m.in. krasnorosty np. *Hildebrandia rivularis*, *Thorea ramosissima*). Na terenie tym znajdują się stanowiska bobrów, miejsca lęgowe rzadkich gatunków ptaków, liczne pomniki przyrody, parki podworskie oraz zabytki architektury, które tworzą harmonijną całość. Obszar posiada atrakcyjne elementy krajobrazu kulturowego, np. Muzeum Młynarstwa i Wodnych Urządzeń Przemysłu Wiejskiego w Jaraczu-Młynie, zabytkowe kościoły, dwory i pałace zachowane m.in. w Wągrowcu, Rogoźnie, Łeknie, Parkowie, Budziszewku i Tarnowie Pałuckim.¹⁹

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody na terenie obszaru chronionego krajobrazu mogą być wprowadzone następujące zakazy:

Zakazuje się:

1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
2. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

¹⁹ <https://duowo.pila.lasy.gov.pl/>

6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
7. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
8. budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 obowiązek uzyskania pozwolenia wodnoprawnego pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne
 - z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
9. lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.
10. na obszarze chronionego krajobrazu, dla terenów:
 - a) objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i położonych w strefach, o których mowa w art. 23a uchwały sejmiku województwa dotyczące obszaru chronionego krajobrazu ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy:
 - lokalizowania nowych obiektów budowlanych,
 - zalesiania;
11. nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położonych w strefach, o których mowa w art. 23a uchwały sejmiku województwa dotyczące obszaru chronionego krajobrazu ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy:
 - a) lokalizowania nowych obiektów budowlanych,
 - b) lokalizowania nowych obiektów budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej,
 - c) lokalizowania nowych obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m,
 - d) zalesiania.
12. na obszarze chronionego krajobrazu zakazuje się niszczenia i uszkodzenia obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w uchwale, o której mowa w art. 23a uchwały sejmiku województwa dotyczące obszaru chronionego krajobrazu ust. 1.

Rysunek 10. Położenie obszaru chronionego krajobrazu Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka w granicach gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

Poza wyżej scharakteryzowanymi formami ochrony przyrody, w granicach gminy Rogoźno znajdują się obszary Natura 2000.

Zgodnie z przepisami art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 poz. 916) na obszarach Natura 2000 wprowadza się następującą zasadę: zakaz podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

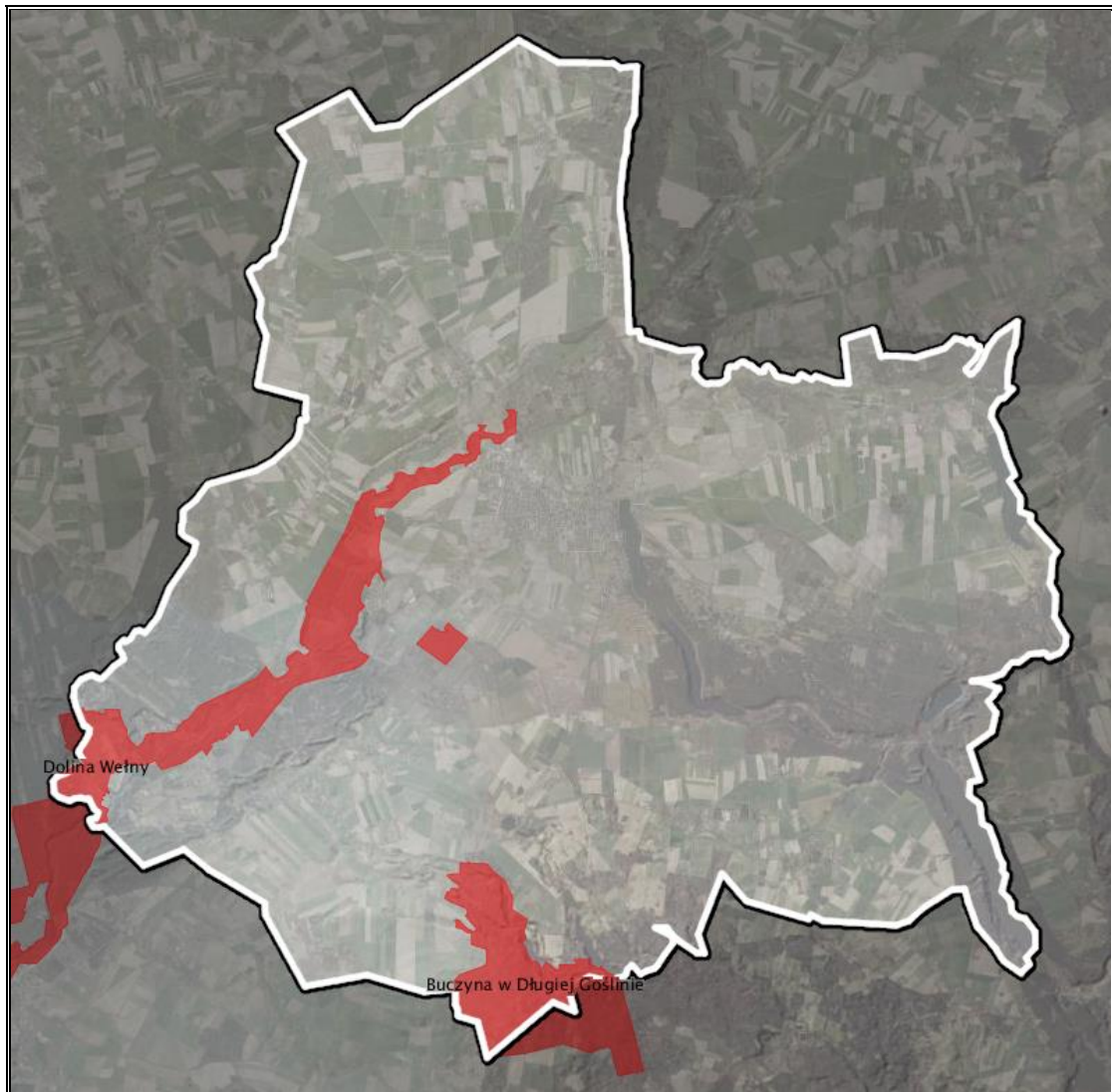
Obszar Natura 2000 Buczyzna w Długiej Goślinie PLH300056 – zajmuje powierzchnię 703,49 ha i został utworzony na mocy decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Obszar położony jest na falistym terenie moreny dennej zbudowanej z glin zwałowych i piasków naglinowych. Krajobraz wzbogacony jest licznymi, ale niewielkimi, zagłębieniami, które wypełnione są przez holocenijskie osady organiczne, z których wykształciły się gleby torfowe torfowisk niskich i gleby murszowo-mineralne. Głównym typem lasów są tu lasy bukowe, a obszar obejmuje najcenniejszą część buczyn występujących na odosobnionym stanowisku przy wschodniej granicy zasięgu buka w środkowej Wielkopolsce. Na ogół występują tu żyzne lasy bukowe. Struktura drzewostanów jest zbliżona do stanu naturalnego, a skład florystyczny - typowy dla żyznych buczyn nizinnych, niekiedy nawiązujących do grądów. Zbiorowiska lasów dębowo-grabowych zajmują podobne siedliska, na terenach o mało zróżnicowanej rzeźbie terenu. Na glebach mniej zasobnych występują kwaśne buczyny i acydofilne dąbrowy, a w lokalnych obniżeniach z ruchomą wodą powierzchniową, w tym przy źródłiskach, łągi jesionowo-olszowe oraz wiązowo-jesionowe. Na obszarze tym, w rejonach zabagnionych występują również fitocenozы olsów. Na terenie obszaru żyją ważne dla Europy gatunki zwierząt: bóbr europejski i kumak nizinny.²⁰

Obszar Natura 2000 Dolina Wełny PLH300043 – zajmuje powierzchnię 1 446,98 ha. Został utworzony na mocy decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Obszar chroni dolny, silnie meandrujący odcinek rzeki Wełny o długości ponad 14 km od ujścia Strugi Sokołowskiej do ujścia Wełny do Warty. Ostoja znajduje się pomiędzy miejscowościami Rogoźno a Oborniki, stanowiąc wschodnią granicę międzyrzecza Warty i Noteci. Dolina porośnięta jest lasami sosnowymi i zajęta jest częściowo przez użytki rolne. Wzdłuż rzeki znajdują się fragmenty grądów, łągów i ekstensywnie użytkowanych łąk. Teren ostoji charakteryzuje się dużymi spadkami terenu i silnym nurtem, w związku z tym, występująca flora i fauna jest charakterystyczna dla krainy brzany. Dno jest z reguły żwirowe, piaszczyste lub kamieniste, a utworzone progi spiętrzające wodę nadają rzece charakteru potoku górskiego. W zakolach oraz bezpośrednio przy brzegach nagromadzone osady sprzyjają wzrostowi roślinności. W korycie rzeki występują głównie takie zbiorowiska jak *Ceratophylletum demersi*, *Nuphar-Nymphetum albae* i *Potametum pectinati*. W częściach szybko płynących rzeki wykształcają

²⁰ <http://crfop.gdos.gov.pl/>

się zbiorowiska ze związku *Ranuncion fluitantis*. Interesujące są zbiorowiska mchów wodnych z dominacją *Fontinalis antipyretica* i *Leptodictyum riparium*. Miejsca piaszczyste i kamieniste porastane są przez zielenice nitkowate oraz licznie występuje *Hildebrandia rivularis*. W Dolinie występują niewielkie eutroficzne starorzecza. W granicach ostoi znajdują się również łągi olszowe i grądy. Obszar chroni także przyujściowe fragmenty rzek: Strugi Sokołowskiej, Flinty i Zaganki²¹.

Rysunek 11. Położenie obszarów Natura 2000 (dyrektywa siedliskowa) w granicach gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

²¹ <http://crfop.gdos.gov.pl/>

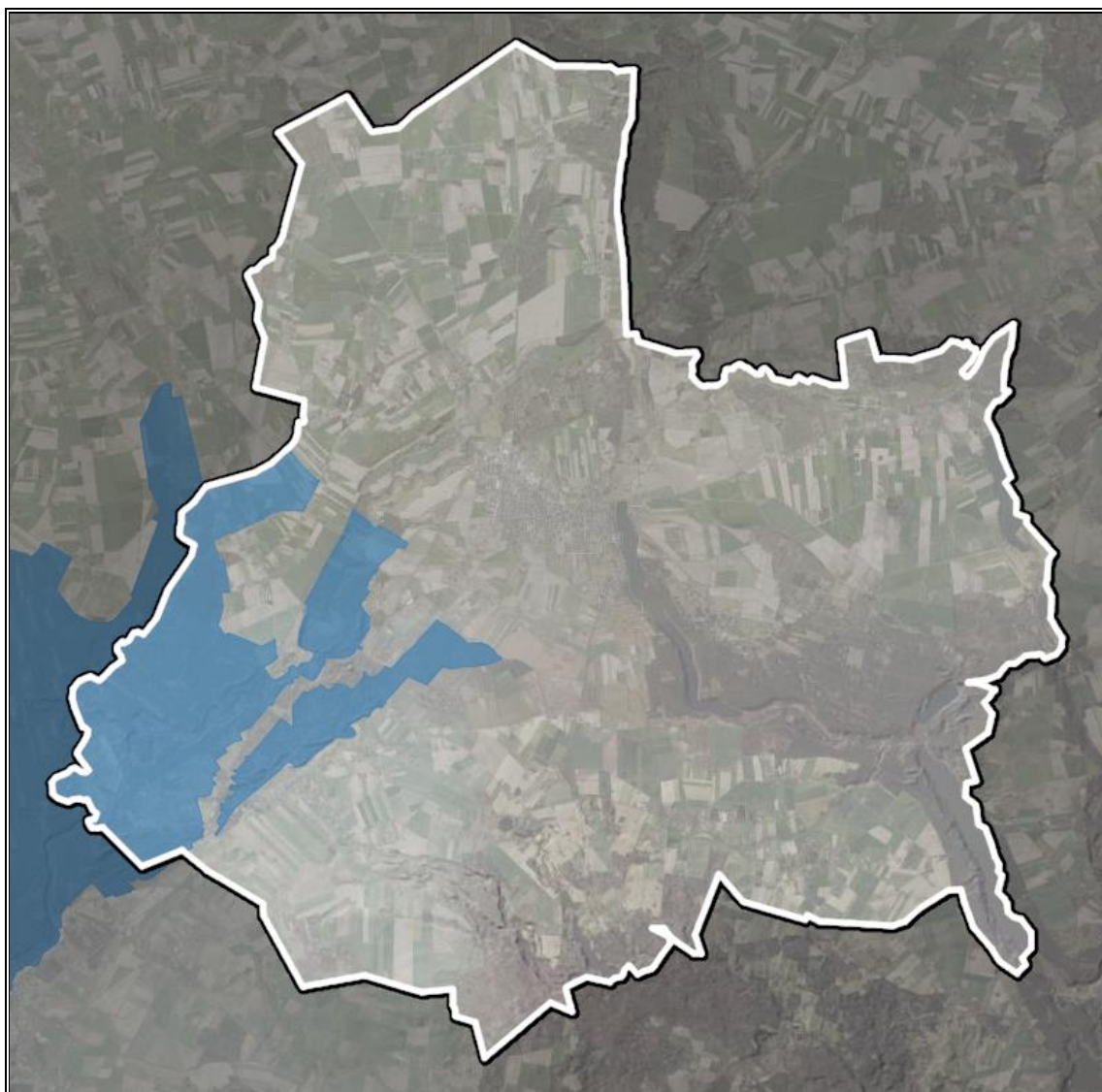
Obszar Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015 – zajmuje powierzchnię 178 255,76 ha. Został utworzony na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Ostoja stanowi zwarty, jednolity kompleks leśny w międzyrzeczu Noteci i Warty, będącym częścią pradoliny Eberswaldsko-Toruńskiej, równiny akumulacyjnej przekształconej przez wiatr. Jest to największy w Polsce obszar wydm śródlądowych. Wydmy pokryte są głównie zadrzewieniem sosnowym. Na terenie ostoi znajduje się ponad 50 jezior pochodzenia wytopiskowego, zwykle z grubą warstwą mułu i zakwitami glonów. W zagłębieniach terenu i na brzegach jezior utrzymują się torfowiska. Występuje tu co najmniej 30 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 2% populacji krajowej bielika, kani czarnej i kani rudej oraz co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk, podgorzałka, puchacz, rybołów, trzmielojad, gągoł, nurogęs. Ponadto w stosunkowo wysokiej liczebności, występuje tu bocian czarny, błotniak stawowy, ortolan i żuraw, a w okresie zimy występuje również populacja szlaku wędrówkowego bielika²².

Na obszarze obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015.

Postanowienia Programu Ochrony Środowiska są zgodne z planem zadań ochronnych. Działania planowane w ramach Programu nie będą negatywnie wpływały na obszar Natura 2000.

²² <http://crfop.gdos.gov.pl/>

Rysunek 12. Położenie obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka (dyrektywa ptasia) w granicach gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

Kolejną z form ochrony przyrody występującą w granicach gminy Rogoźno są pomniki przyrody. Są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, np. okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe czy jaskinie.

Pomniki przyrody zlokalizowane w granicach gminy Rogoźno, zgodnie z wykazem w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody (CRFOP), prezentuje poniższa tabela.

Tabela 14. Wykaz pomników przyrody w granicach gminy Rogoźno

Typ tworu	Rodzaj tworu	Gatunek	Dane aktu prawnego o utworzeniu
Jednoobiektowy	drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Żywotnik olbrzymi - <i>Thuja plicata</i> (<i>Thuja gigantea</i>)	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu nr 100 z 29 sierpnia 1956 r. o uznaniu za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu nr 100 z 29 sierpnia 1956 r. o uznaniu za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ROGOŹNO NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Typ tworu	Rodzaj tworu	Gatunek	Dane aktu prawnego o utworzeniu
			pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Orzeczenie Prezydium WRN w Poznaniu z dn. 20.05.1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Decyzja Nr RL VI- 5/708/65 WRN w Poznaniu z dn. 30 listopada 1965 r.
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Decyzja Nr RL-VI-5/710/65 WRN w Poznaniu z dn. 30 listopada 1965 r.
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Decyzja Nr RL-VI-5/711/65 WRN w Poznaniu z dn. 30 listopada 1965 r.
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Decyzja Nr RL VI-5/713/13/65 WRN w Poznaniu z dn. 30 listopada 1965 r.
Wieloobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	Decyzja Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 26 sierpnia 1969 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	Decyzja Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 26 sierpnia 1969 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	głaz narzutowy	-	Decyzja Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 26 sierpnia 1969 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Wiąz szypułkowy - Ulmus laevis	Decyzja Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ROGOŻNO NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Typ tworu	Rodzaj tworu	Gatunek	Dane aktu prawnego o utworzeniu
		(Ulmus pedunculata, Ulmus effusa)	w Poznaniu z dnia 26 sierpnia 1969 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z dn. 8 lutego 1975 r.
Wieloobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	-
Wieloobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Komunikat Woj. Piłskiego z dn. 18 lutego 1982 r., w sprawie uznania za pomniki przyrody
Wieloobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Decyzja w sprawie uznania za pomniki przyrody
Wieloobiektowy	drzewo	Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) - Pinus sylvestris	Zarządzenie nr 82 Wojewody Piłskiego z 27.12.1984 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
Wieloobiektowy	drzewo	Wiąz pospolity (Wiąz polny) - Ulmus minor	Zarządzenie nr 82 Wojewody Piłskiego z 27.12.1984 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Zarządzenie nr 32 Wojewody Piłskiego z dn. 29.12.1986 r.
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Zarządzenie nr 32 Wojewody Piłskiego z dn. 29.12.1986 r.
Wieloobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Zarządzenie nr 32 Wojewody Piłskiego z dn. 29.12.1986 r.
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-
Wieloobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Rozporządzenie nr 62/94 Wojewody Piłskiego z dnia 14.10.1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Wieloobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Rozporządzenie Nr 2/96 Wojewody Piłskiego z dnia 5 czerwca 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Wieloobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Rozporządzenie Nr 2/96 Wojewody Piłskiego z dnia 5 czerwca 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Rozporządzenie Nr 2/96 Wojewody Piłskiego z dnia 5 czerwca 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Rozporządzenie Nr 9/97 Wojewody Piłskiego z 06.10.1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ROGOŹNO NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

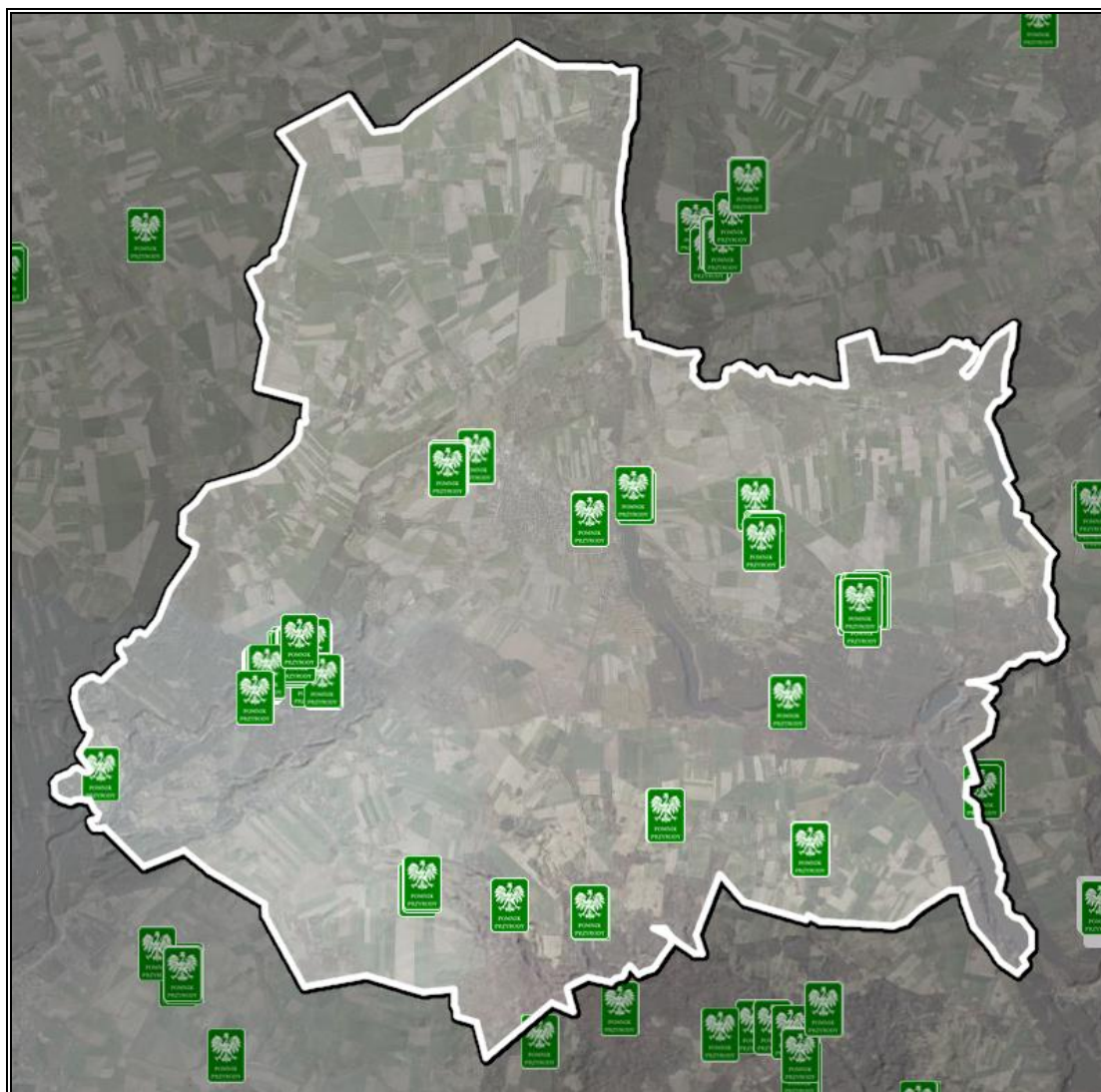
Typ tworu	Rodzaj tworu	Gatunek	Dane aktu prawnego o utworzeniu
Jednoobiektowy	drzewo	Żywotnik olbrzymi - Thuja plicata (Thuja gigantea)	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Uchwała Nr XXVI/168/2008 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dn. 28.05.2008 r., w sprawie ustanowienia pomników przyrody

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Centralnego Rejestru Form Przyrody; <http://crfop.gdos.gov.pl/>

W stosunku do pomników przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy ujęte w art 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 poz. 916):

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym opalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10. zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11. umieszczania tablic reklamowych.

Rysunek 13. Położenie pomników przyrody w granicach gminy Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

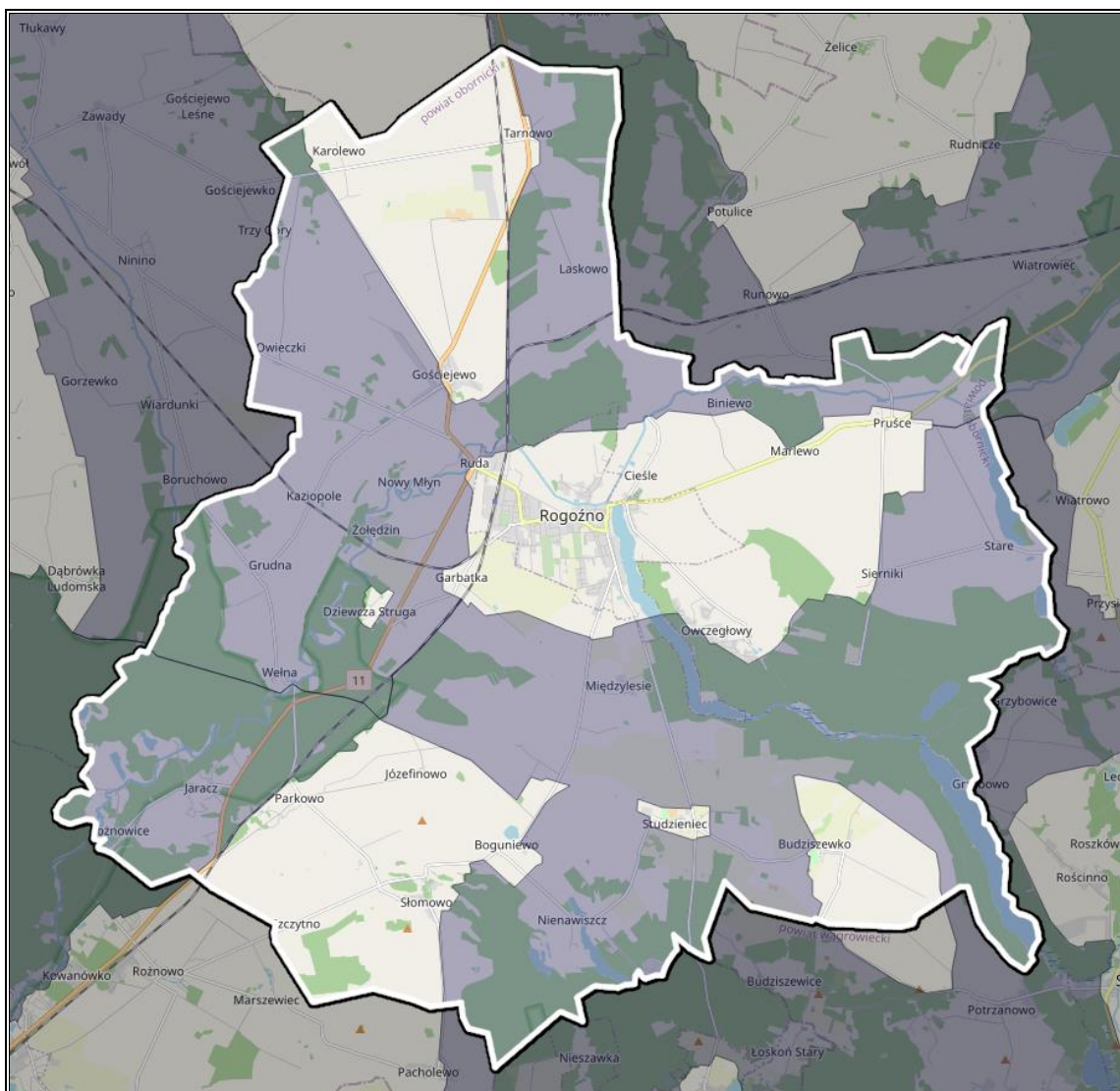
Przez terytorium gminy Rogoźno przebiegają także następujące korytarze ekologiczne²³:

- Lasy Nadnoteckie – Lasy Poznańskie (GKPnC-16A),
- Lasy Poznańskie (KPnC-24B),
- Puszcza Notecka (GKPnC-18).

Powyższe korytarze należą do Krajowej sieci ekologicznej ECONET Polska, pełniąc funkcję krajowych korytarzy ekologicznych i obszarów węzłowych.

²³ Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Rysunek 14. Przebieg korytarzy ekologicznych w gminie Rogoźno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Map korytarzy ekologicznych w Polsce, <http://mapa.korytarze.pl/>
W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogoźno²⁴ określono wiele ustaleń dotyczących zachowania i podniesienia walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy. Wśród nich wskazano na:

- prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej,
- zachowanie fragmentów naturalnych ekosystemów, w szczególności ekosystemów łąkowych w dolinach rzecznych, ekosystemów leśnych, zadrzewień przydrożnych, parkowych, zwłaszcza ze starodrzewem, zadrzewień zlokalizowanych w dolinach cieków wodnych oraz kęp i pasm w obrębie użytków zielonych i na obniżeniach terenu, gdzie wspomagają naturalną retencję wody i stanowią siedliska drobnej fauny,

²⁴ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogoźno - Załącznik nr 1 do uchwały nr XX/160/2019 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 30 października 2019 r.

- utrzymanie zróżnicowanych form użytkowania, zadrzewień śródpolnych, zbiorników wodnych, które korzystnie stymulują utrzymanie lub wzrost różnorodności biologicznej, poprzez wytworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby zwierząt,
- ochrona znajdujących się na terenie gminy obszarów podmokłych i dolin cieków wodnych przed trwałym zainwestowaniem,
- ochrona, pielęgnacja i uzupełnianie zieleni urządzonej (parki, zieleńce, zieleń uliczna),
- realizacja nowych zadrzewień, zwłaszcza jako ciągów zieleni krajobrazowej i izolacyjnej w oparciu o sieć dróg publicznych, cieków wodnych, system terenów zielonych oraz w strefach występowania konfliktów przestrzennych,
- kształtowanie terenów korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację gatunków pomiędzy obszarami o największej bioróżnorodności,
- zachowanie istniejących i odtworzenie zniszczonych siedlisk bytowania, żerowania i odpoczynku wszystkich gatunków zwierząt w granicach pozwalających na zachowanie ich populacji na poziomie odnawialności,
- objęcie ochroną miejsc i terenów eksponowanych, panoram i punktów widokowych przed dominacją elementów obcych, w szczególności sieci infrastruktury technicznej, tablic reklamowych, zabudowy substandardowej,
- podkreślanie terenów eksponowanych, punktów widokowych i panoram poprzez włączanie ich w system połączeń pieszych i rowerowych,
- właściwe kształtowanie wskaźników urbanistycznych zagospodarowania terenu, w szczególności w zakresie udziału terenów zieleni w stosunku do liczby mieszkańców poszczególnych terenów,
- nadawanie obiektom kubaturowym oraz naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej formy architektonicznej harmonizującej z otoczeniem,
- porządkowanie przebiegu linii energetycznych i likwidacja kolizji z zabudową mieszkaniową,
- prowadzenie nowego uzbrojenia oraz ciągów komunikacyjnych z uwzględnieniem lokalizacji obszarów chronionych, mieszkaniowych i wypoczynkowych, na których znajdują się obiekty przeznaczone na stały pobyt ludzi oraz wymogów ochrony przyrody,
- wprowadzanie zieleni izolacyjnej w strefach granicznych obszarów o różnych funkcjach, w których może wystąpić konflikt przestrzenny,
- stosowanie zieleni izolacyjnej lub innej formy osłony zielenią elementów negatywnie oddziałujących na walory krajobrazowe środowiska.

5.7. Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w ustawie Prawo ochrony środowiska (IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23).

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku;
- zakłady o dużym ryzyku.

Zgodnie z opublikowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazem zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. na obszarze gminy Rogoźno funkcjonuje 1 zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – IKANO Industry Sp. z o.o.

Ponadto, na obszarze gminy znajduje się jeszcze jeden zakład, na terenie którego, z uwagi na rodzaj produkcji, może dojść do awarii przemysłowych skutkujących podjęciem zorganizowanych działań. Jest nim NORIS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa, działająca na rynku przetwórstwa owoców runa leśnego, w tym zajmująca się mrożeniem owoców i warzyw.

Z uwagi na funkcjonowanie zakładów przemysłowych, na terenie których, ze względu na rodzaj produkcji, może dojść do awarii przemysłowych, w strukturach organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Rogoźnie opracowano procedury reagowania kryzysowego, w których określono zasady postępowania oraz zwalczania skutków zagrożenia.

Zagrożenie dla mieszkańców i środowiska naturalnego gminy stanowić może także transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Występowanie w granicach administracyjnych gminy ważnych szlaków komunikacyjnych stanowi nie tylko potencjał jej rozwoju, ale także zwiększa możliwość wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych. Główny ruch samochodowy na obszarze gminy skupiony jest na drodze krajowej nr 11 oraz drodze wojewódzkiej nr 241.

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie gminy, można wyróżnić: chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi), biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej) oraz awarie urządzeń infrastruktury technicznej (gazowe, energetyczne).

Z danych Urzędu Miejskiego w Rogoźnie wynika, że na terenie gminy w ostatnim czasie nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

Na szczeblu samorządu gminnego organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego Gminy Rogoźno jest burmistrz. Do jego kompetencji należy w szczególności kierowanie wszelkimi działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie gminy. W procesie zarządzania kryzysowego na obszarze gminy ważną rolę odgrywa gminny plan zarządzania kryzysowego, którego obowiązek posiadania wynika z art. 5 ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2022 poz. 261 ze zm.). „Gminny plan zarządzania kryzysowego” Urzędu Miejskiego w Rogoźnie jest dokumentem wiążącym, który zawiera procedury postępowania wszystkich służb współdziałających na obszarze gminy Rogoźno. Załącznikiem do „Gminnego planu zarządzania kryzysowego” jest „Plan ewakuacji i przyjęcia ludności w Gminie Rogoźno – ewakuacja I i II stopnia”, w którym przewidziano zarówno ewakuację zorganizowaną, jak i samoewakuację prowadzoną w oparciu o własne środki transportowe ewakuowanej ludności w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

5.8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochrony przyrody

Poniżej przedstawiono najistotniejsze problemy w zakresie ochrony środowiska występujące na terenie gminy Rogoźno w poszczególnych obszarach interwencji:

Ochrona klimatu i jakości powietrza: gmina Rogoźno położona jest w strefie wielkopolskiej, dla której odnotowano przekroczony poziom pyłu PM_{2,5} (poziom dopuszczalny II faza), benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (poziom docelowy) oraz ozonu (poziom celu długoterminowego);

Hałas: droga krajowa nr 11 o dużym natężeniu ruchu oraz linia kolejowa nr 206 i magistrala kolejowa nr 354 mogące być źródłem hałasu komunikacyjnego;

Promieniowanie elektromagnetyczne: brak prowadzonych badań poziomu PEM na terenie gminy w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska;

Wody powierzchniowe i podziemne: zły stan wód powierzchniowych, występujące obszary szczególnego zagrożenia powodzią;

Gospodarka wodno-ściekowa: brak pełnego skanalizowania obszaru gminy;

Gleby i zasoby geologiczne: brak stałych punktów monitoringu pomiarowo-kontrolnych gleb na obszarze gminy;

Gospodarka odpadami: niewystarczający stopień usunięcia wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych na terenie gminy;

Zasoby przyrodnicze: zmiany klimatu oraz związane z tym anomalie pogodowe.

Zagrożenia poważnymi awariami: ryzyko awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych i funkcjonowanie zakładów przemysłowych o ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

6. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji Programu

Brak realizacji zapisów Programu, a dokładniej zaplanowanych w ramach jego działań, może skutkować stopniowym pogarszaniem się wszystkich elementów środowiska przyrodniczego.

Brak realizacji założeń Programu może spowodować:

- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez m.in. zwiększenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych do wód,
- pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego poprzez pogłębienie problemu niskiej emisji,
- pogorszenie klimatu akustycznego i zwiększenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie dźwięku,
- degradację gleb,
- zwiększenie liczby mieszkańców narażonych na niekorzystne działanie promieniowania elektromagnetycznego,
- zmniejszenie różnorodności biologicznej cennych przyrodniczo terenów,
- pogorszenie zdrowia i jakości życia mieszkańców.

Analizując powyższe podpunkty, można stwierdzić, iż brak podjęcia działań zaplanowanych w Programie może powodować negatywną presję na środowisko przyrodnicze, a w konsekwencji jego degradację.

7. Przewidywane znaczące oddziaływania Programu na poszczególne komponenty środowiska

7.1. Wprowadzenie

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029. W stosunku do każdego przedsięwzięcia zaplanowanego w ramach Programu przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne).

Próbie oceny i identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tabelach (w tzw. macierzach skutków środowiskowych), które są syntetycznym zestawieniem możliwych skutków środowiskowych (pozytywnych i negatywnych) oraz bezpośrednich, pośrednich, krótkoterminowych i długoterminowych oddziaływań.

Stopień i zakres oddziaływania każdego z zaplanowanych zadań zależą przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, tzn. od tego, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, przekształconych antropogenicznie czy na obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych. Biorąc pod uwagę fakt, że większość z zaplanowanych działań jest na etapie określania wstępnych koncepcji ich realizacji, wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Nie przewiduje się, aby realizacja założeń Programu przyczyniła się do powstania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska przyrodniczego. Należy zauważyć, że analizę i ocenę oddziaływania działań na poszczególne komponenty środowiska dokonano przede wszystkim pod kątem ich oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji powstałej infrastruktury bądź na etapie wdrożenia pozostałych działań, (w ramach których nie powstanie nowa infrastruktura). Uciążliwości występujące w fazie budowy wiążą się zazwyczaj z przejściową podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o lokalnym charakterze.

W trakcie realizacji Programu nie przewiduje się negatywnego oddziaływania realizowanych zadań na obszary Natura 2000. Realizowane inwestycje nie wpłyną na naturalny zasięg i obszary mieszczące się w obrębie siedlisk przyrodniczych. Ponadto oddziaływanie inwestycji nie będzie miało wpływu na integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania

z innymi obszarami. Planowane inwestycje spójne są z planami zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000. Podczas realizacji zadań wzięte pod uwagę zostaną złożenia planu zadań ochronnych ustanowionych dla obszaru Natura 2000 oraz zapisy planów zadań ochronnych przyjętych dla obszarów chronionych.

Z uwagi na charakter i skalę planowanych do realizacji zadań nie przewiduje się możliwości oddziaływania na cele ochrony. Nie przewiduje się również możliwości oddziaływania poszczególnych inwestycji na funkcjonalność ekosystemów. Na etapie realizacji zadań, w pobliżu form prawnie chronionych, należy zachować szczególną ostrożność. W trakcie realizacji zostaną uwzględnione także zapisy ustawy o ochronie przyrody.

7.2. Oddziaływanie na środowisko poszczególnych zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu

Przy ocenie wpływu poszczególnych działań na środowisko wzięto pod uwagę przede wszystkim końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie eksploatacji powstałej infrastruktury lub wdrażania danego działania. Szczegółowa analiza oddziaływań na etapie budowy została przedstawiona w podrozdziale 7.6. „Oddziaływanie na etapie realizacji inwestycji – etap budowy” niniejszej Prognozy.

W kolejnych tabelach zastosowano następujące oznaczenia:

- **(+)** – realizacja działania spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(-)** – realizacja działania spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(+/-)** – realizacja działania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie różnych aspektów analizowanego zagadnienia,
- **(0)** – realizacja działania nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,
- **(N)** – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków, są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

Za pomocą ww. oznaczeń przeanalizowano skutki środowiskowe wdrożenia działań na następujące elementy:

- obszary chronione, w tym obszary Natura 2000,
- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wody,

- powietrze,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki i dobra materialne.

7.2.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja).

Dokument pn. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) stanowi odpowiedź na walkę ze zmianami klimatu, a jego głównym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Ponadto uruchomiona została strona internetowa klimada.mos.gov.pl, na której znajdują się informacje dotyczące adaptacji do zmian klimatu.

Według SPA2020 do najważniejszych negatywnych skutków zmian klimatu w skali regionalnej zaliczyć należy niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof (silne wiatry, incydentalne trąby powietrzne, wyładowania atmosferyczne, ulewne deszcze, wzrost okresów upalnych).

W związku z postępującymi zmianami klimatu nie można wykluczyć pojawienia się w przyszłości niekorzystnych skutków w postaci: wichur, ulewnych deszczy, mrozów, susz itp., które powodują duże szkody i ograniczenia w środowisku. Gwałtowne i negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu występują coraz częściej, dlatego istotne jest przygotowanie gminy i jej infrastruktury na zmiany klimatu.

Prowadzenie działań mitygacyjnych i adaptacyjnych do zachodzących zmian klimatu przez samorządy lokalne zależy od działań podejmowanych w skali międzynarodowej, które następnie wytyczają kierunki zmian w zakresie prawa krajowego oraz miejscowego. Gmina może również inicjować i wprowadzać własne rozwiązania.

Gminy posiadają uprawnienia do kształtowania i tworzenia polityki ekologicznej za pomocą obowiązujących przepisów. Podstawą podejmowania działań proekologicznych w gminach są przepisy m.in.:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Poza obowiązkowymi działaniami wynikającymi z przepisów prawa, gminy mogą wprowadzać dodatkowe inicjatywy. Wśród przykładowych działań mających pozytywny wpływ na środowisko można wskazać:

- angażowanie mieszkańców, m.in. poprzez prowadzenie działań edukacyjnych na terenie gminy – organizacja warsztatów oraz konkursów o tematyce proekologicznej,
- wyodrębnienie w budżecie gminy środków finansowych na realizację projektów klimatyczno-środowiskowych,
- prowadzenie mobilnych punktów odbioru odpadów, np. elektroodpadów,
- prowadzenie bezpłatnych punktów doradztwa energetycznego,
- wykorzystywanie energii odnawialnej do zasilania infrastruktury gminnej,
- ograniczanie strat ciepła poprzez termomodernizację budynków gminnych, modernizację lub wymianę indywidualnych źródeł ciepła,
- zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej,
- wprowadzanie zielonej infrastruktury w mieście (np. zielone dachy, ogrody deszczowe),
- stworzenie systemu ostrzegania i informowania o zagrożeniach związanych ze zmianami klimatu.

W celu adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia negatywnych skutków związanych wystąpieniem ulewnych deszczy czy roztopów po dużych opadach śniegu, a także dla zabezpieczenia przeciwpowodziowego i przeciwdziałania suszy należy zwiększać pojemność retencyjną zlewni, w tym m.in. poprzez budowanie zbiorników retencyjnych. Istotna jest także systematyczna konserwacja rowów melioracyjnych oraz działania z zakresu małej retencji obejmujące np. budowę niewielkich zbiorników, oczek wodnych i stawów, ale również zadrzewianie.

Zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska zadania mają na celu mitygację oraz adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie negatywnych skutków tych zmian. Należą do nich m.in.: termomodernizacja budynków, wymiana źródeł ciepła, montaż instalacji odnawialnych źródeł energii, które mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej,

zmniejszenie zużycia energii i wzrost udziału źródeł odnawialnych w produkcji energii. Realizacja działań w obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza wpłynie na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery i minimalizację problemu niskiej emisji na przedmiotowym terenie.

W poniższej tabeli wskazano możliwe oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć na środowisko naturalne.

Tabela 15. Wpływ zadań z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne

L.p.	Zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:											
		obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1.	Dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie gminy Rogoźno	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0
2.	Realizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” poprzez doradztwo w procesie składania wniosków o pozyskiwanie dofinansowań przez mieszkańców (wymiana indywidualnych źródeł ciepła i termomodernizacja budynków mieszkalnych)	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0
3.	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0
4.	Wymiana kotła i modernizacja technologii w kotłowni Urzędu Miejskiego oraz w kotłowni Pl. K. Marcinkowskiego 12	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0
5.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	0	0	+	0	0	0	+	0	+	+	0	+
6.	Budowa ścieżek rowerowych	0	0	+	0	0	0	+	0	+	+	0	+
7.	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego (z wykorzystaniem energooszczędnych lamp, OZE)	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0

Oznaczenia:

„+” oddziaływanie pozytywne „-” oddziaływanie negatywne „0” brak oddziaływania „+/-” oddziaływanie pozytywne i negatywne „N” brak możliwości określenia oddziaływania

Źródło: Opracowanie własne

Planowane do realizacji zadania będą miały pozytywny lub neutralny wpływ na komponenty środowiska. Wszystkie zadania mają pozytywny wpływ na ludzi, jakość powietrza i klimat. Wpłyną na zmniejszenie się emisji zanieczyszczeń i szkodliwych substancji do atmosfery. Poprawa jakości powietrza wpłynie z kolei pozytywnie na stan zdrowia ludzi.

Na pozostałe komponenty środowiska planowane działania nie będą w żaden sposób oddziaływać. Możliwe oddziaływania podczas realizacji inwestycji będą miały charakter krótkotrwały. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt znajdujących się w cennych przyrodniczo obszarach gminy ani na obszary chronione czy różnorodność biologiczną. Podczas realizacji działań uwzględnić należy założenia planu zadań ochronnych ustanowionych dla obszaru Natura 2000 oraz zapisy ustawy o ochronie środowiska dla obszarów chronionego krajobrazu. Ponadto w przypadku prac termomodernizacji budynków, ze względu na to, że stanowią one potencjalne siedlisko chronionych gatunków ptaków, w tym m.in. jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy, przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac zostanie dostosowany do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych, w związku z tym działania zmierzające do poprawy jakości powietrza mają również pośredni wpływ na poprawę atrakcyjności gminy.

7.2.2. Zagrożenia hałasem

Celem w zakresie zapobiegania zagrożeniom powodowanym przez hałas jest: poprawa klimatu akustycznego. W Programie zaplanowano remonty i przebudowy dróg, co ma przyczynić się do poprawy stanu ich nawierzchni i pośrednio do zmniejszenia hałasu komunikacyjnego.

Zaplanowane działania remontowe obejmują tereny już przekształcone w wyniku działalności człowieka, w związku z czym, nie będą powodowały zmian w powierzchni ziemi czy krajobrazie. Infrastruktura drogowa stanowi jednak pewną barierę dla przemieszczających się zwierząt, wpływając na zagrożenie dla ich życia lub powodując zmianę ich tras migracyjnych. Planowane działania nie będą powodować przekształceń siedlisk, mają one charakter lokalny stąd oddziaływanie, także będzie miejscowe. Ewentualne niedogodności podczas tych prac dla ludności mogą wystąpić w chwili realizacji prac, co spowodowane będzie ograniczeniami dla ruchu samochodowego bądź pieszego. To zakończy się jednak w

momencie zrealizowania zadania. Prace budowlane muszą być odpowiednio przygotowane i oznakowane. Realizacja zadań z zakresu infrastruktury liniowej powinna zostać poprzedzona odpowiednią organizacją. Wykorzystywanie sprzętu spełniającego odpowiednie normy i prowadzenie prac zgodnie z przepisami, przyczyni się do zmniejszenia emisji szkodliwych substancji.

Kompensacja przyrodnicza w przypadku realizacji inwestycji drogowych związana jest z prowadzeniem nasadzeń zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych. W celu minimalizacji ewentualnego negatywnego oddziaływania wycinki drzew na ptaki, ich przeprowadzenie powinna być zaplanowane poza sezonem lęgowym. Dodatkowo w ramach rekompensaty za ewentualne wycięte drzewa, powinny zostać wykonane nasadzenia rekompensacyjne, uzupełniające. Ponadto podczas realizacji inwestycji liniowych przestrzegane powinny być zapisy art. 87a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Prace ziemne i inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu przeprowadzane powinny być w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom. Wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie w nim gatunków obcych, zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1718), jest co do zasady zakazane. W związku z tym, że każdy gatunek obcy może w przyszłości stać się gatunkiem zagrażającym rodzimej bioróżnorodności, nasadzenia te nie będą obejmować drzew o statusie inwazyjnym, tj. np. jesion pensylwański, dąb czerwony, a regionalnie i lokalnie także bożodrzew gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski.

Podczas wykonywanych prac może wystąpić wzmożona emisja hałasu, jednak niedogodność ta będzie tymczasowa i ustąpi po zakończeniu realizacji zadań. Finalnie poprawa stanu technicznego dróg wpłynie na poprawę bezpieczeństwa, komfortu przejazdu oraz komfortu życia mieszkańców.

W poniższej tabeli wskazano możliwe oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko naturalne.

Tabela 16. Wpływ zadań z zakresu ochrony przed hałasem na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne

L.p.	Zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:											
		obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1.	Remonty i przebudowy dróg	0	0	+	0	0	0	+	+/-	+	+	0	0

Oznaczenia:

„+” oddziaływanie pozytywne „-” oddziaływanie negatywne „0” brak oddziaływania „+/-” oddziaływanie pozytywne i negatywne „N” brak możliwości określenia oddziaływania

Źródło: Opracowanie własne

Remonty i przebudowy dróg będą realizowane w ramach istniejącej infrastruktury. Należy jednak zwrócić uwagę na organizację placu budowy. Tereny cenne pod względem przyrodniczym, co do zasady powinny zostać całkowicie wyłączone z jakichkolwiek prac inwestycyjnych (jak organizowanie zaplecza budowlanego, składów materiałów). Drzewa, krzewy oraz trawniki powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniami. W przypadku, gdy konieczna okaże się wycinka drzew lub krzewów, powinna ona zostać przeprowadzona poza okresem lęgowym ptaków.

Podstawowe działania minimalizujące negatywny wpływ inwestycji drogowych na obszary siedlisk, to:

- minimalizacja zajętości terenu, aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w siedliska przyrodnicze,
- nieniszczenie płatów siedlisk,
- unikanie fragmentacji siedlisk,
- odpowiednia organizacja prac budowlanych
- oznaczenie w terenie w sposób widoczny, przylegających do obszaru przeznaczonego pod plac budowy, granic siedlisk przyrodniczych,
- ograniczenie do minimum usuwania krzewów i drzew oraz zabezpieczenie przed uszkodzeniami pozostałej roślinności znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie pasa robót,
- zabezpieczanie siedlisk (np. minimalizacja zmian stosunków gruntowo – wodnych, które mają znaczenie dla hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych, tj. łągi, wilgotne łąki, torfowiska),
- zapewnienie nadzoru przyrodniczego,
- dążenie do projektowania i budowania elementów stabilizacji brzegów z naturalnych materiałów, sprzyjających renaturalizacji ekosystemów wodnych.

Modernizowana infrastruktura drogowa nie spowoduje zagrożenia dla fauny i flory ani zasobów naturalnych, gdyż prace będą realizowane w ciągu istniejących szlaków, na obszarach zurbanizowanych. Powierzchnie, które mogą ulec ewentualnemu zniszczeniu na skutek prac ziemnych, zostaną poddane kompensacji przyrodniczej, a sama inwestycja będzie umożliwiać swobodną migrację zwierząt oraz bytowanie występujących dotychczas gatunków zwierząt. Poprawa jakości infrastruktury drogowej będzie miała pozytywny wpływ

na ludzi ze względu na poprawę bezpieczeństwa i komfortu użytkowania. Poprawie ulegną również walory krajobrazu, gdyż zapewniony zostanie odpowiedni stan infrastruktury. Zadania nie będą oddziaływały na stan wód. Nie zagrażają również zabytkom i dobrom materialnym.

Poprawa stanu technicznego dróg zmierza do upłynnienia ruchu samochodowego, a w efekcie ograniczenia emisji spalin, dzięki czemu pozytywnie wpłynie na jakość powietrza atmosferycznego oraz na stan klimatu akustycznego.

7.2.3. Pola elektromagnetyczne

Istniejące urządzenia na terenie gminy Rogoźno nie stanowią większego zagrożenia w przedmiotowym obszarze. Istotnym jest jednak zakazywanie lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w pasach technologicznych wzdłuż linii elektroenergetycznych czy ograniczanie lokalizowania stacji bazowych telefonii komórkowych emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w postaci masztów antenowych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na terenach przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową.

Poza ww. postępowaniami w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno nie zaplanowano innych działań z zakresu ochrony przed polami elektromagnetycznymi.

7.2.4. Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-kanalizacyjnej planowana jest konserwacja rowów melioracyjnych i oczyszczanie wód jezior, budowa i rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, modernizacja stacji uzdatniania wody (SUW), ale także zadania wspierające finansowo mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni (a tym samym zmierzające do rezygnacji z korzystania z bezodpływowych zbiorników), jak również zadania kontrolne w zakresie weryfikacji częstotliwości opróżniania zbiorników na nieczystości ciekłe.

Planowany zakres przedsięwzięć przyczyni się do zmniejszenia negatywnego oddziaływania gospodarki ściekowej na środowisko naturalne oraz wpłynie na poprawę jakości wód i gleb. Ich realizacja przyczyni się również do podniesienia standardu życia mieszkańców gminy. Na etapie inwestycyjnym (realizacji zadań) nieunikniona jest ingerencja w powierzchnię ziemi. Działanie to jest niezbędne, ale nie spowoduje pogorszenia stanu środowiska, a w perspektywie długoterminowej przyczyni się do jego poprawy. Wdrożenie zadań określonych w Programie jest konieczne i korzystne dla środowiska i jego poszczególnych składników, pośrednio oddziałując również na funkcjonowanie fauny i flory.

W kategorii negatywnych oddziaływań pośrednich można wskazać wzrost presji urbanizacyjnej na tereny dotychczas nieuzbrojone w infrastrukturę. Poza tym na etapie

budowy mogą być odczuwalne negatywne efekty związane z prowadzonymi pracami budowlanymi, tj. hałas związany z przemieszczaniem się pojazdów, pracą maszyn i urządzeń, utrudnienia w transporcie w przypadku prac prowadzonych w pasie drogowym. Będą to jednak uciążliwości krótkotrwałe, które ustąpią wraz z zakończeniem prac. Natomiast na etapie eksploatacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, dzięki odpowiedniej obsłudze systemu, nie przewiduje się negatywnych oddziaływań.

Działania z zakresu rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej mają na celu podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia, ograniczenie ewentualnych strat wody, zapewnienie oczyszczania ścieków zgodnie z obowiązującymi standardami i regulacjami.

Realizując zadania, należy wziąć pod uwagę cele „Planów Gospodarowania Wodami”, tj.:

- określenie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych,
- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych w celu eliminacji zanieczyszczeń powstałych wskutek działalności człowieka.

Realizacja założeń Programu pozwoli na przybliżenie i osiągnięcie celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry i jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Rogoźno. Wpływ na to będą miały działania z zakresu rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Jednym z zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych jest niewystarczający stopień skanalizowania oraz występowanie zbiorników na nieczystości ciekłe. W związku z tym, zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego tych systemów oraz ich rozbudowa wpływa na poprawę jakości wód powierzchniowych i zapobieganie pogarszaniu się stanu wód podziemnych. Realizacja zadań wpłynie na wyeliminowanie ryzyka przedostawania się do środowiska szkodliwych substancji oraz wpłynie pozytywnie na stan sanitarny gminy.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” dla JCWP będących w dobrym stanie celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Dla JCWP będących w złym stanie celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu lub potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

Dla JCWPd celem środowiskowym jest dobry stan, zarówno ilościowy, jak i chemiczny. Realizacja przedsięwzięć, które mogłyby pogorszyć stan wód oraz ograniczyć ich funkcje

ekologiczne jest zabroniona. JCWP i JCWPd, które zostały określone w Planie gospodarowania wodami, jako mające zły stan lub wskazano je, jako zagrożone osiągnięciem celów środowiskowych są szczególnie wrażliwe na ewentualne zanieczyszczenia. Szczegółowa ocena wpływu konkretnego przedsięwzięcia na wody jest dokonywana na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Działania przewidziane do realizacji w ramach Programu są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych.

Podczas realizacji inwestycji liniowych przestrzegane powinny być zapisy art. 87a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Prace ziemne i inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu przeprowadzane powinny być w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom. Stosowany będzie sprzęt, który w jak najmniejszym stopniu powoduje ewentualne zanieczyszczenia środowiska. Materiały wykorzystywane do przeprowadzenia inwestycji spełniać będą odpowiednie normy jakościowe i środowiskowe. W uzasadnionych przypadkach tam, gdzie takie działania będą wskazane, prowadzenie prac budowlanych odbywać się będzie poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów.

Czynności związane z konserwacją rowów melioracyjnych i oczyszczaniem wód jezior zmierzają do utrzymania w należytym stanie technicznym urządzeń wodnych, poprawy jakości stanu wód, a także do zapobiegania lokalnym podtopieniom i zalewania posesji znajdujących się w ich sąsiedztwie. Właściciele gruntów, w tym urządzeń wodnych położonych na nich, zobowiązani są do ich utrzymania we właściwym stanie. Konserwacja urządzeń melioracyjnych może polegać na wykaszaniu roślinności ze skarp i dna rowów, odmulaniu dna koryt rowów, usuwaniu drzew i krzewów ze skarp i dna rowów po wcześniejszym uzyskaniu zgody na ich usunięcie, usuwaniu wszelkich zatamowań czy naprawie uszkodzonych skarp i dna rowów. Należy przy tym pamiętać, aby prowadzone prace nie doprowadziły do przypadkowego zanieczyszczenia środowiska lub pogorszenia stanu urządzeń melioracyjnych. Warto podkreślić, że stała konserwacja urządzeń melioracyjnych jest tańsza od budowy i tworzenia nowych systemów melioracji. Ponadto pozwala na zachowanie drożności, jak i trwałości ich konstrukcji. Podobnie przy pracach związanych z oczyszczaniem wód jezior należy zwrócić uwagę na częstotliwość prowadzonych prac i wykorzystanie sprzętu przystosowanego do wykonywania tego typu czynności.

Działania dot. konserwacji urządzeń melioracyjnych nie wpłyną negatywnie na środowisko, w tym na obszary ochronione. Celem ich realizacji jest m.in. odprowadzanie nadmiernych opadów i zapobieganie lokalnym podtopieniom, a zatem są działaniami pro środowiskowymi. Oczyszczalnie wód jezior także nie będzie powodować negatywnych zmian. Czynności w tym zakresie mają na celu poprawę jakości wód na terenie gminy, w tym zapobieganie przedostawaniu się ewentualnym zanieczyszczeniom do rzeki Wełny. Przedstawione działania będą wywierały pozytywny bądź neutralny wpływ środowisko.

W poniższej tabeli wskazano możliwe oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć na środowisko naturalne. Inwestycje w tym zakresie będą miały neutralny bądź pozytywny wpływ na wskazane komponenty środowiska.

Tabela 17. Wpływ zadań z zakresu gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne

L.p.	Zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:											
		obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1.	Modernizacja SUW Rogoźno	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0
2.	Konserwacja rowów melioracyjnych	0	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+	0
3.	Oczyszczanie wód jezior	0	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+	0
4.	Dofinansowanie do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0
5.	Kontrola częstotliwości opróżniania zbiorników na nieczystości ciekłe (zbiorników bezodpływowych)	0	0	+	0	0	+	0	+	0	0	0	0
6.	Budowa i rozbudowa sieci wodociągowej	0	0	+	0	0	+	0	+/-	0	0	0	0
7.	Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej	0	0	+	0	0	+	0	+/-	0	0	0	0

Oznaczenia:

„+” oddziaływanie pozytywne „-” oddziaływanie negatywne „0” brak oddziaływania „+/-” oddziaływanie pozytywne i negatywne „N” brak możliwości określenia oddziaływania

Źródło: Opracowanie własne

Pozytywne oddziaływanie planowanych zadań dotyczy przede wszystkim zdrowia ludzi i stanu wód. Na pozostałe komponenty środowiska zadania nie będą oddziaływać lub będą oddziaływać pośrednio, a pozytywny wpływ będzie możliwy do określenia dopiero za kilka lat. Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej polepszą stan wód, co w przyszłości może oddziaływać również pozytywnie na rośliny i zwierzęta. Pozytywny wpływ na ludzi przejawia się dostępem do infrastruktury technicznej i podniesieniem jakości życia.

Zadania nie mają wpływu na jakość powietrza. Ewentualna emisja zanieczyszczeń może wystąpić podczas realizacji inwestycji infrastrukturalnych. Będzie ona jednak krótkotrwała i nie przewiduje się przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń do atmosfery w jej wyniku.

W przypadku oddziaływania na powierzchnię ziemi przypuszczalne skutki oddziaływania na podłoże wystąpią ewentualnie na etapie budowy, jednak ze względu na to, iż działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny, a po zakończeniu prac powierzchnia, która narażona byłaby na działanie szkodliwych czynników, zostanie przywrócona do stanu sprzed budowy.

Na pozostałe komponenty środowiska zaplanowane zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa nie będą wywierały znaczącego oddziaływania oraz nie będą stanowiły dla nich zagrożenia.

Inwestycje nie wpłyną na naturalny zasięg i obszary mieszczące się w obrębie siedlisk przyrodniczych. Realizacja wskazanych zadań będzie odbywać się poza obszarami chronionymi lub podczas realizacji zadań wzięte będą założenia planu zadań ochronnych ustanowionych dla obszaru Natura 2000 oraz uwzględnione zostaną zapisy z ustawy o ochronie środowiska dla obszarów chronionego krajobraz. Stąd nie będą miały bezpośredniego wpływu na obszary Natura 2000, Obszar Chronionego Krajobrazu oraz różnorodność biologiczną, faunę i florę na terenie gminy.

7.2.5. Zasoby geologiczne, gleby oraz gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W przedmiotowym zakresie, poza rozwojem systemu gospodarowania odpadami poprzez budowę/ rozbudowę PSZOK, uwzględniono demontaż, odbiór i utylizację wyrobów zawierających azbest oraz działania edukacyjne mające na celu podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami. Nastąpi to poprzez przekazywanie informacji na stronie internetowej gminy, tablicach ogłoszeń, na zebraniach, ale również poprzez kolportaż ulotek i plakatów.

Gospodarka odpadami wywiera ogromny wpływ na stan środowiska przyrodniczego, bezpośrednio wpływając na jego wszystkie elementy (m.in. powietrze atmosferyczne, wody, powierzchnię ziemi, faunę i florę). W związku z tym, należy nie tylko zapobiegać powstawaniu odpadów, ale również wprowadzać odpowiednie metody ich segregacji, w celu możliwości ich późniejszego odzysku lub unieszkodliwienia.

W poniższej tabeli wskazano możliwe oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć na środowisko naturalne.

Tabela 18. Wpływ zadań z zakresu ochrony gleb, gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne

L.p.	Zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:											
		obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1.	Działania edukacyjne - Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami: przekazywanie informacji na stronie internetowej gminy, tablicach ogłoszeń, na zebraniach, ulotki, plakaty, itp.	+	+	+	+	+	+	0	0	0	+	+	0
2.	Budowa/ rozbudowa PSZOK	+	+	+	+	+	+	0	0	0	0	+	0
3.	Demontaż, odbiór i utylizacja wyrobów zawierających azbest	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	0	0

Oznaczenia: „+” oddziaływanie pozytywne „-” oddziaływanie negatywne „0” brak oddziaływania „+/-” oddziaływanie pozytywne i negatywne „N” brak możliwości określenia oddziaływania

Źródło: Opracowanie własne

Sprawny system gospodarowania odpadami ograniczy ilość odpadów i szkodliwych substancji, które składowane w nieodpowiedni sposób, mogłyby negatywnie wpłynąć na stan

środowiska. Realizacja zadań wskazanych w tabeli umożliwi prawidłowe gospodarowanie odpadami, co z kolei będzie miało wpływ na polepszenie standardów życia mieszkańców oraz ich zdrowia, m.in. poprzez ograniczenie potencjalnych źródeł chorobotwórczych (np. wyroby zawierające azbest).

Poprawa gospodarki odpadami, poprzez odpowiednio dostosowaną infrastrukturę do obowiązujących wymogów, w długiej perspektywie będzie miała pozytywny wpływ na wody i powierzchnię ziemi. Zapobiegnie to bowiem przedostawaniu się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych, m.in. poprzez ograniczenie ilości szkodliwych substancji dostających się do wód, gleb powstających chociażby na skutek nieprawidłowego składowania odpadów. Ponadto na powierzchnię ziemi pozytywny wpływ ma zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi. Odpowiednie składowanie odpadów wpłynie również na eliminację ewentualnych odorów. Sprawny system gospodarki odpadami będzie miał również korzystne oddziaływanie na aspekt wizualny istniejącego krajobrazu. Zaplanowane działania, w tym edukacja w zakresie gospodarowania odpadami w długiej perspektywie wpłynie korzystnie na wszystkie komponenty środowiska.

Usuwanie z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest ma pośrednio pozytywny wpływ na obszary chronione, w tym na różnorodność biologiczną. Ze względu na szkodliwe oddziaływania azbestu na środowisko, jego usunięcie ma pozytywny wpływ na ludzi, zwierzęta i rośliny, powierzchnię ziemi, wody, powietrze i krajobraz. Nie ma za to znaczącego wpływu na klimat, zabytki i zasoby naturalne.

Podczas realizacji z zakresu ochrony gleb i gospodarki odpadami należy mieć na uwadze założenia planu zadań ochronnych ustanowionych dla obszaru Natura 2000 oraz przepisy ustawy o ochronie środowiska dla obszarów chronionego krajobrazu.

7.2.6. Zasoby przyrodnicze

W ramach ochrony zasobów przyrodniczych zaplanowano działania edukacyjne mające na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego. Ponadto uwzględniono emisję i rozpowszechnianie ulotek dla mieszkańców związanych z tematyką środowiskową oraz realizację i współudział w okolicznościowych akcjach, np. sprzątanie świata, sprzątanie rzek i jezior. Planowane są także prace związane z rewaloryzacją terenów zieleni i nasadzenia roślin.

Wszystkie działania oddziałują pozytywnie na obszary chronione, ludzi, zwierzęta i rośliny, gdyż mają na celu zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców. Dbanie o walory przyrodnicze w dłuższej perspektywie czasowej

wpłyne również pozytywnie na jakość wód, powietrza, a także krajobraz i klimat. Możliwe jest także pośrednie pozytywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi, zasoby naturalne i różnorodność biologiczną.

W poniższej tabeli wskazano możliwe oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć na środowisko naturalne.

Tabela 19. Wpływ zadań z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne

L.p.	Zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:											
		obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1.	Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0
2.	Emisja i rozpowszechnianie ulotek dla mieszkańców związanych z tematyką środowiskową	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0
3.	Realizacja i współdziałanie w okolicznościowych akcjach – sprzątanie świąta, sprzątanie rzek i jezior.	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0
4.	Rewaloryzacja terenów zieleni i nasadzenia roślin	0	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	0

Oznaczenia:

„+” oddziaływanie pozytywne „-” oddziaływanie negatywne „0” brak oddziaływania „+/-” oddziaływanie pozytywne i negatywne „N” brak możliwości określenia oddziaływania

Źródło: Opracowanie własne

Zadania będą mieć pozytywny wpływ na obszary chronione, różnorodność biologiczną, świat zwierząt i roślin oraz zasoby przyrodnicze ponieważ mają na celu ochronę zasobów przyrodniczych, co przyczyni się do odtwarzania ekosystemów, zwiększenia różnorodności biologicznej roślin oraz powiększenia miejsc bytowania zwierząt. Ponadto w ramach działań edukacyjno-informacyjnych wzrośnie poziom świadomości społecznej dotyczącej ochrony przyrody. Ochrona siedlisk i gatunków flory i fauny wpłynie również na poprawę krajobrazu gminy, a także ochronę powietrza i klimatu.

Obszary chronione obejmują tereny wyróżniające krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniącą funkcję korytarzy ekologicznych, w związku z tym edukacja ekologiczna mieszkańców, czynna ochrona zasobów przyrodniczych i nasadzenia mają na ogół pozytywny wpływ na te obszary.

Brak oddziaływania wskazanych zadań występuje w zakresie zabytków, gdyż ich realizacja ma na celu zachowanie zasobów przyrodniczych w postaci fauny, flory, nasadzeń oraz obszarów chronionych.

7.2.7. Zagrożenia poważnymi awariami

Celem w zakresie zagrożenia poważnymi awariami jest: ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi.

W tym obszarze interwencji wskazano doposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w gminie Rogoźno (w pojazdy, aparaturę powietrzną, sprzęt ratowniczy). Działania te nie spowodują przekształcenia powierzchni ziemi, emisji hałasu czy emisji zanieczyszczeń do atmosfery, a są niezwykle istotne, ze względu na poprawę bezpieczeństwa ludzi, zwierząt i roślin w miejscach, gdzie może wystąpić ewentualna awaria.

W poniższej tabeli wskazano możliwe oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć na środowisko naturalne.

Tabela 20. Wpływ zadań z zakresu ochrony przed poważnymi awariami na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne

L.p.	Zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:											
		obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1.	Doposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w gminie Rogoźno (pojazdy, aparatura powietrzna, sprzęt ratowniczy)	0	0	+	+	+	0	0	0	+	0	+	+

Oznaczenia:

„+” oddziaływanie pozytywne „-” oddziaływanie negatywne „0” brak oddziaływania „+/-” oddziaływanie pozytywne i negatywne „N” brak możliwości określenia oddziaływania

Źródło: Opracowanie własne

Doposażenie jednostek OSP w sprzęt i materiały do prowadzenia akcji ratowniczych wpłynie pozytywnie na ludzi, zwierzęta i rośliny, ale także na krajobraz oraz zabytki i dobra materialne. Na pozostałe komponenty środowiska realizacja zadania wykazuje bezpośrednio brak oddziaływania lub ewentualny pośredni pozytywny wpływ (obszary chronione,

różnorodność biologiczna, zasoby naturalne). Sprawny i nowoczesny sprzęt zapewnia odpowiedni poziom bezpieczeństwa oraz szybkość reagowania podczas wystąpienia zagrożenia. Stąd działanie to ma również na ogół pozytywny wpływ na środowisko, chroniąc i minimalizując negatywne skutki wystąpienia nieplanowanych zagrożeń dla wskazanych w tabeli komponentów.

7.3. Wpływ na środowisko realizacji zadań monitorowanych

Celem zadań monitorowanych jest zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych o środowisku i zachodzących w nim zmian, w sposób zapewniający zwiększenie efektywności zaplanowanej polityki środowiskowej. Zadania te pozwolą:

- ocenić aktualny stan środowiska,
- zidentyfikowanych obszary problemowe,
- ocenić rozbieżności pomiędzy założonymi celami, a obecnym stanem.

W ramach monitoringu prowadzone są stałe obserwacje poszczególnych komponentów środowiska, które nie mają negatywnego wpływu na obszary chronione, różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, powietrze, klimat, wody, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki. Dzięki realizacji zadań monitorowanych będzie możliwe podjęcie działań w celu uzyskania zamierzonych oczekiwań. Zadania te dają możliwość oceny aktualnego stanu i w razie potrzeby podejmowania konkretnych kroków do poprawy stanu środowiska naturalnego.

7.4. Edukacja ekologiczna

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 poz. 1973 ze zm.) problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych i środki masowego przekazu, które są obowiązane kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony w publikacjach i audycjach. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określonym w art. 86 Konstytucji RP.

W szkołach na terenie gminy Rogoźno przeprowadzane są m.in.: konkursy ekologiczne, przekazywane są informacje z zakresu ochrony środowiska, zbiórki i utylizacji odpadów czy

zajęcia plenerowe. Ponadto, na stronach internetowych zamieszczane są informacje w celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Proponowane zadania w zakresie edukacji ekologicznej to:

- kontynuacja konkursów i organizowanie warsztatów edukacyjnych w szkołach w celu zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców,
- kontynuacja akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz ograniczenia ich powstawania,
- tworzenie ścieżek edukacyjnych na terenie gminy i organizowanie zajęć plenerowych dla dzieci i młodzieży w celu ochrony zasobów przyrodniczych,
- prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, odnawialnych źródeł energii oraz walki ze smogiem podczas imprez plenerowych,
- promowanie transportu zbiorowego i rowerowego.

7.5. Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne przedsięwzięć określonych w Programie na środowisko przyrodnicze

W niniejszej Prognozie przeprowadzono analizę wpływu planowanych przedsięwzięć na środowisko przy założeniu, że przedsięwzięcia te będą spełniały wszystkie obowiązujące wymagania przepisów prawa. Zakres i forma przedstawionych niżej przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko jest zgodna z ustaleniami art. 51 ust. 2 pkt. 2e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Poniżej przedstawiono przewidywane oddziaływania założeń Programu na środowisko:

OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBSZARY NATURA 2000 – działania uwzględnione w Programie nie wpłyną na integralność, naturalny zasięg siedlisk przyrodniczych w ramach obszarów chronionych w granicach gminy Rogoźno, wobec czego nie przewiduje się negatywnego oddziaływania realizowanych zadań na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000. Podczas realizacji zadań przestrzegane będą założenia planów zadań ochronnych ustanowionych dla obszarów Natura 200, a także zakazy obowiązujące w granicach pozostałych form ochrony przyrody. Mogą wystąpić oddziaływania pośrednie pozytywne ze względu na działania zmierzające do ochrony zasobów przyrodniczych gminy, jak również działania edukacyjne z zakresu gospodarki odpadami;

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA – oddziaływania bezpośrednie i pozytywne będą wykazywały działania z zakresu zasobów przyrodniczych mające na celu ochronę różnorodności biologicznej, działania edukacyjne w ramach gospodarki odpadami oraz

zadania z zakresu gospodarowania wodami, wpływające pozytywnie na zachowanie ekosystemów wodnych;

LUDZIE – wszystkie zaproponowane działania mają bezpośredni i pośredni, długoterminowy i stały pozytywny wpływ na zdrowie i życie ludzi. Przejściowe uciążliwości mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji niektórych inwestycji, w ramach których prowadzone będą prace budowlane, montażowe, które powodują hałas;

ZWIERZĘTA – oddziaływania bezpośrednio i pozytywnie będą wykazywały działania mające na celu ochronę różnorodności biologicznej realizowane w ramach obszaru zasoby przyrodnicze, ale także zadania z zakresu gospodarowania wodami, gospodarki wodnej i ochrony przed poważnymi awariami;

ROŚLINY – oddziaływania bezpośrednio i pozytywnie będą wykazywały działania mające na celu ochronę różnorodności biologicznej realizowane w ramach obszaru zasoby przyrodnicze, ale także zadania z zakresu gospodarowania wodami, gospodarki wodnej i ochrony przed poważnymi awariami;

WODY – długotrwałe oddziaływanie pozytywne wywierają działania z zakresu gospodarki wodnej, gospodarki wodno-ściekowej, ale również gospodarki odpadami oraz ochrony zasobów przyrodniczych;

POWIETRZE – działaniami, które bezpośrednio wpływają na poprawę jakości powietrza są prace termomodernizacyjne, wymiana źródeł ciepła i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii. W Programie uwzględniono również remonty i przebudowy dróg, usuwanie wyrobów zawierających azbest i nasadzenia roślin, które pośrednio również pozytywnie wpływają na powietrze;

POWIERZCHNIA ZIEMI – przekształcenia powierzchni ziemi związane będą m.in. z prowadzeniem prac budowlanych związanych z budową, przebudową infrastruktury liniowej. Oddziaływania negatywne w tym zakresie będą krótkotrwałe i wiążą się jedynie z pracami ziemnymi, w tym zdjęciem warstwy ziemi;

KRAJOBRAZ – działania środowiskowe będą realizowane z uwzględnieniem potrzeby ochrony i zachowania krajobrazu., w sposób umożliwiający zachowanie jego najcenniejszych elementów, ewentualne oddziaływania pośrednie będą pozytywne, np. w wyniku nasadzeń zieleni, termomodernizacji budynków, w tym poprawy stanu elewacji budynków, demontażu pokryć dachowych budynków zawierających azbest czy budowy ścieżek rowerowych i remontu nawierzchni dróg;

KLIMAT – w ramach Programu zaplanowano działania m.in. z zakresu termomodernizacji budynków, wymiany źródeł ciepła, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii,

budowy ścieżek rowerowych oraz działania edukacyjne, które mają na celu poprawę jakości powietrza na terenie gminy, ale w dłuższej perspektywie wpłyną również pozytywnie na klimat. Działania te związane są z adaptacją do zmian klimatycznych oraz wpływają na zahamowanie postępującego procesu zmian klimatycznych;

ZASOBY NATURALNE – wszystkie zaproponowane działania posiadają wpływ bezpośredni i pośredni, długoterminowy i pozytywny lub brak wpływu. Zaplanowane w Programie zadania mają na celu poprawę jakości środowiska na terenie gminy Rogoźno;

ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE – przy właściwym przygotowaniu inwestycji brak oddziaływań. Niewielkie oddziaływania mogą wystąpić jedynie na etapie budowy inwestycji znajdujących się w bezpośredniej bliskości przedmiotów cennych kulturowo.

7.6. Oddziaływania na etapie realizacji inwestycji – etap budowy

Etap realizacji, tj. etap prac budowlanych w ramach zadań ujętych w Programie, może wiązać się z ich potencjalnym negatywnym oddziaływaniem na środowisko. Ze względu na charakter prac, uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają jednak charakter krótkotrwały i przejściowy, i ustępują w chwili zakończenia inwestycji.

Poniżej scharakteryzowano oddziaływania zaplanowanych w Programie zadań na etapie budowy w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska:

OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBSZARY NATURA 2000 – wszelkie prace budowlano-montażowe nie będą oddziaływać na obszary chronione. Podczas realizacji zadań przestrzegane będą plany zadań ochronnych ustanowionych dla form ochrony przyrody zlokalizowanych na terenie gminy oraz zakazy obowiązujące w ich granicach wynikające z przepisów prawa;

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA – oddziaływanie zadań na różnorodność biologiczną i rośliny wystąpi jedynie podczas ich realizacji i będzie krótkotrwałe oraz odwracalne. Powierzchnie, które uległy zniszczeniu na skutek prac ziemnych, zostaną poddane kompensacji przyrodniczej. Zaplanowane prace odbywać się będą na przekształconych już terenach, wobec czego nie wpłyną znacząco na różnorodność biologiczną i stan gatunkowy roślin i zwierząt. W celu ograniczenia powierzchni oddziaływania ciężkiego sprzętu na rośliny, dojazd na teren prac budowlanych przebiegał będzie po istniejących szlakach komunikacyjnych;

Inwestor danego przedsięwzięcia zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.) tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ww. ustawy zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania

i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji;

LUDZIE – chwilowe, okresowe, niekorzystne oddziaływanie na zdrowie ludzi związane będzie głównie z pogorszeniem warunków akustycznych, wzrostem zapylenia powietrza oraz zwiększoną emisją spalin w trakcie prac specjalistycznego sprzętu w ramach realizacji inwestycji. Praca urządzeń budowlanych w trakcie wykonywania robót przyczynić się może do uciążliwości akustycznych, wpływając okresowo ujemnie na zdrowie i samopoczucie mieszkańców gminy przebywających w pobliżu prac. Okresowe utrudnienia związane z pracami budowlanymi i remontowymi mogą spowodować nieznaczne pogorszenie bezpieczeństwa ruchu w rejonach prowadzonych prac. Roboty powodujące powstanie zagrożenia ze względu na swój charakter to roboty rozładunkowe i załadunkowe, roboty wykonywane przy użyciu dźwigów i koparek, roboty wykonywane przy użyciu drobnego sprzętu mechanicznego, tj. piły, zagęszczarki, młoty. W czasie realizacji robót może wystąpić ryzyko zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi związane z wykonywaniem prac pod lub w pobliżu linii elektroenergetycznych. Zagrożenia mogą powstać także w trakcie wykonywania robót ziemnych przy użyciu koparki (wykopy dla budowy kanalizacji i wodociągów);

ZWIERZĘTA – na etapie realizacji założeń Programu oddziaływanie będą bezpośrednie, krótkookresowe, stosunkowo mało znaczące, w większości odwracalne. Chwilowe, okresowe, niekorzystne oddziaływanie na zwierzęta związane będzie głównie z pogorszeniem warunków akustycznych, wzrostem zapylenia powietrza, zajęciem terenu oraz zwiększoną emisją spalin w trakcie prac specjalistycznego sprzętu. Praca urządzeń budowlanych w trakcie wykonywania robót przyczynić się może do uciążliwości akustycznych, wpływając okresowo ujemnie na zdrowie zwierząt przebywających w pobliżu prac. Okresowe utrudnienia związane z pracami budowlanymi i remontowymi mogą spowodować nieznaczne pogorszenie warunków bytowania zwierząt w rejonach prowadzonych prac. Roboty powodujące powstanie zagrożenia ze względu na swój charakter to roboty rozładunkowe i załadunkowe, roboty wykonywane przy użyciu dźwigów i koparek, roboty wykonywane przy użyciu drobnego sprzętu mechanicznego, tj. piły, zagęszczarki czy młoty. Zagrożenia mogą powstać także w trakcie wykonywania robót ziemnych przy użyciu koparki (wykopy dla budowy kanalizacji).

W celu ograniczenia niekorzystnych zjawisk związanych ze śmiertelnością zwierząt w wyniku wzmożonego ruchu pojazdów (potrącenia) należy zaplanować infrastrukturę drogową „przyjazną” dla zwierząt. W przypadku drogi przebiegającej przez las należy ustawić znaki

ostrzegawcze dla kierowców. Gdy zachodzi taka potrzeba – tworzyć przejścia dla zwierząt. Zagrożeniem dla zwierząt nie będą jedynie potrącenia, ale również hałas, który powoduje ich płoszenie oraz zdezorientowanie. Należy przestrzegać norm dopuszczalnych poziomów hałasu w zasięgu oddziaływania dróg;

ROŚLINY – największe oddziaływania bezpośrednie i pozytywne będą wykazywały działania mające na celu ochronę różnorodności biologicznej z zakresu zasobów przyrodniczych, w tym nasadzenia roślinności;

WODY – prace związane z budową czy rozbudową infrastruktury technicznej będą realizowane w sposób bezpieczny i minimalizujący ryzyko przenikania szkodliwych substancji do wód;

POWIETRZE – może wystąpić krótkookresowy wzrost zapylenia powietrza oraz emisja spalin w trakcie prac specjalistycznego sprzętu;

POWIERZCHNIA ZIEMI – przekształcenia powierzchni ziemi związane będą m.in. z rozbudową infrastruktury technicznej i będzie to oddziaływanie krótkotrwałe, które ustąpi w chwili zakończenia prac ziemnych;

KRAJOBRAZ – zadania realizowane będą w sposób bezpieczny dla krajobrazu i umożliwiający zachowanie jego najcenniejszych elementów;

KLIMAT – może wystąpić krótkookresowy wzrost zapylenia powietrza oraz emisja spalin w trakcie prac specjalistycznego sprzętu, co niekorzystnie wpłynie na klimat w trakcie prowadzonych prac. Należy jednak zauważyć, że są to skutki niemożliwe do uniknięcia, natomiast efekty realizowanych zadań w długiej perspektywie mają na celu ochronę środowiska oraz ograniczenie i łagodzenie zmian klimatycznych;

ZASOBY NATURALNE – realizacja zadań nie wpłynie na ograniczenie zasobów naturalnych;

ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE – niewielkie oddziaływania mogą wystąpić na etapie prac remontowych i montażowych bezpośrednio prowadzonych przy obiektach cennych kulturowo.

7.7. Oddziaływania na obszary i obiekty chronione oraz różnorodność biologiczną

Zaplanowane przedsięwzięcia realizowane będą głównie na terenach zagospodarowanych przez człowieka oraz w istniejących obiektach. Nie planuje się realizacji prac budowlanych na obszarach, które podlegają rygorom ochronnym. Ponadto zadania ograniczają się do niewielkich przestrzeni oraz poszczególnych obiektów i nie wpływają na ograniczenie różnorodności biologicznej. Nie przewiduje się istotnego, znaczącego oddziaływania na

lokalne zasoby przyrodnicze, w tym podlegające ochronie siedliska przyrodnicze, ani gatunki grzybów, roślin i zwierząt.

7.7.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną oraz stan fauny i flory

Nadrzędnym celem „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” jest zrównoważony rozwój gminy Rogoźno zapewniający bezpieczeństwo ekologiczne i ochronę zasobów środowiska. W związku z tym realizacja większości zadań przewidzianych w Programie będzie miała pośredni, długoterminowy i pozytywny wpływ na zasoby przyrodnicze, w tym ochronę różnorodności biologicznej.

W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków przed przystąpieniem do prac należy dokonać obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. Dla złagodzenia ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym oraz rozrodczym zwierząt. Powinno się również umożliwić ptakom gniazdowanie, np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd.

W przypadku, gdy planowane czynności wiążą się z naruszeniem zakazów określonych w art. 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r., poz. 916), przed ich wykonaniem należy uzyskać stosowne zezwolenie wydawane przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Potencjalne zagrożenie dla różnorodności biologicznej może być związane z zajęciem terenu pod realizację inwestycji z zakresu rozbudowy infrastruktury liniowej, przemieszczaniem dużej ilości mas ziemi, składowaniem materiałów budowlanych, budową dróg dojazdowych, jak również rozjeżdżaniem terenu przez pracujący ciężki sprzęt. Przewidywane drgania podłoża oraz hałas na etapie realizacji prac budowlanych mogą zaburzyć migracje gatunków zamieszkujących dany obszar albo doprowadzić do wycofania się osobników danego gatunku z dotychczas zajmowanego terenu. Należy również dołożyć wszelkiej staranności, aby w trakcie prac budowlanych zapobiegać niekontrolowanemu zmniejszaniu populacji zwierząt żyjących na danym terenie.

7.7.2. Oddziaływanie na obszary i obiekty chronione

W celu oceny potencjalnego oddziaływania zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 na obszarowe formy ochrony przyrody przeanalizowano potencjalne zagrożenia i zakazy wynikające z ustawy o ochronie przyrody, które przedstawiono w punkcie 5.6 Zasoby przyrodnicze przedmiotowej Prognozy. Zadania przewidziane w Programie Ochrony Środowiska nie będą naruszać zakazów i będą realizowane zgodnie z celami ochrony.

Realizacja założeń Programu odbywać się będzie zgodnie z przepisami prawa. Przestrzegane będą obowiązujące zakazy odnoszące się do każdego występującego na terenie gminy obszaru podlegającego ochronie.

Wszelkie prace budowlane nie mogą oddziaływać na obiekty chronione bez przeprowadzenia uprzednich postępowań i uzyskania odpowiedniej zgody na takie przedsięwzięcia. W przypadku zaistnienia takiej konieczności, podjęte zostaną działania mające na celu kompensację powstałych szkód prowadzące do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie oraz do zachowania walorów krajobrazowych (np. sadzenie drzew, objęcie opieką stanowisk zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, budowa schronień dla ptaków).

Realizacja planowanych w ramach Programu zadań nie wpłynie negatywnie na cele ochrony rezerwatów przyrody znajdujących się w granicach Gminy („Buczyna”, „Wełna” i „Promenada”) ani na cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu („Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka”). Czynności wykonywane w ramach poszczególnych zadań nie wpłyną w żaden negatywny sposób na przedmiot ochrony ww. obszarów. Wszystkie zadania z założenia mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie gminy. W związku z tym realizacja Programu nie będzie prowadzić do pogorszenia stanu poszczególnych komponentów środowiska ani wpływać negatywnie na wyznaczone formy ochrony przyrody.

Reasumując, zaplanowane działania będą zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i ich celem jest poprawa oraz utrzymanie dobrego stanu środowiska na obszarze gminy. Działania te nie wpłyną negatywnie na występujące formy ochrony przyrody ani zabytki. Program zapewnia całkowitą ochronę cennych przyrodniczo i historycznie elementom i nie zawiera propozycji działań, które zagrażałyby walorom przyrodniczym gminy.

7.8. Relacje między oddziaływaniami

W poniższej tabeli przedstawiono relacje pomiędzy potencjalnymi oddziaływaniami przedsięwzięć ujętych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 na poszczególne elementy środowiska oraz oddziaływaniami pośrednimi mogącymi mieć miejsce w związku z realizacją Programu.

Tabela 21. Relacje pomiędzy zidentyfikowanymi oddziaływaniami

Elementy środowiska i oddziaływania bezpośrednie	Wzajemne powiązania oddziaływań i oddziaływania pośrednie
POWIETRZE I KLIMAT	
<ul style="list-style-type: none"> • Emisja spalin; • Zapylenie; • Immisja zanieczyszczeń; 	<ul style="list-style-type: none"> • Spaliny i pyły samochodowe zanieczyszczają powierzchnię ziemi, glebę i wody powierzchniowe; • Hałas i wibracje wpływają na zdrowie człowieka i świat zwierzęcy;

Elementy środowiska i oddziaływania bezpośrednie	Wzajemne powiązania oddziaływań i oddziaływania pośrednie
<ul style="list-style-type: none"> • Hałas i wibracje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany pokrycia powierzchni ziemi wpływają na mikroklimat.
POWIERZCHNIA ZIEMI (W TYM GLEBY)	
<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany pokrycia powierzchni terenu oraz struktury gruntu, składu biologicznego i chemicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie powierzchni nawierzchni nieprzepuszczalnych, czyli pogorszenie się właściwości retencyjnych i filtracyjnych, wpływa na wody gruntowe i ujęcia wody oraz na mikroklimat; • Zanieczyszczenia opadające na powierzchnię dróg spływają wraz z wodami opadowymi do gleby i wód gruntowych; • Zmiana pokrycia powierzchni terenu wpływa na zmianę mikroklimatu.
WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	
<ul style="list-style-type: none"> • Zanieczyszczenia wód; • Obniżenie poziomu wód gruntowych; • Zmiana stosunków wodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanieczyszczenia użytkowych poziomów wód podziemnych mają wpływ na zdrowie ludzi; • Zmiany poziomu wód gruntowych (odwodnienia), wpływają na wilgotność gleby, a to z kolei oddziałuje na faunę i florę; • Zanieczyszczenia wód wpływają na różnorodność biologiczną; • Poziom wód gruntowych i stosunki wodne wpływają na stan zdrowotny roślinności danego obszaru, a tym samym na zmiany w krajobrazie; • Zmiany pokrycia powierzchni ziemi i jej właściwości filtracyjne wpływają na reżim wód.
FLORA I FAUNA	
<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany przestrzeni życiowej i ekosystemów; • Zagrożenie dla niektórych gatunków; • Zmniejszenie różnorodności biologicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój transportu, budowa dróg oraz inne procesy urbanizacyjne wpływają na florę i faunę pośrednio poprzez: poprawę stanu powietrza, zmniejszenie poziomu hałasu i drgań, poprawę jakości mikroklimatu, zmianę poziomu wód gruntowych, poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, zmniejszenie zanieczyszczenia gleby; • Stan flory i fauny ma wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka; • Stan flory wpływa na krajobraz.

Źródło: Opracowanie własne

ŚRODKI MINIMALIZUJĄCE ZIDENTYFIKOWANE ODDZIAŁYWANIA

Skala oddziaływań założeń Programu jest niewielka. Działania ograniczają się do terenów w większości już zurbanizowanych. Zadania ujęte w Programie wpływają na:

- poprawę jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy, m.in. poprzez termomodernizację budynków, wymianę źródeł ciepła, montaż instalacji odnawialnych źródeł energii,

- ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych poprzez remont i przebudowę dróg,
- poprawę stanu wód poprzez oczyszczanie jezior, konserwację rowów melioracyjnych i rozbudowę systemu wodno-kanalizacyjnego,
- poprawę jakości gleb poprzez zapobieganie zanieczyszczeniom i działania edukacyjne w zakresie gospodarki odpadami,
- zachowanie walorów i zasobów naturalnych poprzez rewaloryzację terenów zieleni i nasadzenia roślin oraz prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego,
- ochronę przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi dzięki doposażeniu jednostek straży pożarnej.

7.9. Oddziaływania wtórne i skumulowane

Oddziaływania skumulowane mogą wystąpić w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu. Jest to jednak kwestia uzależniona od harmonogramu prowadzonych robót i na obecnym etapie trudna do zidentyfikowania.

Aby uniknąć uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi, należy dokładnie ustalić harmonogram prac oraz na bieżąco informować zainteresowane strony (tj. mieszkańców, administratorów infrastruktury technicznej) o zamiarze prowadzenia prac budowlanych.

Korzystne dla środowiska naturalnego oraz zdrowia i jakości życia mieszkańców jest także łączenie realizacji poszczególnych prac w obrębie tych samych obiektów przez różnych administratorów w tym samym czasie – np. podczas modernizacji nawierzchni odcinka drogi można wykonać wszystkie planowane prace w ramach infrastruktury liniowej (np. sieci wodno-kanalizacyjnej), zlokalizowanej w pasie drogowym.

Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji innych programów lub planów na tym terenie w tym samym czasie.

7.10. Decyzje środowiskowe dla poszczególnych inwestycji

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydawane są dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839).

W art. 72 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.) określone zostały decyzje administracyjne, w tym pozwolenia, przed uzyskaniem których następuje wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach stwierdza o konieczności lub nie, przeprowadzenia pełnej procedury środowiskowej, w tym o konieczności sporządzenia raportu o oddziaływania na środowisko. Zakres raportu określa art. 66 ww. ustawy. Celem raportu jest określenie oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska oraz ludzi przy uwzględnieniu przyjętych przez inwestora rozwiązań lokalizacyjnych, projektowych, technologicznych, technicznych i organizacyjnych.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Programu

DZIAŁANIA ŁAGODZĄCE

Są to środki zmierzające do zmniejszenia lub nawet eliminacji negatywnego oddziaływania na elementy środowiska.

Zadania ujęte w Programie będą realizowane na podstawie obowiązujących przepisów, po uprzedniej analizie ich wpływu na przyrodę, w tym gatunki chronione oraz zakazy dotyczące ochrony przyrody i zabytków. W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko założeń Programu proponuje się podjęcie szeregu działań łagodzących, które opisano w poniższej tabeli.

Tabela 22. Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji Programu

Element środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące/zalecenia
Powietrze i klimat	<p>Wpływ przedsięwzięć na jakość powietrza związany z etapem realizacji inwestycji (pracami budowlanymi) można ograniczyć przez zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> — systematyczne sprzątanie placów budowy, — zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), — ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym, — uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody (niesypanie na nadkola i inne części pojazdu), — przykrywanie plandekami skrzyń ładunkowych samochodów transportujących materiały sypkie (dotyczy też ziemi z wykopów), — ograniczenie prędkości jazdy pojazdów samochodowych w rejonie budowy.

Element środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące/zalecenia
	<p>Ważną kwestią, mającą wpływ na poziom emisji zanieczyszczeń do powietrza, jest również dobra organizacja dojazdów do placu budowy oraz utrzymanie płynności ruchu. Właściwe rozwiązania w tym zakresie pozwolą na znaczne zmniejszenie emisji ze środków transportu. Ponadto należy monitorować właściwe wykorzystanie maszyn i urządzeń pracujących na budowie.</p>
Klimat akustyczny	<p>W celu zmniejszenia emisji hałasu związanego z pracami budowlanymi, powinny one być wykonywane wyłącznie w porze dziennej, a czas pracy maszyn budowlanych na biegu jałowym należy ograniczyć do minimum.</p> <p>Maszyny budowlane powinny być w dobrym stanie technicznym oraz posiadać sprawne tłumiki akustyczne.</p> <p>Wpływ na zmniejszenie hałasu komunikacyjnego ma także stosowanie odpowiednio zaprojektowanych pasów zieleni przyulicznej z rzędami wysokich drzew i krzewów (gatunków o właściwościach dźwiękochłonnych tj. zimozielone gatunki drzewiaste oraz klon topola, lipa).</p>
Wody	<p>Aby zapobiec przedostawaniu się nieoczyszczonych ścieków bytowych do wód, zaleca się stosowanie instalacji pozwalających na odprowadzanie ścieków bytowych oraz ich oczyszczanie. Powstające ścieki bytowe przed wprowadzeniem do środowiska należy oczyszczać do wymaganych prawem parametrów.</p> <p>Należy badać jakość wód przepływających przez separatory w celu sprawdzenia ich sprawności. Należy prowadzić badania jakości zrzucanych wód opadowych w oparciu o obowiązujące warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.</p> <p>Należy kontrolować szczelność zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych, aby nie dopuścić do skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi.</p> <p>Należy zapewnić dostęp do przenośnych toalet pracownikom budowy oraz regularnie opróżniać toalety z wykorzystaniem samochodów serwisowo-aseniczacyjnych wyposażonych w odpowiednie akcesoria.</p> <p>Magazynowane na placach budowy substancje, materiały oraz odpady należy zabezpieczyć przed możliwością kontaktu z wodami opadowymi tak, aby nie dopuścić do skażenia środowiska gruntowo-wodnego w wyniku wymywania z nich substancji toksycznych.</p>
Gleby	<p>Należy kontrolować szczelność zbiorników paliw płynnych, aby nie dopuścić do skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi. Magazynowane substancje, materiały oraz odpady należy zabezpieczyć przed możliwością kontaktu z wodami opadowymi tak, aby nie dopuścić do skażenia gruntu w wyniku wymywania z nich substancji toksycznych. Po zakończeniu realizacji inwestycji należy usunąć wszystkie tymczasowe instalacje i urządzenia oraz wykonać niezbędne niwelacje powierzchni terenu.</p> <p>W miarę możliwości technicznych parkingi dla sprzętu budowlanego powinny być utwardzone i odwadniane. Umowy z wykonawcami prac budowlanych powinny zawierać klauzule o odpowiedzialności ekologicznej – należy stosować zasadę „zanieczyszczający płaci”.</p> <p>Zabiegi solenia dróg i chodników zimą powinny zostać ograniczone do niezbędnego minimum.</p> <p>Przed rozpoczęciem prac ziemnych warstwa wierzchnia gleby (humus) powinna być zebrana, a po zakończeniu prac – deponowana na powierzchni terenu.</p> <p>Podczas realizacji zadań infrastrukturalnych przestrzegane będą zapisy art. 87a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Prace wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa, lub w obrębie korzeni, lub pędów krzewu przeprowadzane będą w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed:</p> <ul style="list-style-type: none"> — uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych materiałów z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m,

Element środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące/zalecenia
	<ul style="list-style-type: none"> — fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygradzenie terenu ich występowania, — przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, — mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony, bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe prowadzić należy w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu, — zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, — mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych.
<p style="text-align: center;">Rośliny</p>	<p>W czasie wykonywania prac budowlanych w sąsiedztwie systemów korzeniowych należy przeprowadzać wykopy ręcznie. W przypadku konieczności odsłonięcia korzeni należy je zabezpieczyć. Należy unikać usuwania korzeni strukturalnych, zabezpieczyć środkami grzybobójczymi rany po odciętych korzeniach.</p> <p>Pnie drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego należy zabezpieczyć, np. stosując odpowiednie włókniny i obudowy drewniane.</p> <p>Podczas realizacji zadań infrastrukturalnych przestrzegane będą zapisy art. 87a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Prace wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa, lub w obrębie korzeni, lub pędów krzewu przeprowadzane będą w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed:</p> <ul style="list-style-type: none"> — uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych materiałów z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, — fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygradzenie terenu ich występowania, — przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, — mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe prowadzić należy w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu, — zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, — mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych.
<p style="text-align: center;">Zwierzęta</p>	<p>W celu minimalizacji niekorzystnego oddziaływania na faunę planowane prace budowlane powinny zostać przeprowadzone w możliwie najkrótszym czasie, poza okresem lęgowym ptaków. Prace należy prowadzić również poza okresem migracyjnym ptaków.</p>
<p style="text-align: center;">Ludzie</p>	<p>Należy czytelnie oznakować obszary, gdzie prowadzone będą prace budowlane, aby zwiększyć poziom bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac.</p> <p>W celu zachowania bezpieczeństwa na terenie budowy zaleca się stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP.</p>

Element środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące/zalecenia
	W czasie trwania prac budowlanych należy zmniejszyć czas pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum, aby ograniczyć emisję spalin oraz hałasu.
Krajobraz, zabytki i dobra materialne	Wszystkie inwestycje powinny być zaplanowane tak, aby nie niszczyły walorów estetycznych krajobrazu. W przypadku natrafienia na przedmioty o charakterze zabytkowym należy zabezpieczyć teren znaleziska i powiadomić o tym fakcie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Źródło: Opracowanie własne

DZIAŁANIA KOMPENSACYJNE

Są to działania najczęściej niezależne od przedsięwzięcia inwestycyjnego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko, jakie jest spowodowane realizacją tego przedsięwzięcia.

Zgodnie z art. 75 ustawy Prawo ochrony środowiska, kompensacja przyrodnicza może być realizowana tylko wówczas, gdy „ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa”.

Wpływ na środowisko zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 będzie stosunkowo niewielki i będzie ograniczał się do etapu budowy. Ponadto większość z zaproponowanych w Programie inwestycji bazuje na tzw. „istniejącym śladzie”, tzn. zakłada przebudowę lub remont już istniejących obiektów, nie ingerując w nowe, cenne przyrodniczo obszary. W związku z tym, nie przewiduje się konieczności przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej. W przypadku zaistnienia takiej konieczności należy podjąć szereg działań, prowadzących do przywrócenia równowagi w przyrodzie na danym terenie, naprawy szkód dokonanych w środowisku oraz odtworzenia walorów krajobrazowych. Działania te często przyjmują formę robót budowlanych i ziemnych tj.:

- rekultywacja gleb,
- rekultywacja wód, w tym odnowa obiegu wody,
- renaturyzacja terenu (odtworzenie naturalnych warunków siedliskowych, urozmaicenie siedlisk),
- introdukcja gatunków np. ichtiofauny,
- zalesianie i nasadzenia roślinności (odtworzenie terenów zielonych),
- tworzenie sieci zadrzewień śródpolnych, ochrona istniejących kompleksów leśnych oraz tworzenie nowych obszarów ochronnych, co umożliwi migrację fauny i flory poprzez zmniejszenie fragmentacji środowiska.

9. Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie Programu

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć znamionuje się pozytywnym wpływem na środowisko przyrodnicze oraz bazuje na tzw. „istniejącym śladzie” i nie wykracza na nowe obszary. W takim przypadku proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych w Programie inwestycji, ponieważ skutki środowiskowe podejmowanych zadań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub też od występowania w otoczeniu tzw. obszarów wrażliwych. Trafne wskazanie rozwiązań alternatywnych jest niemożliwe również w przypadku braku pełnej dokumentacji technicznej – większość zadań zaplanowanych do realizacji nie ma opracowanej jeszcze takiej dokumentacji.

Przeprowadzając analizę wariantów poszczególnych przedsięwzięć, można porównywać ze sobą następujące elementy inwestycyjne:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- warianty organizacyjne,
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

10. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustaleniami Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz.U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110), oddziaływanie transgraniczne definiowane jest jako „jakośkolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony; przy czym „oddziaływanie” oznacza jakikolwiek skutek planowanej działalności dla środowiska z uwzględnieniem: zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, flory, fauny, gleby, powietrza, wody, klimatu, krajobrazu i pomników historii lub innych budowli albo wzajemnych oddziaływań między tymi czynnikami; obejmuje ono również skutki dla dziedzictwa kultury lub dla warunków społeczno-gospodarczych spowodowane zmianami tych czynników”.

Wobec powyższego, ze względu na lokalny charakter działań oraz zasięg przestrzenny obszaru objętego Programem (w tym wielkość oddziaływania zaplanowanych przedsięwzięć), skutki realizacji jego założeń nie będą miały znaczenia transgranicznego.

11. Napotkane trudności i luki w wiedzy

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień. Poziom szczegółowości prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego Programu. W związku z tym możliwe jest zastosowanie jedynie metody opisowej (jakościowej). Nie ma zaś możliwości odniesienia się do konkretnych parametrów poszczególnych inwestycji, co tworzy realną barierę zastosowania bardziej precyzyjnej metodyki (ilościowej), jednorodnej dla wszystkich planowanych w Programie przedsięwzięć. Dane techniczne opisujące planowane zadania prezentują bowiem bardzo zróżnicowany poziom szczegółowości – od projektów technicznych po ogólne koncepcje.

Z uwagi na skomplikowany i długotrwały proces inwestycyjny nie jest możliwe także dokładne określenie czasu rozpoczęcia i zakończenia prac budowlanych przy wdrażaniu poszczególnych przedsięwzięć, co również uniemożliwia oszacowanie oddziaływań skumulowanych i zastosowania modeli do obliczenia oddziaływań w sytuacji najbardziej niekorzystnej. Obecnie nie stwierdza się, aby zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia miały znacząco wpływać na środowisko na terenie gminy Rogoźno.

12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania – monitoring

Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2021 poz. 1973 ze zm.), organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać, co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia na posiedzeniach rady miejskiej, a następnie przekazuje organowi wykonawczemu powiatu. Wskazane jest, by ewentualne korekty programu ochrony środowiska były wprowadzane w drodze uchwały.

Pierwszy raport z wykonania przedmiotowego „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” powinien zostać przygotowany z lat 2022-2023 następny z lat 2024-2025, itd.

W związku z powyższym, podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu obejmują sporządzanie co dwa lata raportu oceniającego postęp wdrażania tegoż programu, którego przykładowa formuła powinna zawierać:

- ocenę efektywności wykonania zadań,
- ocenę aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- ocenę stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę niezbędnych modyfikacji programu.

Po sporządzeniu raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 Burmistrz Rogoźna przedstawi efekty podjętych działań Radzie Miejskiej w Rogoźnie, a następnie przekaże do informacji raport Zarządowi Powiatu Obornickiego.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które powinny zostać zweryfikowane w trakcie oceny stopnia realizacji zaplanowanych zadań.

Tabela 23. Propozycje wskaźników monitorowania celów Programu

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Wskaźnik monitorowania celu	Komponenty środowiska
		Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁵	Wartość docelowa		
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba wymienionych źródeł ciepła (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		120	Zmniejszenie zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza	Ludzie Powietrze Klimat
		Liczba wymienionych źródeł ciepła (szt.) Liczba budynków po termomodernizacji (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		250 100		
		Liczba budynków, w ramach których zamontowano OZE (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		50		
		Liczba wymienionych kotłów (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie, Megawat Sp. z o.o.		2	Klasyfikacja strefy wielkopolskiej pod względem kryteriów ochrony zdrowia i ochrony roślin	
		Liczba budynków po termomodernizacji (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		6		
		Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		2		
		Liczba zmodernizowanych punktów oświetlenia drogowego (zamiana opraw sodowych na LED (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		100		
ZAGROŻENIA HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Długość wyremontowanych/ przebudowanych dróg (km) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		4,5	Przypadki przekroczeń krótkookresowych wskaźników poziomu dźwięku Przypadki przekroczeń długookresowych wskaźników poziomu dźwięku	Ludzie
GOSPODAROWANIE	POPRAWA	Liczba zmodernizowanych SUW (szt.)		1	Zużycie wody na terenie	Ludzie

²⁵ Dla wskaźników, które dotyczą wzrostu w odniesieniu do zaplanowanego do realizacji zadania nie oszacowano wartości bazowej

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ROGOŹNO NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Wskaźnik monitorowania celu	Komponenty środowiska
		Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁵	Wartość docelowa		
WODAMI	ZAOPATRZENIA W WODĘ	Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie			gminy	Wody Zasoby naturalne
	POPRAWA STANU WÓD	Długość rowów melioracyjnych, w ramach których wykonano prace konserwacyjne (km) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		2	Jakość/Stan JCWP i JCWPd znajdujących się na terenie gminy	
		Liczba jezior, w ramach których przeprowadzono prace oczyszczania (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		2		
GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA	ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WODNO ŚCIEKOWEJ	Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków (zlikwidowanych starych zbiorników na nieczystości ciekłe) (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie	208	268 ²⁶	Wartość ładunków zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu	Ludzie Wody Zasoby naturalne
		Liczba przeprowadzonych kontroli rocznie (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		100 rocznie	Stopień wyposażenia mieszkańców w kanalizację sanitarną	
		Długość wybudowanej sieci wodociągowej (km) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie, „AQUABELLIS” Sp. z o.o.		7	Stopień wyposażenia mieszkańców w wodociąg	
		Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie, „AQUABELLIS” Sp. z o.o.		7		
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI	Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych rocznie w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		1 rocznie	Ilość odpadów ogółem wytworzonych w ciągu roku	Ludzie Powierzchnia ziemi
		Ilość wybudowanych obiektów (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		1	Ilość odpadów selektywnie zebranych z terenu gminy	
		Ilość wyrobów azbestowych poddana utylizacji (Mg)/ rok Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		40 Mg rocznie	% poziomy recyklingu Ilość wyrobów azbestowych na terenie	

²⁶ Wzrost o 60 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ROGOŹNO NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Wskaźnik monitorowania celu	Komponenty środowiska
		Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa ²⁵	Wartość docelowa		
					gminy	
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE I OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH	Ilość przeprowadzonych akcji edukacyjnych (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		1	Powierzchnia obszarów leśnych na terenie gminy Liczba form ochrony przyrody na terenie gminy	Obszary chronione, w tym obszary natura 2000 Różnorodność biologiczna Ludzie Zwierzęta Rośliny Wody Powietrze Klimat Zasoby naturalne
		Liczba gospodarstw domowych objętych akcją informacyjno-edukacyjną (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		Wszystkie gospodarstwa domowe zgodnie z deklaracjami		
		Liczba akcji, w których uczestniczyła Gmina rocznie (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		4		
		Ilość nasadzeń (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		300		
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba wyposażonych jednostek OSP (szt.) Źródło: Urząd Miejski w Rogoźnie		7	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy	Ludzie Zwierzęta Rośliny Krajobraz

Źródło: Opracowanie własne

Poza głównymi miernikami, przy ocenie skuteczności realizacji Programu, powinny być również wzięte pod uwagę wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki reakcji państwa i społeczeństwa.

WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-EKONOMICZNE:

- poprawa stanu zdrowia mieszkańców mierzona przy pomocy takich mierników, jak: długość życia, spadek umieralności niemowląt, spadek zachorowalności,
- zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów na jednostkę produkcji,
- coroczny przyrost netto miejsc pracy w wyniku realizacji przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska,
- zmniejszenie tempa przyrostu obszarów wyłączanych z rolniczego i leśnego użytkowania dla potrzeb innych sektorów produkcji i usług materialnych.

WSKAŹNIKI STANU ŚRODOWISKA I ZMIANY PRESJI NA ŚRODOWISKO:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód, poprawa jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych, poprawa jakości wody do picia oraz spełnienie wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej,
- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy, przede wszystkim metali ciężkich, substancji zakwaszających, pyłów i lotnych związków organicznych),
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego,
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych,
- ograniczenie degradacji gleb, zwiększenie skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej,
- wzrost lesistości, a także wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych,
- zmniejszenie ingerencji w krajobraz oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

WSKAŹNIKI AKTYWNOŚCI PAŃSTWA I SPOŁECZEŃSTWA:

- kompletność regulacji prawnych i tempo ich harmonizacji z prawem wspólnotowym i prawem międzynarodowym,

— zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych.

13. Konsultacje społeczne

Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko podlegają udostępnieniu społeczeństwu na okres min. 21 dni w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem Prognozy jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029. Prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 poz. 1029 ze zm.) oraz zgodnie z ustaleniami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Zakres Prognozy jest zgodny z zapisami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001).

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko podlega opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Przedmiotowe dokumenty, tj. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 oraz Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 podlegają udostępnieniu społeczeństwu lokalnemu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Prognoza składa się z kilku zasadniczych części: informacji o zawartości Prognozy, głównych celach, jej powiązaniach z innymi dokumentami, metodach sporządzenia czy miernikach.

Zakres merytoryczny niniejszej Prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym. Niniejszą Prognozę sporządzono przy zastosowaniu m.in.: analiz

jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska, metod opisowych, danych z fachowej literatury.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 określonych zostało dziesięć obszarów interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami. W obrębie określonych obszarów interwencji wyznaczono cele i kierunki działań Programu oraz zadania wpływające na osiągnięcie założonych celów.

Analizie poddano aktualny stan środowiska przyrodniczego na terenie gminy oraz zaproponowano kierunki działań w tym zakresie. Wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy zostały odniesione do stanu środowiska oraz przeanalizowano potencjalne skutki środowiskowe realizacji Programu.

Gmina Rogoźno jest gminą miejsko-wiejską położoną w powiecie obornickim, w województwie wielkopolskim. Większość obszaru gminy stanowią użytki rolne. W granicach gminy występują liczne formy ochrony przyrody.

Obszar gminy wyposażony jest w sieć wodociągową, kanalizacyjną, gazową i ciepłowniczą, których stan można uznać za dobry. Budynki ogrzewane są dzięki miejskiej sieci ciepłowniczej oraz za pomocą indywidualnych kotłowni zasilanych paliwami stałymi, gazem sieciowym lub płynnym oraz olejem. Na terenie gminy funkcjonuje uporządkowany system gospodarki odpadami.

Stan powietrza atmosferycznego i wód powierzchniowych na obszarze gminy poddawany jest okresowym badaniom. Monitoringiem w tym zakresie zajmuje się WIOŚ w Poznaniu.

Roczna ocena jakości powietrza za 2021 r. w strefie wielkopolskiej_2 wykazała przekroczenia następujących standardów emisyjnych:

- pod kątem ochrony zdrowia:
 - dla poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀,
 - dla poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza II),
 - dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀,
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu,
- pod kątem ochrony roślin:
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne w granicach strefy wielkopolskiej_2 były dotrzymane. Terytorium gminy Rogoźno znajduje się w obszarze przekroczeń poziomu

docelowego B(a)P w pyłe PM10 (kryterium ochrona zdrowia) oraz celu długoterminowego O3 (kryterium ochrona zdrowia i ochrona roślin).

W roku 2019 RWMŚ w Poznaniu wykonał pomiary poziomu hałasu w sześciu punktach pomiarowych na terenie Rogoźna w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Pięć punktów zlokalizowano w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 241, przy ulicach: Kościuszki, Kościelnej, Reja, Wojska Polskiego oraz w rejonie ul. Różanej, jeden punkt przy ul. Czarnkowskiej (droga gminna). Poprawne warunki akustyczne stwierdzono jedynie w rejonie ulicy Reja, w pozostałych przypadkach dopuszczalne wartości poziomu hałasu w środowisku zostały przekroczone:

- w porze dnia i w porze nocy przy ul. Wojska Polskiego o ponad 7 dB,
- w porze nocy przy ul. Kościelnej i Kościuszki o około 7,5 dB,
- w porze dnia przy ul. Kościelnej i Kościuszki o około o około 3,5 dB,
- w porze dnia i nocy przy ul. w rejonie ul. Różanej o około 2 dB.

Badania JCWP w ostatnich latach wykazały ogólny zły stan wód powierzchniowych na obszarze gminy Rogoźno. W celu poprawy stanu wód powierzchniowych, Gmina Rogoźno przeprowadzała w latach 2018-2020 prace rekultywacyjne na Jeziorze Rogoźno i Jeziorze Budziszewskim. Bezpośrednim efektem ekologicznym prac rekultywacyjnych jest powstrzymanie postępujących niekorzystnych procesów zachodzących w ww. jeziorach, poprzez ograniczenie ilości zakwitów, co powoduje zwiększenie przezroczystości wody, rozwój makrofitów i zwiększenie potencjału samorekultywacji Jeziora Budziszewskiego i Jeziora Rogoźno.

Zgodnie z danymi zawartymi w ocenie obszarowej jakości wody na terenie powiatu obornickiego w 2020 roku sporządzonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Obornikach, stwierdzono przydatność wody do spożycia przez ludzi i brak istotnych zagrożeń dla zdrowia korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminy.

Działania wskazane w Programie i Prognozie mają na celu ograniczenie uciążliwości, czyli zjawisk wpływających w sposób negatywny na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi, (np. hałas, drgania, zanieczyszczenie powietrza). Przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących stan środowiska (np. normy jakości powietrza), stwarza zagrożenie zdrowia ludzi lub degradacji środowiska. Instrumenty prawne nakładają na organy administracji państwowej, jak i samorządowej obowiązek kontroli, ograniczania lub eliminowania uciążliwości. Podmioty gospodarcze są zobowiązane do stosowania rozwiązań technologicznych, które spełniają wymagania ochrony środowiska.

W Prognozie przeanalizowano potencjalny wpływ wskazanych do realizacji w Programie zadań na takie aspekty środowiska, jak: obszary chronione, w tym obszary natura 2000, różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. W Prognozie wskazano również czy oddziaływanie może mieć wpływ negatywny, pozytywny czy neutralny na powyższe elementy.

W celu identyfikacji potencjalnych oddziaływań poszczególnych zadań posłużono się macierzą skutków środowiskowych przedstawiającą w skondensowanej postaci możliwe oddziaływanie planowanych zadań na środowisko. Przeanalizowano bezpośredni wpływ założeń Programu na środowisko, jak również oddziaływania pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko i długoterminowe, chwilowe, ciągłe, pozytywne i negatywne. Wzięto pod uwagę odwracalność skutków podjętych działań, skalę czasową oddziaływań, zasięg przestrzenny.

W dokumencie dokonano oceny pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące na etapie budowy z reguły mają charakter przejściowy. Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć wywrze pozytywny wpływ na środowisko, w związku z czym proponowanie rozwiązań alternatywnych nie znajduje uzasadnienia. Należy również podkreślić przewagę pozytywnego oddziaływania realizacji Programu na środowisko.

Program zawiera szereg zadań i celów zgodnych z celami i priorytetami dokumentów szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego, regionalnego i lokalnego. Głównym założeniem Programu jest zrównoważony rozwój gminy Rogoźno zapewniający bezpieczeństwo ekologiczne i ochronę zasobów środowiska. Zakłada się, że wdrożenie Programu nie przyczyni się do powstania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska gminy, natomiast jego prawidłowa realizacja przyniesie w przyszłości wymierny efekt ekologiczny w postaci minimalizacji antropopresji na środowisko. Realizacja Programu nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych oraz nie wpłynie negatywnie na obszary chronione i cenne przyrodniczo. Wszystkie działania przyczyniają się do ochrony środowiska naturalnego i racjonalnego wykorzystywania jego zasobów.

Z uwagi na charakter przedsięwzięć przewidzianych do realizacji oraz ich lokalizację, na etapie budowy mogą wystąpić okresowo niekorzystne oddziaływania na istniejące formy ochrony przyrody. Natomiast na etapie eksploatacji inwestycji zaplanowanych w Programie, prognozuje się ich znaczne korzystne oddziaływanie na środowisko. Ze względu na lokalny

charakter działań i zasięg przestrzenny obszaru skutki realizacji założeń Programu nie będą miały znaczenia transgranicznego.

W stosunku do każdego planowanego przedsięwzięcia przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Wpływ zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu na środowisko będzie stosunkowo niewielki i w przypadku większości inwestycji będzie ograniczał się do etapu realizacji przedsięwzięcia (etapu budowy). Proponowane zadania mają w swym założeniu poprawę standardu i jakości życia mieszkańców, przy jednoczesnych działaniach ochronnych względem elementów przyrodniczych. W związku z tym nie przewiduje się konieczności przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej. W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne proponuje się podjęcie działań łagodzących.

Zakłada się, że w wyniku realizacji Programu nastąpi poprawa stanu środowiska przyrodniczego i standardu życia mieszkańców. Ograniczona zostanie emisja zanieczyszczeń do środowiska, dzięki czemu poprawie ulegnie jakość powietrza, wód i gleb, co przełoży się na podwyższenie jakości życia mieszkańców.

Wdrażanie Programu odbywać się będzie przez stałe monitorowanie uzyskiwanych efektów z realizacji planowanych działań. Burmistrz Rogoźna odpowiedzialny będzie za sporządzenie i przedstawienie co 2 lata Radzie Miejskiej w Rogoźnie raportu z wykonania Programu. Monitoring będzie obejmował także bieżące kontrolowanie postępu w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w przedmiotowym Programie.

W związku z uchybieniami stwierdzonymi przez Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie z dnia 23.06.2022 r. (pismo znak: WOO-III.410.467.2022.PW.1) podczas analizy zgodności ustaleń projektu dokumentu z przepisami z zakresu ochrony środowiska dokonano następujących uzupełnień:

- dokonano oceny wpływu realizacji ustaleń dokumentu na cele ochrony rezerwatów przyrody „Buczyna”, „Wełna” i „Promenada” oraz na cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka” – uzupełniono zapisy rozdziału 7.7.2. Oddziaływanie na obszary i obiekty chronione;
- dokonano oceny przewidywanych oddziaływań na środowisko zadań „Konserwacja rowów melioracyjnych” oraz „Oczyszczanie wód jezior” – uzupełniono zapisy rozdziału 7.2.4. Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa;
- uwzględniając dane na mapie z 2019 r. dotyczące stanu chemicznego i stanu ilościowego JCWPd znajdujące się na stronie internetowej GIOŚ pod adresem: <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html> uzupełniono informacje nt. stanu JCWPd nr

- 42 i 60 – uzupełniono zapisy rozdziału 5.4. Wody powierzchniowe i podziemne w Prognozie oraz 3.2.4 Gospodarowanie wodami w Programie;
- ze względu na to, że pierwotnie w Prognozie wskazano, iż realizacja planowanych działań nie powinna spowodować nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967) – tj. w rozdziale 3.2. Powiązanie Programu z dokumentami szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego, regionalnego i lokalnego, a także w rozdziale 7.2.4. Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa, zaniechano zmian we wskazanym zakresie;
 - uzupełniono tabelę „Propozycje wskaźników monitorowania celów Programu” w rozdziale 12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania – monitoring o komponenty środowiska, które będą monitorowane;
 - dokonano zmiany danych dot. jakości powietrza, przedstawiając aktualne dane dostępne na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2021” – zmian dokonano w rozdziale 3.2.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza Programu i w rozdziale 5.1. Jakość powietrza Prognozy;
 - w rozdziale 3.2.2 Zagrożenia hałasem Programu oraz 5.2. Klimat akustyczny Prognozy uzupełniono dane nt. Średniego Dobowego Ruchu Rocznego (SDRR) w punktach pomiarowych na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021;
 - w związku z uwagą dot. stosowania terminologii ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.), tj. określenia „sanitarne” w odniesieniu do ścieków, należy wyjaśnić, że zarówno w treści Programu, jak i Prognozy zostało ono użyte w kontekście zapisów pochodzących ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogoźno i dlatego pozostawiono bez zmian. Należy, jednak wyjaśnić, iż wskazane przez organ uchybienia, nie mają wpływu na końcową opinię Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Organ wydał opinię pozytywną dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

15. Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Cele określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029.....	9
Tabela 2. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy wielkopolskiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	40
Tabela 3. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla każdej strefy, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	40
Tabela 4. Natężenie ruchu pojazdów na odcinkach drogi krajowej nr 11 przebiegających przez teren gminy Rogoźno.....	44
Tabela 5. Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drodze wojewódzkiej nr 241 oraz drodze krajowej nr 11 przebiegających przez teren gminy Rogoźno	45
Tabela 6. Wykaz JCWP w granicach administracyjnych gminy Rogoźno	48
Tabela 7. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są w granicach administracyjnych gminy Rogoźno.....	52
Tabela 8. Charakterystyka złóż kopalin położonych na terenie gminy Rogoźno	65
Tabela 9. Przestrzenie górnicze na obszarze gminy Rogoźno.....	65
Tabela 10. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Rogoźno.....	68
Tabela 11. Charakterystyka rezerwatu przyrody Buczyzna	72
Tabela 12. Charakterystyka rezerwatu przyrody Wełna.....	73
Tabela 13. Charakterystyka rezerwatu przyrody Promenada.....	74
Tabela 14. Wykaz pomników przyrody w granicach gminy Rogoźno	82
Tabela 15. Wpływ zadań z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne	97
Tabela 16. Wpływ zadań z zakresu ochrony przed hałasem na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne.....	99
Tabela 17. Wpływ zadań z zakresu gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne	104
Tabela 18. Wpływ zadań z zakresu ochrony gleb, gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne	106
Tabela 19. Wpływ zadań z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne	108
Tabela 20. Wpływ zadań z zakresu ochrony przed poważnymi awariami na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne	109
Tabela 21. Relacje pomiędzy zidentyfikowanymi oddziaływaniami	117
Tabela 22. Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji Programu	120
Tabela 23. Propozycje wskaźników monitorowania celów Programu.....	127
Rysunek 1. Jednolite części wód powierzchniowych w granicach administracyjnych gminy Rogoźno	47
Rysunek 2. JCWPd na obszarze gminy Rogoźno.....	54
Rysunek 3. GZWP w granicach administracyjnych gminy Rogoźno	55
Rysunek 4. Mapa zagrożenia powodziowego gminy Rogoźno	56
Rysunek 5. Mapa utworów przypowierzchniowych na obszarze gminy Rogoźno	64
Rysunek 6. Tereny, obszary górnicze oraz złoża na terenie gminy Rogoźno	66

Rysunek 7. Obszary występowania osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w okolicy gminy Rogoźno	67
Rysunek 8. Mapa obszarów leśnych w gminie Rogoźno	69
Rysunek 9. Położenie rezerwatów przyrody w granicach gminy Rogoźno	74
Rysunek 10. Położenie obszaru chronionego krajobrazu Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka w granicach gminy Rogoźno	77
Rysunek 11. Położenie obszarów Natura 2000 (dyrektywa siedliskowa) w granicach gminy Rogoźno.....	79
Rysunek 12. Położenie obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka (dyrektywa ptasia) w granicach gminy Rogoźno	81
Rysunek 13. Położenie pomników przyrody w granicach gminy Rogoźno	87
Rysunek 14. Przebieg korytarzy ekologicznych w gminie Rogoźno	88